

శ్రీః.

శ్రీమతే రామానుజాయనమః.

పరమకారుణిక రాస

శ్రీపరాశరభట్టరదులిచ్చెయ్త

అప్పన్ శ్రీనివాసాచార్యరదులిచ్చెయ్త.

ఇతఱ్ఱు

శ్రీప్రతివాదిభయజ్కర మణ్ణనరులిచ్చెయ్త

సంస్కృత వ్యాఖ్యానముమ్,

శ్రీమదనంతకులతిలక రాస కున్నతూరైయన్ కుమారరాస

అప్పన్ శ్రీనివాసాచార్యరదులిచ్చెయ్త

మణిప్రవాళ వ్యాఖ్యానముమ్,

శ్రీమాన్.పుదుప్పేర్, ఇశైయిల్లి

విద్వాన్, వెజ్కటాచార్యరాలుమ్,

శ్రీమాన్-పుదుప్పట్టు-తిరువేజ్కటాచార్యరాలుమ్,

నన్జాక పురిశోధిక్కప్పట్టు,

కాళ్ళీప్రతివాదిభయజ్కరం శ్రీనివాసాచార్యరాలుమ్

మ - తిరువేజ్కడముడైయానాలుమ్,

కాళ్ళీపురమ్

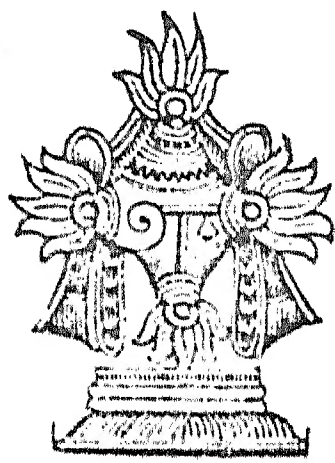
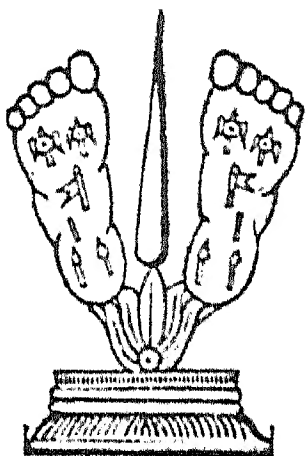
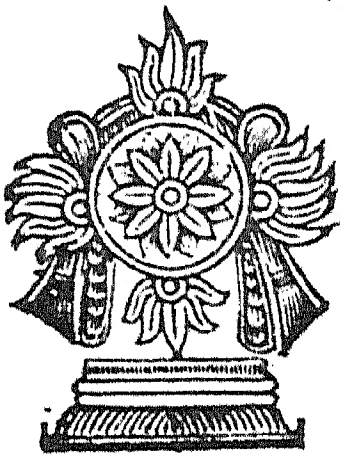
శ్రీనివాస ముద్రాక్షరశాలైయిల్

అచ్చిట్టు ప్రచురమ్ శైయ్యప్పట్టు.

పరీధావి సంవత్సరమ్.

1—1—1913.

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః.

శ్రీమాన్, ఉ, వే - ప్రతివాదిభయజ్కరమ్ అణ్ణన్ అరుళిచ్చెయ్త

అష్ట శ్లో కీ వ్యాఖ్యాత్రి నమ్.

వేదాంతదేశికకటాక్ష వివృద్ధబోధంకాంతోపయంత్రయమినః
కరుణైకపాత్రమ్ | వత్సాన్వవాయ మనవద్యగుణైరుపేతం
భక్త్యాభజామి పరవాదిభయజ్కరార్యమ్ ||

శ్రీపరాశరభట్టార్య శ్రీరఙ్గేశ పురోహితః ।
శ్రీనత్సాజ్కసుతశ్రీమాన్ శ్రేయసేమేఽస్తుభూయసే ॥
నన్దేహంఘటికాద్రీశం శ్రీనిధింకరుణానిధిమ్ ।
వాఘాలకులదైవంతం సతామనవధినిధిమ్ ॥
అఖిలచిదచిదీశ శ్రీనివాసోదయాశుస్వపద
కమలయుగ్మప్రాపక స్సంశ్రితానామ్ । నిగమశిఖరగమ్య
నిత్యమవ్యాజబుద్ధు ర్విలసతుమమచిత్తే వేంకటేశోముకుందః ॥
ప్రణమ్య దేశికాన్ సర్వా నష్టశోక్త్యా యథాశ్రుతమ్ ।
అథోవైష్ణవదాసేన బాలబోధాయవర్ణ్యతే ॥

అసతారికా.

అథ పరమకారుణికోభగవాన్ శ్రీపరాశరభట్టార్యః సకలచేతనో
జ్ఞీవనాయ సర్వవేదసారతయా స్వరూపోపాయ పురుషార్థప్రతిపాదక
తయాచ, సదా ముముక్షుభిరనుసంధేయస్య రహస్యత్రయస్యసమ్ప్రదాయ
పరమృరాప్రాప్తమర్థం దర్శయితుకామః, స్వరూపజ్ఞాన పూర్వకత్వాత్
అభీష్టోపాయప్రవృత్తేః, స్వరూపప్రతిపాదనపరంసకలశాస్త్రరుచిపరిగృ

అష్టాంగ వ్యాయాసమ్.

ఇష్టగ్రంథమ్ - అష్టదిగ్గజంగళి లూరువరాన ప్రతివాదిభయజ్కరమ్ అణ్ణన్ అరులి
 చెయ్త సంస్కృతవ్యాఖ్యానత్తుడనుమ్, తిరుమలై అనన్దాచ్చిళ్ళై కున్నత్తూరయ్యన్
 కుమారరాన అప్పన్ శ్రీనివాసాచార్య రరుళిచెయ్త నిఖిలరహస్యార్థి ప్రకాశకమాయ్
 సర్వవిధ పూర్వపక్ష సద్ధానదళదళియతాయ్ శ్రుతి స్మృతితిహాస పురాణాది సకల
 ప్రమాణ సమ్ప్రదిపన్నార్థ ప్రకాశకముమాన మణిప్రవాళ వ్యాఖ్యానత్తుడనుమ్ కూడి
 యిరుప్పతాల్, ఇతు సమ్ప్రదాయమార్గత్తి లిట్టివనైవర్కుమ్ ఎళితల్ గూఢ
 మానరహస్యార్థజ్జల్ యతీయ మహిమకారకమాకైయాల్ ఇతు ఎల్లార్కు మా
 చర్యకమే.

ఇష్టగ్రంథమ్ వేణ్డుమవకల్, పెరియకాళ్చీపురమ్ శ్రీనివాసప్రసాదై, ప్రాప్తే
 టర్ ప్రతివాదిభయజ్కరమ్ శ్రీనివాసాచార్యరిడత్తిలుమ్, పెరియకాళ్చీపురమ్ పవళు
 వణ్ణర్ అగ్రహరమ్ శ్రీమాన్, మ. తిరువేదంగముడైయానిడత్తిలుమ్ పెల్ ముక్కొళ్ళ
 లాటే.

శబ్దం-వ్యాపకవస్తువాచీ. (౨) “అన్తర్బహిశ్చతత్సర్వం వ్యాప్యనారాయణస్థితః” (3) “సర్వత్రాఽసౌసమస్తశ్చ వసత్యతేతివై యతః। తతస్స వాసుదేవేతి విద్వద్భిఃపరిపత్యతే” ఇత్యాదికమత్రాఽనుసన్ధేయమ్. ఏతా దృశోవిష్ణుః-అకారార్థః; అకారవాచ్యఇత్యర్థః. (౪) “అవ-రక్షణగతి హింసాదిషు ” ఇతిధాతోద్వ్యుత్పన్నస్య అకారస్య జగత్సప్త్యాదికస్తా విష్ణుర్వాచ్యఇతిభావః. (5) “అఇతి-బ్రహ్మ” (౬) “అఇతి-భగవతో నారాయణస్య ప్రథమాభిధానమ్” (౭) “అకారోవిష్ణువాచకః” (౮) “సమస్తశబ్దమూలత్వాదకారస్య స్వభావతః । సమస్తవాచ్యమూలత్వా ద్బ్రహ్మణోపి స్వభావతః । వాచ్యవాచక సమ్బంధస్తయోరర్థాత్పరితీయతే” ఇత్యాదికమత్రాఽనుసన్ధేయమ్.

(జీవః)నిత్యము క్తబద్ధభేదేనత్రివిధచేతనః, (మకారార్థః) మకారవాచ్యఇత్యర్థః. (౯) “పంచవిగ్ంశోయంపురుషః,పంచవిగ్ంశ ఆత్మా భవతి”(౧౦) “భూతానిచకవర్గేణ చవర్గేణేంద్రియాణిచ। టవర్గేణతవర్గేణ జ్ఞానగన్ధాదయస్తథా । మనఃపకారేణైవోక్తం ఫకారేణత్వహజ్ఞుతిః । బకారేణభకారేణ మహాన్ ప్రకృతిరుచ్యతే। ఆత్మాతుసమకారేణ పంచ వింశతిప్రకీర్తితః” (౧౧) “మకారోజీవవాచకః” ఇత్యాదికమత్రాను సన్ధేయమ్. (వైష్ణవమ్) విష్ణోర్జాతమ్; (ఇదమ్) ఆత్మవస్తు. (తదుపకరణమ్) తస్య-విష్ణోః, జాతత్వాత్, తచ్ఛేషభూతమిత్యర్థః; (౧౨) “సర్వం ఖల్విదంబ్రహ్మ, తజ్జలానితిశాస్త్రఉపాసీత” (౧౩) “మత్తస్సర్వమహం సర్వమ్” ఇత్యాదికంప్రమాణమ్; యద్వా, “తత్, ఉపకరణమ్” ఇతిపదచ్ఛేదః; తత్ - మకారవాచ్యమ్, ఇదమ్ - చేతనజాతమ్, వైష్ణవమ్-విష్ణోస్సమ్బంధి, ఉపకరణమ్-శేషభూతమ్; విష్ణోశ్శేషభూతమిత్యర్థః.

అథవా,మకారార్థః-జీవః, తదుపకరణమ్-తస్య-జీవస్య, ఉపకరణమ్-శేషభూతమ్, ఇదమ్-శుద్ధసత్త్వమిశ్రసత్త్వసత్త్వశూన్యభేదేన త్రి విధమచేతనశ్చ, వైష్ణవమ్ - విష్ణుసమ్బంధి; విష్ణోశ్శేషభూతమిత్యర్థః; ఇతి-అకారోపస్థిత లుప్తతాదర్థ్యచతుర్థీ ప్రాపేతిశేషః. (౧౪) “పతిం విశ్వస్యాత్మేశ్వరగ్ంశాశ్వతగ్ంశివమచ్యుతమ్”(౧) “స్వత్వమాత్మనిసజ్ఞా

హీతం శ్రీమదష్టాక్షరం మన్తమాదౌవివృణోతి చతుర్భిశ్శ్లోకైః; అథ
ద్వాభ్యాం ద్వయం మూలమన్తవివరణరూపమ్ స్వరూపానురూపా
పాయ పురుషార్థప్రతిపాదనపరమ్ మన్తరత్నమ్; తతోద్వాభ్యాం ద్వయ
వివరణరూపం చరమశ్లోకమ్.

తత్రసకలవేదసారసంగ్రహాః ప్రణవః; (౧) “ప్రణవాద్వాస్తథా
వేదాః ప్రణవేపర్యవస్థితాః। వాఙ్మయం ప్రణవస్సర్వం తస్మాత్ప్రణవ మభ్యు
సేత్” (౨) “ఓఙ్కారప్రభ వావేదాః ఓఙ్కారప్రభ వాస్స్వరాః। ఓఙ్కార
ప్రభవంసర్వం జగత్త్వావరజజ్ఞమమ్” (౩) “ఆద్యన్తు త్యక్షరం బ్రహ్మ
త్రయీయత్రప్రతిష్ఠితా । సగుహ్యోన్యస్త్రీవుద్వేదో యస్తంవేదసవేద
విత్” ఇత్యాదివచనాత్. ప్రణవవివరణం మన్త శేషః; అకారస్య నారా
యణపదేన, ఉకారస్య నమసా, మకారస్య నారపదేనచ విశదీకరణాత్.
మూలమన్తవివరణం ద్వయమ్; తత్రసంగ్రహేణోక్తస్య ఉపాయోపేయ
స్వరూపస్య ద్వయే వివిచ్యప్రతిపాదనాత్. ద్వయవివరణం చరమశ్లోకః;
ఉపాయోపేయ స్వరూపాః పక్షితప్రాపకాన్తరపరిత్యాగ సర్వపాపనివృ
త్త్యోస్తత్రాభిధానాత్. అతస్సర్వసంక్లిహం ప్రణవమాదౌ వివృణోతి
(అకారార్థోవిష్ణురితి).

మూ; - అకారార్థో విష్ణు ర్జగదుదయరక్షాప్రళయకృత్

మకారార్థో జీవ స్తదుపకరణం వైష్ణవమిదమ్ ।

ఉకారోఽనన్యార్హం నియమయతి సమృద్ధమనయోః

త్రయీసారస్త్రీత్వా ప్రణవ ఇమమర్థంసమదిశత్ ॥ (౧)

వ్యా; - జగతామ్ - లోకానామ్, ఉదయః - ఉత్పత్తిః ,

రక్షా-సంరక్షణమ్, ప్రళయః-సంహారః, తా కరోతీతి, (జగదుదయ

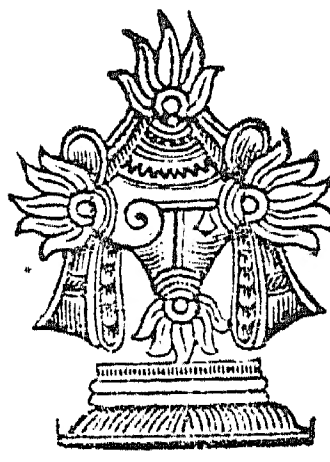
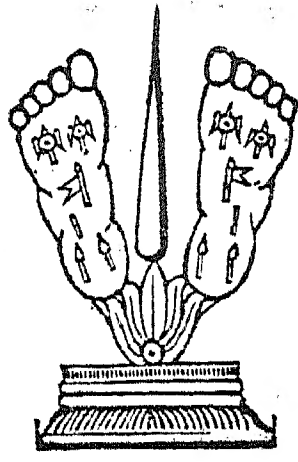
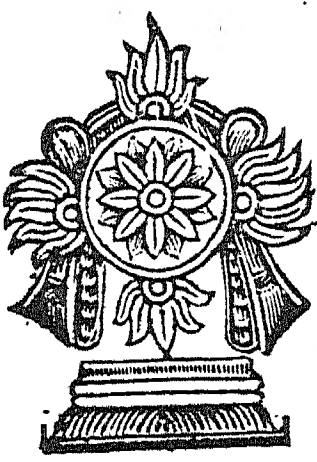
రక్షాప్రళయకృత్) జగదుత్పత్తిస్థితిసంహారక ర్తృత్వార్థః. (౪) “యతోవా

ఇమానిభూతానిజాయంతే, యేనజాతాని జీవంతి, యత్ప్రియన్త్యభి

సంవిశంతి” (౫) “విష్ణోస్సకాశాదుద్భూతం జగత్తత్రైవచ స్థితమ్। స్థితి

సంయమకర్తౌసా జగతోన్యజగచ్ఛసః” ఇత్యాదికమత్ర ప్రమాణతయాను

సన్ధేయమ్. (విష్ణుః)(౧) “విష్ణు-వ్యాప్తా” ఇతిధాతోర్వ్యుత్పన్నో విష్ణు

శ్రీమతే రామానుజాయనమః.

శ్రీమాన్, ఉ, వే - ప్రతివాదిభయజ్కరమ్ అణ్ణన్ అరుళిచ్చెయ్త

అష్ట శ్లో కీ వ్యాఖ్యానినమ్.

వేదాంతదేశికకటాక్ష వివృద్ధబోధంకాంతోపయంత్రయమినః
కరుణైకపాత్రమ్ | వత్సాన్వవాయ మనవద్యగుణైరుపేతం
భక్త్యాభజామి పరవాదిభయజ్కరార్యమ్ ||

శ్రీపరాశరభట్టార్య శ్రీరజ్జేశ పురోహితః ।
శ్రీవత్సాజ్కసుతశ్రీమాన్ శ్రేయసేమేన్దుభూయసే ॥
వందేహంఘటికాద్రీశం శ్రీనిధింకరుణానిధిమ్ ।
వాఘాలకులదైవంతం సతామనవధినిధిమ్ ॥
అఖిలచిదచిదీశ శ్రీనివాసోదయాభుస్స్వపద
కమలయుగ్మప్రాపక స్సంశ్రితానామ్ ! నిగమశిఖరగమ్యో
నిత్యమవ్యాజబద్ధు ర్విలసతుమమచిత్తే వేజ్కటేశోముకుందః ॥
ప్రణమ్య దేశికాన్ సర్వా నక్షత్రోక్త్యా యథాశ్రుతమ్ ।
అర్థోవైష్ణవదాసేన బాలబోధాయవర్ణ్యతే ॥

అవతారికా.

అథ పరమకారుణికోభగవాన్ శ్రీపరాశరభట్టార్యః సకలచేతనో
జీవనాయ సర్వవేదసారతయా స్వరూపోపాయ పురుషార్థప్రతిపాదక
తయాచ, సదా ముముక్షుభిరనుసంధేయస్య రహస్యత్రయస్యసమ్ప్రదాయ
పరమ్పరాప్రాప్తమర్థం దర్శయితుకామః, స్వరూపజ్ఞాన పూర్వకత్వాత్
అభీష్టోపాయప్రవృత్తేః, స్వరూపప్రతిపాదనపరంసకలశాస్త్రరుచిపరిగృ

తం స్వామిత్యం బ్రహ్మణీస్థితమ్ | ఉభ యో రేష సమృద్ధో నేతరోఽభిమతో
మమ” (౨), “స్వాజ్జీవనేచ్ఛాయదితే స్వసత్తాయాంస్ప్రహాయది | ఆ త్త
దాన్యంహ రేస్సాన్వమ్యం స్వభావశ్చ సదా స్థర” (౩), “దాసభూతాన్స్వ
తస్స ర్వే హ్యత్మానః పరమా త్తనః | నాన్యథా లక్షణంతేషాం బధే
మోక్షే చవిద్యతే” ఇత్యాదికమత్రానుసంధేయమ్.

(ఉకారః) (౪) “తదేవాగ్నిస్తద్వాయుస్తత్సూర్యస్తదు
చస్త్రీమాః” ఇత్యాదిస్థానప్రమాణేన, అవధారణార్థక ఉకారః. (అనయోః)
అకారమకారవాచ్యయోః పరమాత్మజీవాత్మనోః. (సమృద్ధమ్) శేష శేషి
భావరూపసమృద్ధమ్. (అనన్యార్థమ్) అన్యేషామ్-భగవల్లక్ష్మీ భాగవతా
చార్యవ్యతిరిక్తానాం, అర్థః-యోగ్యోయథానభవతి, తథా - (నియమ
యతి) అవధారయతి. (౫) “బ్రహ్మణంశితీకణ్ఠశ్చ యాశ్చాన్యదేవతాస్తు
తాః ప్రతిబుద్ధానసేవస్తే యస్మాత్పరిమితంఫలమ్” ఇత్యాదికమత్రా
నుసంధేయమ్.

ఏవం పదార్థముక్త్వా ప్రణవస్వరూపకథనపూర్వకం వాక్యార్థ
మాహ. (త్రయీతి). (తయీనారః) త్రయ్యాః - ఋగ్యజుస్సామరూప
వేదత్రయస్య, సారః-స్థిరాంశః; త్రీణి అక్షరాణి, ఆత్మా-స్వరూపమ్,
యస్యసః-త్ర్యాత్మా; అకారోకారమకారరూప ఇత్యర్థః. (ప్రణవః) ఓఙ్కా
రః; (౬) “భూరితిఋగ్వేదాదజాయత, భువ ఇతియజుర్వేదాత్, సువరితి
సామవేదాత్, తానిశుక్లాణ్యభ్యతపత్, తేభ్యోభితప్తేభ్యస్త్రయోవర్ణా
అజాయంత, అకారోకార మకారఇతి, తానేకథాసమభరత్తదేతదో
మితి” (౭) “అకారశ్చాప్యకారశ్చమకారశ్చ ప్రజాపతిః | వేదత్రయా
న్నిరబ్రుహ ద్భూర్భువస్స్వరితీతిచ” ఇత్యాదికమత్రానుసంధేయమ్.
ఏతాదృశః ప్రణవః, (ఇమమ్) పూర్వోక్తమ్; (అర్థమ్) చేతనస్య భగ
వదనన్యార్థ శేషత్వరూపమథమ్; (సమదిశత్) సమ్యక్ప్రత్యపాద
యదిత్యర్థః. (౮) “అకారోవిష్ణురిత్యుక్తోమకారోజీవవాచకః | తయోస్తు
నిత్యసమృద్ధ ఉకారేణప్రకీర్తితః” ఇత్యాదికమత్రానుసంధేయమ్.

శబ్దః-వ్యాపకవస్తువాచీ. (౨) “అన్తర్బహిశ్చతత్సర్వం వ్యాప్యనారాయణస్థితః” (3) “సర్వత్రాఽసౌసమస్తశ్చ వసత్యత్రేతివై యతః। తతస్స వాసుదేవేతి విద్వద్భిఃపరిపర్యతే” ఇత్యాదికమత్రాఽనుసన్ధేయమ్. ఏతా దృశోవిష్ణుః-అకారార్థః; అకారవాచ్యఇత్యర్థః. (౪) “అవ-రక్షణగతి హింసాదిషు ” ఇతిధాతోర్వ్యుత్పన్నస్య అకారస్య జగత్సప్త్యాదికస్తా విష్ణుర్వాచ్యఇతిభావః. (౫) “అఇతి-బ్రహ్మ” (౬) “అఇతి-భగవతో నారాయణస్య ప్రథమాభిధానమ్” (౭) “అకారోవిష్ణువాచకః” (౮) “సమస్తశబ్దమూలత్వాదకారస్య స్వభావతః। సమస్తవాచ్యమూలత్వా ద్బ్రహ్మణోపి స్వభావతః। వాచ్యవాచక సమ్బంధస్తయోరర్థాత్ప్రతీ యతే” ఇత్యాదికమత్రాఽనుసన్ధేయమ్.

(జీవః)నిత్యము క్తబద్ధభేదేనత్రివిధచేతనః, (మకారార్థః) మకారవాచ్యఇత్యర్థః. (౯) “పంచవిగ్ంశోయంపురుషః, పంచవిగ్ంశ ఆత్మా భవతి” (౧౦) “భూతానిచకవర్గేణ చవర్గేణేన్ద్రియాణిచ। టవర్గేణతనర్గేణ జ్ఞానగన్ధాదయస్తథా। మనఃపకారేణైవోక్తం ఫకారేణత్వహజ్ఞప్రతిః। బకారేణభకారేణ మహాన్ ప్రకృతిరుచ్యతే। ఆత్మాతుసమకారేణ పంచ వింశఃప్రకీర్తితః” (౧౧) “మకారోజీవవాచకః” ఇత్యాదికమత్రాను సన్ధేయమ్. (వైష్ణవమ్) విష్ణోర్జాతమ్; (ఇదమ్) ఆత్మవస్తు. (తదుపకరణమ్) తస్య-విష్ణోః, జాతత్వాత్, తచ్ఛేషభూతమిత్యర్థః; (౧౨) “సర్వం ఖల్విదంబ్రహ్మ, తజ్జలానితిశాన్తఉపాసీత” (౧౩) “మత్తస్సర్వమహం సర్వమ్” ఇత్యాదికంప్రమాణమ్; యద్వా, “తత్, ఉపకరణమ్” ఇతిపదచ్ఛేదః; తత్ - మకారవాచ్యమ్, ఇదమ్ - చేతనజాతమ్, వైష్ణవమ్-విష్ణోస్సమ్బంధి, ఉపకరణమ్-శేషభూతమ్; విష్ణోశ్శేషభూతమిత్యర్థః.

అథవా, మకారార్థః-జీవః, తదుపకరణమ్-తస్య-జీవస్య, ఉపకరణమ్-శేషభూతమ్, ఇదమ్-శుద్ధసత్త్వమిశ్రసత్త్వసత్త్వశూన్యభేదేన త్రి విధమచేతనశ్చ, వైష్ణవమ్ - విష్ణుసమ్బంధి; విష్ణోశ్శేషభూతమిత్యర్థః; ఇతి-అకారోపస్థిత లుప్తతాదర్థ్యచతుర్థీ ప్రాప్తేతిశేషః. (౧౪) “పతిం విశ్వస్యాత్మేశ్వరగ్ంశాశ్వతగ్ంశివమచ్యుతమ్” (౧) “స్వత్వమాత్మనిసజ్ఞా

హేతం శ్రీమదష్టాక్షరం మస్తమాదావివృణోతి చతుర్భిన్నైః; అథ
ద్వాభ్యాం ద్వయం మూలమస్త్రవివరణరూపమ్ స్వరూపానురూపా
పాయ పురుషార్థప్రతిపాదనపరమ్ మస్త్రత్వమ్; తతోద్వాభ్యాం ద్వయ
వివరణరూపం చరమశ్లోకమ్.

తత్రసకలవేదసారసంగ్రహాని ప్రణవః; (౧) “ప్రణవాద్యాస్తథా
వేదానిప్రణవేపర్యవస్థితాని వాఙ్మయంప్రణవస్సర్వం తస్మాత్ప్రణవ మభ్య
సేత్” (౨) “ఓఙ్కారప్రభ వావేదాఓఙ్కారప్రభ వాస్స్వరాః ఓఙ్కార
ప్రభవంసర్వం జగత్త్వావరజజ్ఞమమ్” (౩) “ఆద్యన్తు త్యక్షరం బ్రహ్మ
త్రయీయత్రప్రతిష్ఠితా సగుహ్యాయస్యస్త్రిపుద్వేదో యస్తంవేదనవేద
విత్” ఇత్యాదివచనాత్. ప్రణవవివరణం మస్త్ర శేషః; అకారస్య నారా
యణపదేన, ఉకారస్య నమసా, మకారస్య నారపదేనచ విశదీకరణాత్.
మూలమస్త్రవివరణం ద్వయమ్; తత్రసంగ్రహేణోక్తస్య ఉపాయోపేయ
స్వరూపస్య ద్వయే వివిచ్యప్రతిపాదనాత్. ద్వయవివరణం చరమశ్లోకః;
ఉపాయోపేయ స్వరూపానుపేక్షితప్రాపకాంతరపరిత్యాగ సర్వపాపనివృ
త్త్యోస్తత్రాభిధానాత్. అతస్సర్వసజ్జగహం ప్రణవమాదా వివృణోతి
(అకారార్థోవిష్ణురితి).

మూ; - అకారార్థో విష్ణు ర్జగదుదయరక్షాప్రళయకృత్

మకారార్థో జీవ స్తదుపకరణం వైష్ణవమిదమ్ ।

ఉకారోఽనన్యార్హం నియమయతి సమృద్ధిమనయోః

త్రయీసారస్త్రీత్వా ప్రణవ ఇమమర్థంసమదిశత్ ॥ (౧)

వ్యా; - జగతామ్ - లోకానామ్, ఉదయః - ఉత్పత్తిః,

రక్షా-సంరక్షణమ్, ప్రళయః-సంహారః, తా కరోతీతి, (జగదుదయ

రక్షాప్రళయకృత్) జగదుత్పత్తిస్థితిసంహారక ర్దేత్యర్థః. (౪) “యతోవా

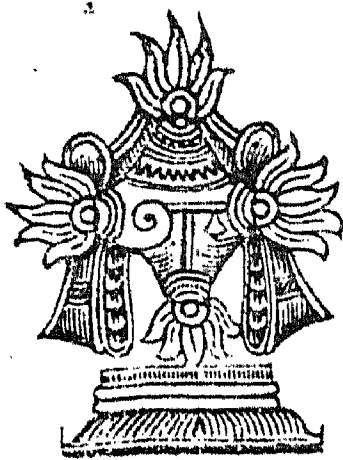
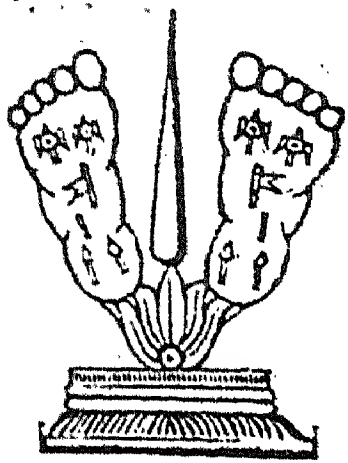
ఇమానిభూతానిజాయంతే, యేనజాతాని జీవంతి, యత్పురియన్త్యభి

సంవిశంతి” (౫) “విష్ణోస్స కాశాదుద్భూతం జగత్తత్రైవచ స్థితమ్ స్థితి

సంయమకర్తాసౌ జగతోస్యజగచ్ఛసః” ఇత్యాదికమత్ర ప్రమాణతయాను

సన్ధేయమ్. (విష్ణుః) (౧) “విష్ణుః-వ్యాప్తా” ఇతిధాతోర్వ్యుత్పన్నో విష్ణు

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః.

శీపరాశరభట్టార్య శ్రీరజేశపురోహితః ।

శీవత్సాజ్ఞసుతశ్రీమాన్ శ్రేయసేమేఽస్తుభూయసే ॥

న కున్నత్తూర్ మోర్ మున్నార్ ఐయన్ కుమారరాన
అప్పన్ శ్రీనివాసాచార్యర్ అరుళిచ్చెయ్త

అష్టశోక్తి వ్యాఖ్యానమ్.

సారానుభవ ప్రహృష్టం వపుస్సురజ్ఞాన విరక్తిభక్తిమ్ ।
చారేరభినన్ద్యసూనుం శ్రీశ్రీనివాసంగురుమాశ్రయేహమ్ ।
టోపపదార్యసూక్తిశ్లోకాష్టక వ్యాకృతిమార్యసేవ్యామ్ ।
సణ్ణిర్ద్యార్యకులావతంసం శ్రీశ్రీనివాసార్యమహం ప్రపద్యే ॥

అవతారికై .

“వా ఇమానిభూతానిజాయంతే” (౧) “యోబ్రహ్మాణం
ర్వమ్” ఎన్దుమ్, (౩) “నాన్దుకనై, మూర్త్తనీరులకే
యెన్దు ముతల్ పడై తాయ్” ఎన్దుమ్, (౪) “ముతల్ తనివి
(౫) “ఉలకమ్బడై తవన్” (౬) “ఉలకుక్కోర్ తనియ
మ్ ఇత్యాదికళిటొచ్చిలుకి అపడియే సర్వకారణభూతనాయ్,
నజాతానిజీవన్తి” (౭) “యోవై వేదాంశ్చప్రహిణోతి

శ్రీ-భృ-౧.

(౧) శ్వే-౬-౧౮.

(౩) తి-వాయ్-౩-౧-౭.

వాయ్-౧౦-౧౦-౮.(౫)

(౬) తి-వాయ్-౮-౧-౧౧.

తం స్వామిత్యం బ్రహ్మణస్తేతమ్ ఉభయోరేష సమ్మన్దోనేతరోఽభిమత్తో
 మమ్” (౨) “స్వాజ్జీవనేచ్ఛాయదితే స్వసత్తాయాంస్ప్రహాయది । ఆత్మ
 దాన్యంహరేస్సాన్వయ్యం స్వభావశ్చసదా స్తర” (౩) “దాసభూతాన్స్వ
 తస్యైవ హ్యత్మానః పరమాత్మనః । నాన్యథా లక్షణంతేషాం బద్ధే
 మోక్షేచవిద్యతే” ఇత్యాదికమత్రానుసంధేయమ్.

(ఉకారః) (౪) “తదేవాఽగ్నిస్తద్వాయుస్తత్సూర్యస్తదు
 చంద్రమాః” ఇత్యాదిస్తానప్రమాణేన, అవధారణార్థః ఉకారః. (అనయోః) (అకారమకారవాచ్యయోః పరమాత్మజీవాత్మనోః. (సమ్మన్దమ్) శేషశేష
 భాసరూపసమ్మన్దమ్. (అనన్యార్థమ్) అన్యేషామ్-భగవల్లక్ష్మీ భాగవతా
 చార్యశ్శ్రీతిరిక్తానాం, అర్థః-యోగ్యోయథానభవతి, తథా - (నియమ
 యతి) అవధారయతి. (౫) “బ్రహ్మణంశీతికణ్ఠశ్చయాశ్చన్యాదేవతాస్తు
 తాః ప్రతిబుద్ధానసేవస్తే యస్మాత్పరిమితంఫలమ్” ఇత్యాదికమత్రా
 నుసంధేయమ్.

ఏవం పదార్థముక్త్వా ప్రణవస్వరూపకథనపూర్వకం వాక్యార్థ
 మాహ. (తయీతి). (తయీనారః) త్రయ్యాః - ఋగ్యజుస్సామరూప
 వేదత్రయస్య, సారః-స్థిరాంశః; త్రిణి అక్షరాణి, ఆత్మా-స్వరూపమ్,
 యస్యసః-త్యాత్మా; అకారోకారమకారరూప ఇత్యర్థః. (ప్రణవః) ఓఞ్కా
 రః; (౬) “భూరితిఋగ్వేదాదజాయత, భువ ఇతియజుర్వేదాత్, సువరితి
 సామవేదాత్, తానిశుక్లాణ్యభ్యతపత్, తేభ్యోభితప్తేభ్యస్త్రయోవర్ణా
 అజాయంత, అకారోకార మకారఇతి, తానేకథాసమభరత్తదేతదో
 మితి” (౭) “అకారశ్చాప్యకారశ్చమకారశ్చ ప్రజాపతిః । వేదత్రయా
 న్నిరబ్రహ్మ ద్భూర్భువస్స్వరితీతిచ ” ఇత్యాదికమత్రానుసంధేయమ్.
 ఏతాదృశః ప్రణవః, (ఇమమ్) పూర్వోక్తమ్; (అర్థమ్) చేతనస్య భగ
 వదనన్యార్థ శేషత్వరూపమథమ్; (సమదిశత్) సమ్యక్ప్రత్యపాద
 యదిత్యర్థః. (౮) “అకారోవిష్ణురిత్యుక్తోమకారోజీవవాచకః తయోస్తు
 నిత్యసమ్మన్దఉకారేణప్రకీర్తితః” ఇత్యాదికమత్రానుసంధేయమ్.

శొల్లకిఱపడియే అఖిలజగత్తుకు మహాధారభూతనాయ, (౧) “అస్త్యర్భహి
శ్చ తత్సర్వం వ్యాప్యనారాయణస్థితః” (౨) “తేనేదంపూర్ణం పురు
షేణసర్వమ్” ఎన్యుమ్ (౩) “ఓరుయిరేయోవులకజ్జక్కెల్లామ్” ఎన్యుమ్,
ఇత్యాదికళితొల్లకిఱపడియే అఖిలజగదంతరాత్మావాయ, (౪) “మా
తాపితాభ్రాతానివాసశ్శరణం సుహృద్గతి ర్నారాయణః” ఎన్యుమ్ (౫)
“తాయాయ తన్దెయాయ మక్కళాయ మల్మలమాయ ముల్మల
మాయ” ఎన్యుమ్ ఇత్యాదికళితొల్లకిఱపడియే సర్వవిధబద్ధపుమాయును
క్రిఱ సర్వేశ్వరన్,

(౬) “స్వత్వమాత్తని సజ్జాతమ్” (౭) “జ్ఞానానందమయస్వాత్మా
శేషోహిపరమాత్మనః” (౮) “దాసభూతాస్త్వత్సర్వహ్యత్తానః పర
మాత్మనః” (౯) “దాసోఽహం వాసుదేవస్య” (౧౦) “యస్యాఽస్తి”
(౧౧) “పరవానస్తి” ఎన్యుమ్, (౧౨) “కులతొలడియేన్” (౧౩) “తొల్లడి
మైవత్తివరున్దొడ్డో” ఎన్యుమ్ ఇత్యాదికళితొల్లకిఱపడియే స్వతస్సిద్ధమాన
భగవదనన్యార్థ శేషభూతరాయ, నిత్యనిర్మలజ్ఞానానంద స్వరూపరాయ,
నిరతిశయానందానుభవయోగ్యరాయునుక్రిఱ ఆత్మాత్మకల్ (౧౪) “అనాది
మాయయా సుప్తః” ఎన్యుమ్ (౧౫) “మూతావియిల్ తడుమాఱుము
యిర్” ఎన్యుమ్ శొల్లకిఱపడియే అనాద్యచిత్సంసర్గత్తాలే అభిభూతరాయ,
అత్తాలే తిరోహితస్వప్రకాశరాయ, స్వస్వరూపమెన్న, తత్ప్రతిసమ్బద్ధి
యాన పరస్వరూపమెన్న, తదనురూపమాన ఫలస్వరూపమెన్న, ఉభ
యానురూపమాన ఉపాయస్వరూపమెన్న, ఇవల్మిలొరుజ్ఞానమిన్త్రి క్కే

- (౧) తె-నా-౧౧. (౨) శ్వ-౩-౯. (౩) తి-వాయ-౮-౧-౫.
(౪) సుబాలోప. (౫) తి-వాయ-౮-౮-౧. (౬) (౭)
(౮) హరిత స్త్ర- (౯) (౧౦) యజు-౮-౩-ప్ర-౭.
(౧౧) రా-౮-౧౫-౭. (౧౨) తి-వాయ-౬-౧౦-౧.
(౧౩) తి-వాయ-౯-౨-౩. (౧౪) మాణ్డా-౨-౨౧. (౧౫) తిరువి-౯-౫.

తస్యై” ఎన్యుమ్, (౧) “నహిపాలనసామర్థ్యమృతే సర్వేశ్వరంహారిమ్”
 (౨) “నసమ్పదాంసమాహారే విపదాంవినివర్తనే । సమర్థోద్రవ్యశ్యతే
 కశ్చిత్తం వినాపురుషోత్తమమ్” ఎన్యుమ్, (౩) “ఉలకై యురుజ్ఞాకవళి
 స్సాయ్” ఎన్యుమ్, (౪) “మూవులకళిత్తుల్వాన్” (౫) “ఎజ్ఞామళి
 క్కిన్తవాయన్ మాయోన్” ఎన్యుమ్ ఇత్యాదికళిత్వాచ్చిల్లుకిఱపడియే
 సర్వరక్షకనాయ్, (౬) “పతింవిశ్వస్యాఽఽత్యేశ్వరమ్” (౭) “ప్రధాన
 క్షేత్రజ్ఞపతిః” (౮) “అశేషచిదచిద్వస్తుశేషిణే” (౯) “అఖిలజగ
 త్స్వామిన్” (౧౦) “శ్రీమన్నారాయణస్వామిన్” (౧౧) “దానాఽ
 హంకమలానాథ” ఎన్యుమ్ (౧౨) “తిరువుడైయడికళ్” (౧౩) ములర్
 మకళ్ విరుమ్బుమ్ నమరుమ్ పెఱలడికళ్” ఎన్యుమ్ ఇత్యాదికళిత్వాచ్చిల్లు
 కిఱపడియే శ్రియఃపతియాయ్, శేషియాయ్, (౧౪) “తంహిదేవమాత్మ
 బుద్ధిప్రసాదంముముక్షుర్వైశరణమహంప్రపద్యే” (౧౫) “న్యాస ఇతిబ్ర
 హ్మ” (౧౬) “న్యాసఇత్యాహుర్మనీషిణోబ్రహ్మణమ్” ఎన్యుమ్ (౧౭) “శర
 ణ్యం శరణంయాతోగోవిన్దంనావసీదతి” (౧౮) “సర్వలోకశరణ్యాయ”
 ఎన్యుమ్ (౧౯) “నాకణైమిశైనమ్మిరాన్ శరణేశరణ్” (౨౦) “శరణమాకు
 మ్ తనతాళడైన్దార్ క్కెల్లామ్” ఎన్యుమ్ ఇత్యాదికళిత్వాచ్చిల్లుకిఱపడియే అఖి
 లజగదుపాయభూతనాయ్, (౨౧) “యస్మిన్విశ్వాభువనానితస్థః” (౨౨)
 “మయిసర్వమిదంప్రోతం సూత్రేమణిగణాభవ” ఎన్యుమ్ ఇత్యాదికళిత్

(౧) వి-పు-౧-౨౨-౨౧. (౨)

(౩) తి-వాయ్-౩-౧-౫.

(౪) తి-వాయ్-౧౦-౧-౩. (౫) తి-వాయ్-౯-౯-౨. (౬) తై-నా-౧౧.

(౭) శ్వే-౬-౧౬. (౮) (౯) శ్రీరంగద్యమ్. (౧౦) (౧౧)

(౧౨) తి-వాయ్-౧-౩-౮. (౧౩) తి-వాయ్-౧-౩-౧.

(౧౪) శ్వే-౬-౧౮. (౧౫) (౧౬) తై-నా-౬-౫౦. (౧౭)

(౧౮) రా-య-౧౭-౧౫. (౧౯) తి-వాయ్-౫-౧౦-౧౧.

(౨౦) తి-వాయ్-౯-౧౦-౫. (౨౧)

(౨౨) గీ-౭-౭.

కృపాకాఘ్యపజాయతే” (౧) “ఎన్నావియై నడువేవన్దుయ్యక్కోళ్ కిన్డ
నాతన్” ఎన్దుమ్మొల్లుకిఱపడియే పరదుః ఖానహత్వలక్షణైయాన
కృపైయైఱప్పడి సంసరిక్కిఱ ఆత్మాక్కోళ్ విషయత్తిలే అవ్యాజమాక
ప్పణ్ణానిఱ్కుమ్.

అనన్తరమ్ అన్దనిర్వైతుకకృపైయాలే సాంసారికసకల సుఖజ్ఞు
లుమ్ జుగుప్సేపిఱన్దు, వేదావష్టమ్భమాత్రమువన్దిక్కే ఆగమప్రమా
ణైకసమధిగమ్యమాన శైవాదిదర్శనజ్ఞులెన్న, తత్సమమాన సాఙ్ఖ్యది
దర్శనజ్ఞులెన్న ఇవన్ద్రోశిల్ ఉపేక్షకనాయ్, నిత్యనిర్దోషనిగమప్రామాణ్య
బుద్ధిపిఱన్దు, అన్దప్రమాణత్తినుడైయ తాత్పర్యజ్ఞానమిన్ద్రుయిలే ఆపాత
ప్రతీతిదర్శనమ్పణ్ణియిరుక్కిఱ అల్పజ్ఞచేతనరైయుమ్ అజ్ఞీకరిక్కివేణ్ణు
మ్బడి యాన వాత్సల్యాతిశయత్తాలే అవర్కళుడైయ గుణరుచ్యనుగుణ
మాకఅతిల్ విధిక్కిక్కడవతాన శ్యేనవిధితొడక్కిమాక స్వర్గానుభవమ్
నడువాక ఆత్మానుభవమ్ ముడివాకవుణ్ణాన పురుషార్థజ్ఞులె అల్పసుఖ
మిశ్రత్వోపాయబహుళాచిరకాలవర్తిత్వాప్రాప్తత్వసంకుచితత్వా
దికలై అఱిన్దు, అత్తాలే (౨) “ఏతేవై నిరయాః” ఎన్నుమ్బడిఅవన్ద్రోశిలేజు
గుప్సేపిఱక్కైయాలే, తత్సాధనజ్ఞులుమ్ విముఖనాయ్, స్వస్వరూపపర
స్వరూప పురుషార్థస్వరూపజ్ఞులెన్దైయ యథావచ్ఛ్రవణత్తిల్ ఉత్సుక
నాయ్, తదర్థమాక ఏవమ్భూతజ్ఞానవై శద్యతైయడైయనాయ్, ఇన్దజ్ఞాన
విషయమానభగవద్విషయత్తిలే భక్తనాయ్, విమత్సరనాయ్, ఇన్దజ్ఞా
నాశ్రయమాన మన్తత్తిలేభక్తియైయడైయనాయ్, ఏతజ్ఞానోపదేష్టా
వాన ఆచార్యవిషయత్తిల్ అతిస్నిగ్ధనాయ్, ఆశ్రితోజ్ఞీవనోత్సుకనాయ్
ఇవన్ద్రోశిల్ స్వకర్తృత్వాది ప్రతిపత్తి రహితనాయురుప్పానారు సదా
చార్యనై ఆశ్రయిత్తిరుప్పానారు అధికారిక్కు అవనాలే లబ్ధమాయ్

ఇన్ద్రజ్ఞానానుగుణమాన సాత్త్వికతాఽస్తిక్యాదికళాన ఆత్మగుణజ్ఞానాల్మ
 విహీనరాయ్, స్వతస్సిద్ధస్వత్వపారతన్త్ర్యజ్ఞై యథీయమాటి, ఈశ్వ
 రనుడై యతాన స్వామిత్వస్వాతన్త్ర్యజ్ఞై ఆరోపిత్తుక్కోజ్జులహమ్బుద్ధి
 విషయభూతరాయ్, జ్ఞానానన్దమయమాన స్వరూపత్తుక్కు అత్యన్తదూ
 రస్థమాయ్ ఇదమ్బుద్ధివిషయమాయ్ మాంసాఽస్య గాదిమయమాన దేహ
 తైత్తానాకనినైత్తు, అన్తదేహామడియాక ఉత్పన్న రాన పుత్రమిత్రాఽవిష
 యవ్యాసక్త మనాక్కుళాయ్, తత్తత్తేశవిషయమాన నిరర్థకచిన్త
 నత్తాలే పరితప్తహృదయరాయ్, స్వహితవిచారవిముఖరాయ్, అప్రతి
 క్రియమాన ఆధివ్యాధికళాల్మ ఇష్టాఽనిష్టవియోగసంయోగజ్ఞానాల్మ
 స్వేష్టవిఘాతజ్ఞానాల్మ విషణ్ణహృదయరాయ్, అల్పమాయ్ అస్థిరమా
 య్, అనేకదుఃఖమిశ్రమాయ్, అనర్థోత్పాదకమాయ్, అప్రాప్తవిష
 యమాయ్, అపవర్గ విరోధియాయ్ రుక్కిఱ సాంసారికసుఖ త్తిలే సజ్జతై
 ప్పణ్ణి, ఇతినుడైయ అలాభ త్తిలుమ్ అనాదివాసనాదార్ధ్యత్తాలే విడు
 వీక్తైక్కుక్కు అశక్తరాయ్, ఇప్పడి అనాద్యనన్తదుఃఖభాజనమాయ్,
 అనాదివాసనాకార్యమాన సంసారాఽర్థవత్తిలే మగ్నరాయ్, అనాద్య
 విద్యాసంశ్చితమాయ్, అవిత్తక్కువరితాన కర్తృపాశత్తాలే ప్రగ్రథిత
 రాయ్, అనాగతాఽనన్తకాలజ్ఞో కూడినాల్మ అదృష్టసంతారోహ
 యరాయ్, అధోభూతరాయ్ భమియానిఱ్ఱ;

“శోభనశంసీ-సుహృత్” ఎన్గిఱసుహృత్త్వమ్తోన్ద్ర(౧) “శ్రే
 యోధ్యాయతికేశవః” ఎన్గిఱపడియే ఇవర్కళుక్కునన్జైతోన్ద్ర విరుప్ప
 నొరువనాకై యాలే, అవర్జనీయమాయ్ నిరుపాధికమాయ్ స్వగతమాయ్
 అనేకవిధమాన అవినాసమ్బన్ధమేహేతువాక (౨) “నరమేత” (౩)
 “భృశంభవతిదుఃఖితః” ఎన్గిఱపడియే తిరువుళ్ళ త్తిలేనోవుపట్టు (౪)
 “ఏవంసంసృతిచక్రస్థేభామ్యనూణే స్వకర్తృభిః జీవేదుఃఖాకులే విష్ణుః”

ప్పట్టిరుక్కుమ్. (౧) “ఆచార్యార్థైవ విద్యావిదితా సాధిషంప్రాపత్”
ఎన్దు - ఆచార్యోపదిష్టమాన అర్థమే ఉజ్జీవన హేతువానతాకై యాల్
సర్వజ్ఞరాన ఆచార్యర్కళో ఇమ్మన్త నిష్ఠరాయ్ పోరుకై యాలే ఎల్లార్
క్కుమితువే ఆదరణీయమాయిరుక్కుమ్.

అవర్కళో తన్నిష్ఠరాకై క్కు హేతువెన్నెన్నిల్; కరతలామలక
మ్బాలే తత్వసాక్షాత్కారమ్ పణ్ణన ఆధ్వార్కళో ఇమ్మన్తతై ఆద
రిత్తుపోరుకై యాలే. ఆధ్వార్కళో ఆదరి త్తపడి ఎజ్జనేయెన్నిల్; (౨)
“వణ్ పుకళ్న్ నారణన్” ఎన్దుతోడజ్జి (౩) “వాళ్న్ పుకళ్న్ నారణన్”
ఎన్దు ఆదిమధ్యావసానమాక నమ్మాధ్వార్ ఆదరిత్తుప్పొన్దార్. (౪)
“నాడునకరముమ్ నన్గటియ నమోనారాయణాయ” ఎన్దుతోడజ్జి (౫)
“నమోనారాయణాయ వెన్నారే” ఎన్దు పెరియాధ్వారుమ్, (౬) “నారా
యణనే నమక్కేపత్తై తరువాన్” ఎన్దుతోడజ్జి (౭) “ఎనై నలజ్గొణ్డె
నారణన్” ఎన్దునాచ్చియారుమ్, (౮) “నాన్ కణ్ణుకొణ్డేన్ నారాయణా
వెన్నుమ్ నామమ్” ఎన్దుతోడజ్జి (౯) “నారాయణా! ఓమణివణ్ణా
నాకణై యాయ్” ఎన్దుతిరుమళ్ళై యాధ్వారుమ్, (౧౦) “నాన్మకనై నారా
యణన్ పడై త్తాన్” ఎన్దుతోడజ్జి (౧౧) “ఎట్టెముత్తుమోతువార్కళో
వల్గర్ వానమాళవే” ఎన్దుతిరుమళ్ళీశైప్పిరానుమ్, (౧౨) “నామమ్ పల
ళొల్లి నారాయణా” ఎన్దుతోడజ్జి (౧౩) “నన్నాలై కొణ్ణున మోనారణా”
ఎన్దు ఏకకణ్ణమాకముతలాధ్వారుమ్ ఆదరిత్తుప్పొన్దార్కళో.

(౧) ఛా-౪-౯-౩- (౨) తి-వాయ్-౧-౨-౧౦. (౩) తి-వాయ్-౧౦-౯-౧.

(౪) తి-పల్లా-౪. (౫) పెరి-తి- (౬) తిరుప్పా-౧.

(౭) నా-తి- (౮) తి-మొ-౧-౧. (౯) శి-తి-౫౦.

(౧౦) ౪-తిరు-౧. (౧౧) తి-చ-వి-౭౮. (౧౨) ౩-తిరు-౮.

(౧౩)

మూ. — అకారాథో విష్ణుర్జగదుదయరక్షా ప్రళయకృత్
మకారాథో జీవస్తదుపకరణం వైష్ణవమిదమ్ ।
ఉకారోఽనన్యార్హం నియమయతినమ్మనమనయోః
త్రయీసారస్త్వత్ప్రణవ ఇమమర్థం సమదిశత్ ॥ (౧)

ఇననుడైయ స్వరూపపురుషార్థసాధనజ్గళుక్కు ప్రకాశకమాయ్, సకల
శాస్త్రసజ్గ్రహమూకైయుమ్ స్వరూపయాథాత్మ్య ప్రకాశకమూకై
యుమ్ శిష్టాచారమూకైయుమ్ పురుషకారప్రధానమూకైయుమ్, శర
ణ్యాభిమతమూకైయుమ్ ఉపబృంహణసిద్ధమూకైయుమ్ ఉపాయయా
థాత్మ్యప్రకాశకమూకైయుమాకిట ప్రామాణ్యభేదత్తాలే అర్థదార్థ్య
హేతుభూతమాన రహస్యత్రయముమ్ జ్ఞాతవ్యమాకక్కడవతు.

ఇంద్రహస్యత్రయ త్రినుడైయ శబ్దమేను గ్రహమాయరున్దతేయాకి
లుమ్, అర్థమ్-ఒరువర్ కుమ్ అతియవరిత్తా కైయా లే సకలశాస్త్రనిపుణ
రాయ్, సకలచేతనోజ్జీవనకామరాన భట్టర్ తమ్ముడైయనిర్వేతుకకృపై
యా లే శ్లోకాష్టకత్తాలే సజ్గ్రహిత్తరుళిచ్చేయ్ తరుళినార్. అతినుడైయ
వర్థమ్ యథాసమ్ప్రదాయమ్ యథాశ్రుతమ్ యథామతి వివరిక్క
ప్పడుకిటతు.

అతిల్ ప్రథమ త్తిల్ త్యాజ్యోపాదేయ నిర్ణాయక హేతుస్వరూప
మూకై యాలే అన్దస్వరూపయాథాత్మ్యజ్ఞానమ్ ప్రథమభావియాక వేణు
మితే. తత్ప్రతిపాదకమూకై యాలుమ్ స్వరూపానను రూపనిషేధ
విధికలై ఉకారనమస్సుక్కళాలే శొల్లుకై యాలుమ్ తిరుమన్త్రమ్ ప్రథ
మానుసన్దేయమాజిక్కడవతు.

ప్రథమాను సన్దేయమాన తిరుమన్త్రమ్ ఆచార్యర్కళాలుమ్
ఆధ్వార్యర్కళాలుమ్ వేదజ్గళాలుమ్ వైదికపురుషర్కళాలుమ్ ఆదరిక్క

మోక్షాన్నా రాయణస్వయమ్ | అష్టాక్షరస్వరూపేణ ముఖేషుపరివర్తతే”
 (౧) “సర్వవేదాంతసారార్థస్సంసారార్థవతారకః | గతిరష్టాక్షరోన్మాణామపు
 ర్భవకాజ్ఞానమ్” (౨) “ఋచోయజుంషిసామానితదై వాఽధర్వణా
 చ | సర్వమష్టాక్షరాంతస్థంయచ్చాన్యదపివాఙ్మయమ్” (౩) “త్రయోవే
 ష్షడక్షానిఛన్దాంసివివిధాస్స్వరాః | సర్వమష్టాక్షరాంతస్థం యచ్చాన్య
 పివాఙ్మయమ్” (౪) “ఐహతాకిశ్మైశ్వర్యం స్వర్గాద్యంపారతాకికమ్ |
 వల్యంభగవత్తచ్చమన్త్రోయంసాధయిష్యతి” (౫) “యత్రాష్టాక్షరసం
 స్థోమహాభాగోమహీయతే | నతత్రసశ్చరిష్యన్తి వ్యాధిదుర్భిక్షతస్క-
 ాః” (౬) ఆసీనావాశయానావాతిష్ఠన్త్రోయత్రకుత్రవా | నమోనారా
 ణాయేతి మన్తైకశరణావయమ్” (౭) “చతురన్తాం మహీంభోక్తుం
 రాప్తుంవాఽమరరాజతామ్ | అష్టాక్షరోహ్యుపాయోఽస్య త్రివర్గస్య
 కింపునః” (౮) “బహవోహిమహత్తానో మునయస్సనకాదయః | అష్టా
 రంసమాశ్రిత్య తేజగ్న్తుర్వైష్ణవంపదమ్” (౯) “ఆయుష్యధనపుత్రాం
 బహూన్ విద్యాం మహద్యశః | ధర్మార్థకామమోక్షాంశ్చ లభతే
 కృన్నరః” (౧౦) “మన్త్రాణాం పరమోమన్త్రో దేవతానాంతుదై
 వమ్ | గుహ్యేనాంపరమంగుహ్యమోఽఙ్కారాద్యక్షరాష్టకమ్” (౧౧)
 మన్త్రాణాం పరమోమన్త్రః గుహ్యేనాం గుహ్యముత్తమమ్ | పఞ్చ
 శ్చపవిత్రాణాం మూలమన్తస్సనాతనః” (౧౨) “ఋచోయజుః
 సామాని యోధీతేసకృదజ్ఞాసా | సకృదష్టాక్షరం జప్త్వా ఫలంతస్యస
 క్నుతే” (౧౩) “గురురప్యఖిలం పాప్తా జన్తాన్తరక్రతోపివా | అష్టాక్ష
 పేనైవ క్షీయతేనాత్ర సంశయః” (౧౪) “ప్రాణేషుక్షీయమాణేషు
 ధ్యానిర్గతమోహయా | జపన్నష్టాక్షరం యాతి తద్విష్ణోః పరమం
 మ్” (౧౫) “అపురశ్చరణస్యాపి నిత్యంజప్తుర్మహాత్మనః | సమస్త
 మసంసిద్ధిం భక్తస్యభవతిధ్రువమ్” (౧౬) భగవత్ప్రీతికామా

ఇప్పడిఇవర్కల్ ఆదరికై క్కడియెన్నెన్నిల్; తత్వప్రతిపాదక
మానవేదాన్తజ్జల్ ఆదరికై యాలే. అవైకల్ ఆదరి త్తపడియెన్నెన్నిల్;
(౧) “విశ్వంనారాయణమ్” ఎన్ఱుతోడజ్జి (౧) “నారాయణపరం బ్రహ్మ
తత్వంనారాయణిపరం । నారాయణపరోజ్యోతి రాత్మానారాయణి
పరం । యచ్చకిచ్చజ్జగత్యస్తిన్ దృశ్యతేశ్రూయతేపివా! అన్తర్బహిశ్చత
త్సర్వంవ్యాప్యనారాయణస్థితం” ఎన్ఱుసకలవేదాన్తనిగమనభూతమాన
నారాయణానువాక త్తిలుమ్, (౨) “ఏకోహవై నారాయణ ఆసీత్, నబ్ర
హ్మ, నేశానం, నేమేద్యావాపుథివీ” ఎన్ఱుమహాపనిష త్తిలుమ్, (3)
“చక్షుశ్చద్రష్టవ్యశ్చనారాయణం! శ్రోత్రశ్చశ్రోతవ్యశ్చనారాయణం”
ఎన్ఱుసుబాలోపనిష త్తిలుమ్, (౪) “యస్యాఽఽత్తాశరీరమ్, యస్యపుథివీశరీ
రమ్, యస్యమృత్యుశ్శరీరమ్” ఎన్ఱుతోడజ్జి “ఏషసర్వభూతాన్తరాత్తాలప
హతపాప్తాదివ్యోదేవ ఏకోనారాయణం” ఎన్ఱు అన్తర్యామిబ్రాహ్మణ త్తి
లుమ్ ఏకకణ్ఠమాక ఆదరిత్తుప్పొన్దతు.

వేదాన్తజ్జలిలే ఉక్తమేయాకిలుమ్ (౫) “ఇతిహాసపురాణాభ్యాం
వేదం సముపబృంహయేత్ । బిభేత్యల్పశ్రుతాద్వేదోమామయం ప్రతరి
ష్యతి” ఎన్ఱెయాలే ఇతిహాసపురాణత్తాలే వేదోపబృంహణమ్ పణ్ణిన
ఋషికళుమ్ (౬) “కింతత్రబహుభిర్క్తైః కిన్తత్రబహుభిర్వృత్తైః ।
సమోనారాయణాయేతిమన్తస్సర్వార్థసాధకం” (౭) “భూతోర్వర్థబాహు
రద్యాఽత్రసత్యపూర్వం బ్రవీమివం! హేపుత్రశిష్యాశ్శృణుతన మన్త్రోఽష్టా
క్షరాత్పరం” (౮) “యథాసర్వేషు వేదేషునాస్తినారాయణాత్పరం! తథాస
ర్వేషు మన్త్రేషునాస్తిచాఽష్టాక్షరాత్పరం” (౯) “వ్యక్తంహిభగవానేష

(౧) తె-నా-౧౧.

(౨) మహాప-౧.

(3) సుబా-౬-౧.

(౪) అన్తర్యామిబ్రా-

(౫) భార-ఆది-

(౬) బ్రహ్మపు-౫౭-౨౪.

(౭) నారసింహ-౧౮-౩౨. (౮) నారదీ-అష్టా--౧౪౧. (౯)

త్తిలే (౧) “యచ్చకిచ్చిజ్జగత్తన్తి దృశ్యతేశూయతేఽపివా । అన్త
ర్బహిశ్చతత్సర్వం వ్యాప్యనారాయణస్థితం” ఎన్టుమ్, (౨) “ఎణ్బరు
క్కన్నలత్తోణ్బరుళీటిల వణ్బుక్కన్ నారణన్” ఎన్టుమ్, (3) “నార
ణన్ ముమ్మవేమ్మలకుక్కుమ్నాతన్” ఎన్టుమ్ ఇత్యాదికళిల్ అర్థాను
సన్ధానతత్పరరాయ్ పోరువతోరునిర్బన్ధ ముణ్ణాకై యాలుమ్, ఇవర్
కళితజ్జళి ఇష్టానిష్ట ప్రాప్తిపరిహారజ్గళుక్కు సహకారిసహమిన్త్రియిలే
యిరుప్పతోరు సాధనవిశేషత్వైప్పరిగ్రహిక్కైయాలే జ్ఞాతవ్యార్థమే
అమైకైయాలుమ్, తన్నిస్థరానవర్కళుక్కు శబ్దావృత్తి విరుద్ధైయైకై
యాలుమ్, అర్థానుసన్ధానతత్పరరాయ్ అర్థత్తుక్కునిరాశ్రయమాయ్
నిలైయిల్లామైయాలే శబ్దత్వైయుమ్ ఆదరిత్తుక్కుణ్ణుపోరువర్కళి.

ఇనిత్తాన్ (౪) “ప్రాప్యస్య బ్రహ్మణోరూపం ప్రాప్తుశ్చప్రత్య
గాత్మనః । ప్రాప్త్యుపాయంఫలంప్రాప్తేస్తథా ప్రాప్తివిరోధిచ । వదన్తి
సకలావేదాస్సేతిహాసపురాణకాః । మునయశ్చమహత్తానోవేదవేదాన్త
పారగాః” ఎన్టు-సకలశాస్త్రతాత్పర్యమాక ఇమ్మన్త్రమ్ ప్రతిపాదిక్కిఱ
తానాలుమ్, అధిక్రతనాన చేతననుడైయ స్వరూపత్తోడు అనుసన్ధిక్కై
యాలే ఆత్మావినుడైయ సర్వప్రకారభగవదేకశేషత్వమాకిఱ స్వరూ
పత్వై ప్రధానమాకప్రతిపాదిక్కిఱతు.

ఇప్పుడె స్వరూపపరమాన ఇమ్మన్త్రన్దాన్ (౫) “ఓమిత్యేకాక్ష
రమ్, నమఇతిద్వైఅక్షరే, నారాయణాయేతి పఞ్చాక్షరాణి, ఇత్యష్టాక్ష
రం ఛన్దసాగాయత్రీచేతి” ఎన్టు ఎట్టు తిరువక్షరమాయ్ మూన్తు పద
మాయ్, గాయత్రిఎన్గిఱ ఛన్దస్సెయ్డైత్తాయిరుక్కుమ్; (౬) “ఓమిత్య
గ్రేవ్యాహారేత్, నమఇతిపశ్చాత్, నారాయణాయేత్యుపరిష్టాత్” (౭)
“ప్రణవాద్యంసమోమధ్యంనారాయణపదాన్తిమమ్” ఎన్టుప్రణవమ్ముత
లాక, నమస్సునడువాకనారాయణపదమ్ముడివాక ఉచ్చరిక్కుక్కుడవరే

నాం నపురశ్చరణంభవేత్ । నానుకూల్యం ననక్షత్రం పరీక్షాది
విశేషతః” (౧) “నాన్తస్తి నక్షత్రసమ్బంధో ననిమిత్తపరీక్షణమ్ । శ్రద్ధైవ
కారణం పుంసామష్టాక్షరపరిగ్రహే” ఇత్యాదికథాలే ఆదరితార్కకత్వే,

ఆక-సాపబృంహణమాన వేదాన్తజల్ ఆదరికైక్యాలే అవ్యే
దాన్తసాక్షాత్కారమ్ పణ్ణినవర్కత్ ఆదరితార్కకత్వే. అవర్కత్ ఆద
రికైక్యాలే ఆచార్యర్కత్ ఆదరితార్కకత్వే. ఇప్పడి ఎల్లారుమ్ ఆద
రిత్తుప్పరిగ్రహికైక్యాలే ఇమ్మన్తమ్ అనవధికమాహ త్యత్యైయుడై
త్రాయరుక్కుమ్.

కిచ్చ - ఇతినుడైయ అవతారత్తైప్పార్తాలుమ్ సర్వోత్కృష్ట
మాయిరుక్కుమ్; ఎజ్జనేయెన్నిల్ - శ్రీబదరికాశ్రమత్తిలే పరమర్షిసజ్ఞు
మధ్యత్తిలే ధర్మదేవతైక్కుప్పత్రనాయవన్దవతరిత్త నారాయణన్,
సర్వాన్తర్యామియాయ్ పరమాత్మావానతానే ఇతుక్కుఋషియుమ్,
దేవతైయుమాంకొంణ్ణు, స్వాంశభూతనాయ్ శిష్యనానరనుక్కుమెళి
యిట్టరుళినాన్. ఇతుక్కుఅన్తర్యామియాన నారాయణన్ ఋషి;
దేవీగాయత్రి-చన్దస్సు. పరమాత్మావాన నారాయణన్ దేవతై. ప్రణా
వమ్ బీజమ్. ఆయ శక్తిః. శుద్ధమ్-వర్ణమ్; మోక్షత్తిలే వినియో
గమ్. కిచ్చ “మన్త్రస్సర్వార్థసాధకః” ఎన్నిటపడియేక్షుద్రఫలత్తోడు
అధికఫలత్తోడు వాశీయట తానే సాధిత్తుక్కుడుక్కుమ్ వైభవత్తుక్కు
మేలే అవోఫలసాధనకిర్తజ్ఞుక్కు జపహోమాదిముఖత్రాలే సహా
కిరిత్తుప్పొరువతుమ్ ఓరేన్ద్రముణ్ణు. సకలార్థప్రతిపాదకత్వరూపమాన
వైలక్షణ్యముముణ్ణు.

ఇప్పడిశ్లాఘ్యమాన ఇమ్మన్తత్తినుడైయ అర్థాంశక్తిలే నిష్క
రాయ్ పోరువర్కత్ నమ్ ఆచార్యర్కత్; అతుక్కుడి-వేదముమ్, వేద
తాత్పర్యసాక్షాత్కారమ్ పణ్ణిన ఆధ్వార్కకత్వమ్, ఇమ్మన్తానుసన్ధానకాల

అర్థశబ్దతాలే అభిధావృత్తియై వివక్షిక్కిరితః; “విష్ణువాచకం”
 ఎన్తతితే. విష్ణుశబ్దమ్ యోగరూఢమ్; రూఢయాలేదేవతాన్తరతై
 వ్యావర్తిక్కిరితః. అవయవశక్తియాలే అవ్యాపకమన్తజ్జళై వ్యావర్తి
 క్కిరితః; మన్తజ్జళితాన్-వ్యాపకజ్జళైన్తుమ్, అవ్యాపకజ్జళైన్తుమ్ ఇరణ్ణు
 వకై యాయురుక్కుమ్. వ్యాపకవస్తుస్వరూపప్రతిపాదకజ్జళై వ్యాపకజ్జళై.
 అవ్యాపకవస్తుస్వరూపప్రతిపాదకజ్జళై అవ్యాపకజ్జళై విభాగమ్.
 ఇమ్మన్తజ్జళితాన్ (౧) “అనన్తానై భగవన్మన్తాః” ఎన్తు అనన్తజ్జళాయ్,
 ఓరోమన్తమ్ ఓరోఫలత్తుక్కు సాధనమాయ్, అతుతాన్ స్త్రీపురుషసం
 యోగప్రదమెన్న, ఆరోగ్యప్రదమెన్న, విజయప్రదమెన్న, శత్రునిర
 సనమెన్న, విద్యాప్రదమెన్న ఇప్పడికిళిలే త్సుద్రఫలసాధనజ్జళాయ్ సం
 సారవర్ధకజ్జళాకై యాలే నిరపేక్షోపాయత్వజ్ఞాపకమాన అర్థపౌష్కల్య
 మిల్లామైయాలుమ్, కాలక్షేపత్తుక్కుఱుప్పాన పుష్కలగుణ ప్రతిపా
 దకజ్జళిల్లామైయాలుమ్, శిష్టాపరిగ్రహతాలుమ్, అశిష్టపరిగ్రహతా
 లుమ్ ముముక్షుక్కుళుక్కు త్యాజ్యజ్జళాయురుక్కుమ్.

ఆకై యితే-నడాతూరమ్మూల్, (౨) “పక్షైవర్జ్యాః ప్రపన్నేన
 దేవతాన్తరసేవకాః । ప్రయోజనపరాశ్చైవ మన్తాన్తర పరాన్తథా ।
 ప్రయోజనమనూ పాయదేవతాన్తరసేవినః । పాదతీర్థం నోపయుజ్యాదే
 కాస్తీ నియతేన్ద్రియః” ఎన్తుప్రయోజనాన్తర పరరోడొక్కమన్తాన్తర
 పరరై యుమ్ త్యాజ్యమాకవరుళిచ్చెయ్తతు.

తిరుక్కురుకై ప్పిరాన్బిళ్ళానుమ్, శరణాగతి అష్టాక్షరవివరణ్తిలే
 (౩) “త్సుద్రమన్తజపస్త్వస్యః కేవలంకాలయాపనమ్” ఎన్తుత్సుద్రజ్జ
 శాకవుమ్ నిష్ప్రయోజనజ్జళాకవుమ్ అరుళిచ్చెయ్తారితే.

ఆచ్చాన్బిళ్ళై యుమ్-“విపరీతస్పర్శముడైయ వెమ్మెరుమాన్,
 విపరీతస్పర్శముడైయమన్తమ్, విపరీతస్పర్శముడైయవాచార్యన్ ఇవర్క
 శడైయ ముముక్షుక్కుళుక్కు త్యాజ్యర్. విపరీతస్పర్శముడైయ వెమ్మె

క్రమనియత్యై యుడై త్తాయీరుక్తై యాలే ప్రణవవిధురమాక అష్టాక్ష
రత్వమ్ శ్లోక్రికీటవర్కళపక్షమ్ శ్రుతి స్మృతి విరుద్ధమాకై యాల్
నిరస్తమ్.

ఇప్పడి పదత్రయాత్మకమాన ఇమ్మస్త్రమ్, (౧) “యస్యాస్మి” (౨)
“కోహ్యేవాన్యాత్, కంప్రాణ్యాత్” ఎషహ్యేవానన్దయాతి” ఎన్దు
శ్రుతియాలే ఓతుకిట అనన్యార్హ శేషత్వ అనన్యశరణత్వ అనన్యభోగ్య
త్వజ్జలై సర్వవేదాన్తప్రత్యయన్యాయ సాపేక్షతై యిల్లామల్ అవ్వేద
తాత్పర్యమాన ఇమ్మస్త్రత్తిల్ పదజ్గళీ మూన్ముమ్ అడై వేప్రతిపాదికై
యాలే ఇతుసకలవేదసారమాక అనుసన్ధేయమాయిరుక్కుమ్.

ఇప్పడి స్వరూపప్రధానమాన మన్తార్థతై నాలుశ్లోకత్తాలే అరుళి
చ్చెయ్కిటార్. ప్రథమశ్లోకత్తాలే అనన్యార్హ శేషత్వస్వరూపప్రతి
పాదకమాయ్ ప్రథమపదమాన ప్రణవార్థతై యరుళిచ్చెయ్కిటార్.
అన్ద ప్రణవన్దాన్ అసంహితాకారత్తాలే అక్షరత్రయాత్మకమాయ్,
మూన్మున్దప్రతిపాదకమాకై యాలే మూన్ము పదమాయిరుక్కుమేన్దు
కొణ్ణు, అతిల్ ప్రథమపదమాన అకారత్తుక్కు అర్థమరుళిచ్చెయ్కిటార్
(అకారార్థోవిష్ణుః) ఎన్దు.

అత్తావుక్కునిరూపణీయమాన శేషత్వమాకిట స్వరూపతై, నిరూపక
మాన శేషిస్వరూపమ్ మున్నాకనిరూపిక్కువేణ్ణుకై యాలే, ప్రథమమ్
శేషియినుడై య స్వరూపతైచ్చొల్లుకిటతు, (అకారం) ఎన్గిటవిత్రాల్.
(౩) “అఇతిబ్రహ్మ” (౪) “అఇతిభగవతో నారాయణస్య ప్రథమాభిధా
నమ్” ఇత్యాదికళాల్ అకారత్తుక్కుబ్రహ్మవాచకత్వ ప్రసిద్ధియాలే అక్ష
రాత్మకత్వత్తిలుమ్ వాచకత్వముణ్ణాకై యాలే పదత్వమ్ వివక్షిక్కు
ప్పడుకిటతు. (అకారార్థోవిష్ణుః) ఎన్దై యాలే (౫) “అకారోవై
విష్ణుః” (౬) “అకారోవిష్ణువాచకం” (౭) “అక్షరాణామకారోన్దసి”
ఎన్గిట విష్ణువాచకత్వ ప్రసిద్ధిసూచిక్కుప్పడుకిటతు.

శిలేమూడియియప్పతాన అన్యస్వభావస్తుక్కు మేలేప్రకృతియిలే లయశై
చ్చాల్లి, అతుక్కు, వాచ్యనానవన్ సర్వశ్వరన్ ఎనెయాలే ప్రణవస్తు
క్కు అకారమ్ కారణమెన్నతాయీదు.

ఇప్పుడైనస్తుక్కు చ్చాల్లి ప్రకృతిలయమావతు-స్వకారణభూత
మాన అకార గ్రీలేలయిక్కు మెన్నపడ. ఆకాయాలే ఎల్లావాచకజాలత్తు
క్కుమ్ ప్రకృతిభూతమాన అకారస్తుక్కు. (౧) “ప్రకృతిశ్చ” ఎల్లతి
సూత్రతాలే ఉపాదానమాన వచ్చుస్తుక్కు స్వవాచ్యజాలత్తుక్కుమ్
ప్రకృతిభూతమాన బ్రహ్మవాచకత్వమ్ సిద్ధియాలే, ఇన్వకార గ్రీలే
సర్వకారణత్వమ్ శొల్లయాలే. (౨) “సమ స్తశ్చ మూలత్వాదకారస్య
స్వభావతః సమ స్తవాచ్య మూలత్వాదస్వభావతః వాచ్య
వాచక సమ్మన స్తయోరన్తర్వాప్రీతియాలే” ఎన్నకి వినబితే. ఆకా
యాలేయితే (౩) “అకారోజ్జ సర్వావాక్” ఎల్లసామానాధికరణ్య
శ్రుతి-కారణత్వనిబంధనై యాయీదు. (౪) “సర్వంభిర్విదంబ్రహ్మ-తజ్జ
లానితిశాస్త్రజిహ్వాసీతి” ఎన్దు-ఇజగ జ్జిహ్వామ్ బ్రహ్మమ్; తజ్జమాయ్-అన్తబ్రహ్మ
త్రిలే విజ్జియాయమ్, తజ్జమాయ్-అన్తబ్రహ్మత్రిలే లయిక్కియా
యమ్, తదనమాయ్-అన్తబ్రహ్మత్తాలే ఉయిర్ పెదీదురక్షితమాకై
యాయమ్, అనువాయీదు ఇతువెన్దు సామానాధికరణ్యత్తాలే సర్వ
వాచ్యకారణత్వమ్ బ్రహ్మస్తుక్కు సిద్ధిత్తావ్పాలే, సర్వవాచకకారణమ్
అకారమెన్నలాయీదు.

ఇప్పుడి కారణభూతబ్రహ్మవాచియాన అకారత్తాలే, బ్రహ్మత్రి
నుడైయ, జగదుపాదానత్వమ్ శొల్లయాలే, బ్రహ్మమేలయస్థానమెన్న
తాయీదు. “లయస్థానమానతితే-ఉపాదానమానతు” ఎన్దుఉపాదాన
లయస్థానగ్గల ఉదయప్రళయశబ్దత్తాలే అనుభవ్యయతు, “శ్చ” ఎన్దు-
శబ్దత్తాలే కర్తృవాచకత్వమ్ సిద్ధియాలే నిమిత్తత్వతేయమ్, సర్వ
భక్త్యాదివికీర్ణన సహకారియాకీర్ణనై యాలేసహకారికారణ్యవేయ

ఎన్దు అకారవాచ్యమాన బ్రహ్మత్వక్కు లక్షణమాః జగన్మాదిసూత
తాలే ప్రతిపాదిక్కుప్పట్ట జగజ్జన్మాదికారణత్వజై యుగధర్మగుఃకార
(జగదుదయరక్షాప్రళయకృత్) ఎన్దు.

(౧) “యోబ్రహ్మణం విదధాతి పూర్వం యోనై వేదాంశ్చ
ప్రహిణోతితస్యై తంహి దేవమాత్మబుద్ధి ప్రసాదం ముముక్షుర్వై శరణ
మహంప్రపద్యే” ఎన్దుజగజ్జన్మాదికారణమాన నస్తవితే ప్రపల్లిన్యమ్.

ఇవ్వకారత్వక్కు జగజ్జన్మాదికారణత్వాభిధానత్వమ్ - అనీ
యెన్నిల్; (౨) “సర్వేషాంశ్చ సనామాని కర్తృణామిహిక్ష్మిన్” వేద
శబ్దేభ్యపవాదౌ పృథక్స్థాశ్చన్తిర్మమే” (౩) “నామహంశ్చ సుతానాం
కృత్యానాశ్చప్రపశ్యనమ్ । వేదశబ్దేభ్యపవాదౌ దేవాదీనాంచ గాఢసం”
ఎన్దు స్మృతిపురాణజ్ఞులే దేవాదికానసర్వభూతజ్ఞులే య నామకర్త
యుమ్ రూపజ్ఞులే యమ్ వేదశబ్దజ్ఞులే కర్తృస్వప్తిత్వాన ఎన్దుయాలే
తాకికశబ్దజ్ఞుక్కు వేదమూలత్వమ్ శొలపట్టతు.

(౪) “ఆద్యన్తుత్యక్షరం బ్రహ్మత్రయాయత్రప్రతిష్ఠతా సు
హ్యోన్యస్త్రివృద్వేదోయస్తం వేదసవేదవిత్” (౫) “ప్రణవాద్యాస్తథా
వేదాః ప్రణవేపర్యవస్థితాః । వాఙ్మయంప్రణవంసర్వం తస్మాత్సగ్రీవ
మభ్యసేత్” (౬) ఓజ్కారప్రభవావేదాః ఓజ్కారప్రభవాస్త్వి
రాః ఓజ్కారప్రభవం సర్వంజగత్త్వావరజ్ఞమమ్” ఎన్దుత్యాదికలాతే
వేదజ్ఞుక్కు ప్రణవమ్ కారణమెన్దు శొల్లిల్లు.

(౭) “బ్రహ్మణి ప్రణవంకుర్యా దాదావస్తేచ సర్వదా సప్రత్య
నోజ్కృతం పూర్వం పరస్తాచ్చ వికీర్యతే” ఎన్దు వేదాద్యస్తజ్ఞులే ప్ర
యోగిక్కుప్పడువతాన ప్రణవత్వక్కు (౮) “యద్వేదాదాస్వరః ప్రాక్
వేదాస్తేచప్రతిష్ఠితః । తస్యప్రకృతిలీనస్యయః పరస్సమహేశ్వరః” ఎన్దు
అచ్చాకై యాలే స్వరశబ్దవాచ్యమాయ శ్శబ్దానాం వేదజ్ఞ ఆద్యత్వ

సనతసవిశ్వపద్యానంతా నిత్యంప్రియాస్తవతు కేచనతేహినిత్యాః । ని
త్యంత్యదేః పరతస్తానిదస్వరూపా భావత్య మజ్జగిషుణాహినిదర్శనంనః”
ఎన్తు ఆత్మాను మురుళిచ్చయతనుగినార్.

అనాల్ చిదచిత్స్వరూపస్వయన్మక్కుమ్ బ్రహ్మమ్ నిమిత్తోపా
దానసహకారికారణమూగిషుణాహినిదర్శనంనః; నిత్యతా హేతువాన
ఇచ్ఛావిశిష్టబ్రహ్మమ్ నిమిత్తకారణమ్; సజ్జా హేతువాన న్యాప్యవిశి
ష్టమ్ ఉపాదానకారణమ్; నస్తుత్వ హేతువాన పనియోగిషుణాహినిదర్శనంనః
కారికారణమ్; ఇప్సడితవధీనసంతాప్రప్తి త్తిక్తి శ్చయజ్జయ ఉధయవిధూ
తికథుక్కుమ్ తాన్త్రివిధకారణమూమాయినుక్కుమ్. అతిల్ రీలావి
ధూతిక్కుమ్ - సద్భూత్విశిష్టమ్ నిమిత్తకారణమ్. సూక్ష్మచిదచిద్విశి
ష్టమ్ ఉపాదానకారణమ్; జ్ఞానశక్త్యాదివిశిష్టమ్ సహకారికారణమూ
యినుక్కుమ్. నిత్యవిధూతిక్కుమ్ - కేవలనిత్యేచ్ఛావిశిష్టమ్ నిమిత్తకార
ణమ్; అప్రాప్తితాఽచిత్తవవిశిష్టమ్ ఉపాదానకారణమ్; వినియోగిష
యోగి జ్ఞానానంతాదివిశిష్టమ్ సహకారికారణమూయినుక్కుమ్. అత్తి
యాతే నిత్యమాన బ్రహ్మస్వరూపత్తుక్కు నిత్యవిశేషణమాయేకొద్దు
స్వసద్భావాదికాయతద్వ్యతిరేకేణ స్వసద్భావాదియన్తిశ్కేయిరుత్కే
యాతే, ఇన్తచిదచిత్సద్భావహేతువాన బ్రహ్మమ్ త్రివిధకారణమూయి
నుక్కుమ్మన్తతాయీదు.

ఇప్సడి అక్షరస్వభావతాతే కారణత్వజ్ఞేచ్ఛలుకిలి అకార త్తిను
జ్జయ భాతుప్రత్యయముఖతాల్లానవ్యుత్పత్తియై ఆరాయన్తవాతే,
“అన-రక్షణే” ఎన్గిటభాతువిన్మేతే (౧) “అన్యేభ్యోపిదృశ్యతే” ఎన్తు
క్విప్ప్రిత్యయజ్ఞేప్పట్టి, అతినుజ్జయ అనుబన్ధశ్చ లోపిత్తు (౨) “లోపా
వ్యోర్వలి” ఎన్తు-భాతువినుజ్జయఅకారజ్ఞేయమ్, (౩) “మేషు క్తస్య”
ఎన్తు ప్రత్యయవకారజ్ఞేయమ్ లోపిత్తాల్ “అ” ఎన్తు-పదమాయ్, అతు-
రక్షణధర్మజ్ఞేక్కాట్టుతై యాతే, (౪) “సహిపాలనసామర్థ్యమ్మతే సత్వ

మరుళిచ్చెయ్ తార్. (౧) “సదేవసామ్యేదమగ్రాసీత్ - పకమేవాఽద్వితీయమ్” ఎన్ఱుకారణవాక్యత్తిలే జగత్కారణమాననన్ఱునై సచ్చిద్రూపాచ్యత్వేన లయస్థానమాకపుమ్ నిమిత్తమాకపుమ్ శొల్లిద్రుతే.

జగచ్ఛబ్దమ్-నారాయణపదత్తుక్కు సద్బ్రహ్మమాన అకానిన్ఱుక్కు వాచ్యనాననన్ సర్వకారణభూతనాకై యాలే, నారకభృక్తమాయ కార్యమానత్రివిధచేతనాఽచేతనజ్ఞై యమ్ శొల్లికిఱతు. ఆనాల్ (౨) “ప్రకృతింపురుషశ్చైవ విద్ధ్యనాదీ ఉభావవి” ఎన్ఱుమ్, (౩) “అహమేకామ్” ఎన్ఱుమ్ (౪) “అజోహ్యేకః” ఎన్ఱుమ్ శొల్లికిఱచిదచిత్తుక్కు-భుడై య అనాదిత్వత్తుక్కుభజ్జమ్ వారాతోవన్నిల్; అపృథక్సిద్ధవిశేషణత్వేనస్థితమాన వస్తుక్కుభుక్కువిశేష్యహేతుకోత్పత్తియాకవేల్లుకై యాలే, విశేష్యహేతుకవ్యవహారమ్ పణ్ణిద్రుత్తనై యెభీయ, కాలవిశేషణిలేసద్భావాఽసద్భావజ్ఞో శొల్లితల్, ఏవమ్యూతోదయత్తుక్కు కాలవిశేషకల్పనై పణ్ణితల్ శెయ్యామెయాలే అనాదిత్వత్తుక్కుభజ్జమ్ వారాతు. ఆనాల్ విశిష్టమాయ్ కొణ్డే నిత్యమాయరుక్కుమాకిల్ ఇక్కారణత్వమ్ అనుపపన్న మెన్నిల్; అన్యనిరపేక్షసిద్ధమానభగవత్స్వరూపత్తిల్ నిష్ఠమ్ తత్సాపేక్షమాయ్ కొణ్డే చిదచిత్తుక్కుళినుడై య ఉదయమాకై యాలే ఉపపన్నమ్. (౫) “ప్రధానపుంసారణయోః కారణంకార్యభూతయోః” ఎన్ఱు చిదచిత్తుక్కుళినుడై య కార్యత్వనిత్యత్వజ్ఞిరద్భుమ్ శ్రీవరాశరభగవానాలుమ్ శొల్లిప్పట్టతితే.

అప్పడి శ్రీభాష్యకారరుమ్ భాష్యత్తిలే (౬) “నిత్యతయాకాస్తావగతస్యదస్తునః పరమపురుషస్య నిత్యేష్టత్వాదేవతభాత్వమస్తికాస్తాదవగమ్యతే.” ఎన్ఱుమరుళిచ్చెయ్ తార్. అతావతు - నిత్యమెన్ఱు కాస్తత్తాలే అఱియప్పట్టనస్తవినుడై య నిత్యత్వమ్ పరమపురుషనుక్కునిత్యేచ్ఛావిషయమాకై యాలే ఉద్ఘాయద్రైన్ఱు, అవనుడై య సర్వసత్తాహేతుత్వత్తైక్కట్టుకిఱశాస్త్రత్తాలే అఱియప్పడానిష్ఠత్వేవది. (౭) “ఇచ్ఛాత

(౧) “ఎల్లెయిలన్ను” (౨) “నలముడైయవన్” ఎన్నిటపడియేస్వస్వరూప
స్వభావజ్ఞశిరస్థాలుచేతచచ్చిద్యమానఅనన్తతెయుడైయనాయుర్మక్కయ
లుమ్, (౩) “అశేషచిదచిద్వస్తు శేషిభూత” (౪) “అశేషచిదచిద్వస్తు
శేషిణే” ఎన్ఱుసర్వశేషియాకై యాలుమ్, (౫) “యస్యచేతనస్యయద్ద్రవ్యం
సర్వాత్మనాన్వితేనియన్తం ధారయతుశ్చశక్యమ్, తచ్చేషతైకిస్వరూప
మ్” “యథేష్టవినియోగార్హం శేషశక్తేనకథ్యతే” ఎన్ఱుమ్ శొల్లకిటపడియే
స్వారేనియామ్యత్వధార్యత్వాదికళాచేయథేష్టవినియోగార్హమానశేషవ
స్తుక్కులై త్తనక్కు అతిశయసిద్ధ్యర్థమాక తన్నిచ్చేయాలే తనక్కిష్ట
మాన ప్రకారత్తిలే వినియోగమ్ కొఱ్ఱుకై. అప్పడివినియోగప్పడు
కైయుమ్ (౬) “అమృతపడియేన్” ఎన్నిటపడియేస్వరూపత్తుక్కుప్రాప్త
మాయ తానేపురుషార్థమాయుర్మక్కయాలే. ఏవమ్మూతవినియోగవి
షయత్వజ్ఞానమితే ప్రతస్యకార్యమ్.

ఆనాల్ లీలావిభూతియిలుర్కొర్కు ఇతిల్ దుఃఖప్రీతికల్ నడప్పా
నెన్నెన్నిల్; ఏవమ్మూతస్వరూపజ్ఞానమిల్లామైయాలే. ఆనాల్ జ్ఞానమ్ పిఱన్ద
వధికారికల్, (౭) “మల్లన్” (౮) “ఇమల్ తరుమాళాలత్తుళినిప్పిఱవి
యాన్ వేడ్డెన్” (౯) “కువిర్క్కుఱ్ఱుమ్ కాలమిన్నుమ్ కుఱుకాల్” (౧౦)
“నిన్ మాతాల్ శేర్న్దనిఱ్ఱుత్తాన్దకొలొ” (౧౧) “అడైయవరుళాయ్”
ఇత్యాదికళాలే, సంసారనిమిత్తిపూర్వకమాక మోక్షతై ఆతైప్పడువానె
న్నెన్నిల్; శేషభూతరాన చేతనిక శేషత్వపరాకాష్ఠాదర్శనమ్ పట్టినవాతే
లీలావిభూతిత్వమ్ ప్రాప్తమాయుర్మక్కయాలే, (౧౨) “స్థిత్యుత్పత్తి
ప్రవృత్తిగ్రసననియమనివ్యాపనైరాత్మనస్తే శేషః శేషకిప్రపణ్ణావపుః”
ఎన్నిటపడియే, రక్షితత్వ కారణత్వ ప్రవర్తితత్వ సంవర్తిత్వ నియన్తత్వ
వ్యాపకత్వాది సకల పరాకర్షణలుమ్ ఇన్ద్రస్థిత్యాది విషయమాన సకలప్ర
పణ్ణాత్తుక్కుమ్ శేషియానకశ్వరన్ - ఇప్పడి సర్వప్రకారశేషమాకై
యాలే, స్వాయత్త్వరూపరూపమమాయ, స్వాధీనక్రియాకరమమాయ,

పడియేస్వాననతే సాత్విక్విద్య, స్వానుభవము, అభాక్తి స్వానుభవ
 పుణ్యకొడుత్తమ్, తద్వినిత పరికారితమున విద్యార్థి, మత్తు
 అన్వితైకజ్యోత్స్వక్కు, అభావభావకవిద్యయ్య, నిస్స నిస్సనమానస్య
 రస్య నివృత్తియోప్పత్తి (౧) “తనక్కయో” ఇతి, భూమి, శ” ఎ
 పడియేకై జ్యోత్స్వప్రతి సచ్చిభూతభగవన్మహానవిచయ్యమేత్రయ
 జనమెత్తుమ్, తద్వివయ్యనమేతైత్యకార్యమిత్తమ్, ప్రతిపత్తియ్య
 మ్మడిపణ్ణియుమ్రక్షిక్తై.

ఆక, సకల శబ్దకారణమనలకారణా లే, తద్విచ్చవాచ్యజ్ఞాన
 రత్వభూతజ్ఞాన త్రివిధచేతనాఽచేతనజ్ఞైయుమ్, రత్వప్రకారవి
 జ్ఞైయుమ్, రత్వైతినుడైయన్వితగుర్వియుమ్, ఇతియుమ్ రత్వ
 నాన తన్నుడైయ ప్రయోజనవిశేషజ్ఞైయుమ్ ఇతియుమ్ శార్లీద్రా
 ధీయ. ఇన్వర్ణతై(౨) “స్వాధీనత్రివిధచేతనాఽచేతనస్వరూపత్రిప్రపు
 భేదమ్” ఎన్మ భాష్యకారమగుచిచ్చానురగునాక.

ఆనాల్, ఇన్వర్ణకర్తృత్వినుడైయ విభాశేదక్తాయమ్, రి
 విభాతియిలుళ్ళారుడైయ దుకి ఖానుభవక్తాయమ్ నిత్యవి భాతియ
 లుళ్ళారుడైయ సుఖానుభవక్తాయమ్, ఇవద్వియుమ్ హేతుభూతనా
 ఈశ్వరనుడైయ (౩) “సమాఽహంసర్వభూతమ్” (౪) “సమ
 ద్వేష్యోఽస్తిసప్రియః” (౫) “ఈదుమదుచ్చుదిలికన్” (౬) “ఎగ్గ
 రాకమిలాతాన్” ఎన్మిసర్వసమత్వస్తుక్కుమ్, (౭) “నివాసకృగం
 సుహృత్” (౮) “సుహృదంసర్వభూతానామ్” ఎన్మిసుహృత్త్వ
 క్కుమ్, (౯) “సదాకారుణికోపిసన్” ఎన్మిపరదుకిఖాఽసహిష్ణు
 రూపైయాన కృపైక్కుమ్ హనివారాలోపిన్మిల్?

ఇతుస్వస్వరూప పరస్వరూప పురుషార్థ స్వరూపజ్ఞానిసుడైయయా
 థాత్మజ్ఞానమిల్లాతార్ శొల్లుమ్వార్తై. ఎజ్జనయెమ్మిల్:-(౧౦) “అపరీ
 బ్రహ్మ” (౧౧) “అనన్దంబ్రహ్మణోవిద్యాన్” (౧౨) “ఉగర్ ముమునలమ్”

కలిగినయెల్లము (౧) “తనకేయాకపెనై కొళ్ళుమీతే” ఎన్నియక్కి-అవర్
కల్ భగవద్వినియోగవిశేషవిషయత్వద్వినుక్షయ స్వరూపాఽప్రాప్త
తైయాతే తన్నినన్తి అపేక్షిత్తాకశస్త్తు. ఆత్మయాతే (౨) “సమా
హంసర్వభూతేషు” ఎన్నివికన్తిల్ వ్యాపకత్వ ధారకత్వ ఆశ్రయణీయ
త్వ రక్షకత్వ శేషిత్వజ్ఞిల్ సామ్యతే ద్వాన్ముక్తిగతి గనైయల్లతు సర్వ
వినియోగసామ్యమ్ శోన్ముక్తిగతిన్.

వినియోగసామ్యమ్ శోన్ముక్తిగతిల్, వినియోగభేదనిబంధనమాన
రసనై విశ్వమిల్లమైయాతే, సర్వప్రకారాన్త విశిష్టమాన శేషిత్వసూప
త్తుక్కుమ్ శేరాతు. ఇష్టవినియోగార్థనై యేవేషమాన శేషభూతస్వరూ
పత్తుక్కుమ్ శేరాతు. నిత్యవిధూరియిల్ గుణానుభవమ్ విగ్రహానుభ
వమ్ కైబ్య. ర్యపరజై ఎన్నివిశేషజ్ఞభుక్కుమ్ శేరాతు. ఆత్మయాతే
ఉభయస్వరూపత్తుక్కుమ్ అనుగుణమాన నైషమ్యమ్ దోషమన్తు.
ప్రాప్తమానసామ్యత్తుక్కుమ్ హానిశోల్లామైయాతే సమత్వహానియిన్.

ఏవంరూపజ్ఞానమిన్ద్రియలే సంసారన్తిలే మఖిప్రతిపత్తి పద్ధతియగు
క్కుమవర్కభుక్కుమ్, ఇన్ద్రప్రతిపత్తితాన్ ఇన్ద్రజ్ఞానవిరోధయాన సంసార
త్తిల్ అనుచిహిన్తురిన్నిన్ద్రియపేక్షాపిహిన్తుక్కుమ్- ఉఱుప్పాకైయాతే,
అన్ద్రప్రతిపత్తినిన్ద్రిపగ్గాతోభీష్టతుమ్ సుహృత్త్వకార్యమాన హితపర
జైయాతే; సుహృత్త్వత్తుక్కుమ్ హానియిన్. సంసారన్తిల్ వాసముమ్ అజ్ఞా
నావస్థికులైన్ద్రిజ్ఞానమ్హిన్ద్రహాతు, తదియత్వాకారేణవేతోన్మమాకై
యాతే, (౩) “తనకేయాకపెనై కొళ్ళుమీతే” ఎన్ద్రతుతానేపురుషా
ర్థమాయుక్తైయాలుమ్, తదినుగుణమాన జ్ఞానవిశేషతై(౪) “దదామి
బుద్ధియోగంతమ్” ఎన్దుమ్, (౫) “మత్తిస్సత్త్వతిర్జానమహాహనశ్చ”
ఎన్దుమ్, (౬) “ఎన్ద్రైస్త్రిమనమ్శశుత్తాయ” ఎన్దుమ్, (౭) “మగువి
త్త్రిమమ్ మనమేతన్దాయ” ఎన్దుమ్ శోన్ముక్తిగతియే నిర్దేశుమితి తానే
పిహిన్ద్రియైయాలుమ్, కృపాహానివారాతు. ఆత్మయాతే శేషభూతసకల.

స్వభోగ్యభూతరుమానచేతనరై, (౧) “శబ్దాదీన్విషయాన్ప్రదిర్భవ్యవిభ
వం విస్తార్యదాస్యాత్మకం వైష్ణవ్యాగుణమాయయాఽఽత్మవివహః విస్తా
వ్యపూర్వం పుమాన్. పుంసామణ్యవధూవిడమ్బునపుమాభూర్తాని వాయా
నయన్ శ్రీరజ్జేశ్వరి కల్పతేతనపరీహాసాత్మనే కేశయే” ఎన్ఝమ్ (౨) “అన్యు
రుకినిఃకుమతునిఃకుచుమమ తన్దాయ్” (౩) “ఉన్నదిహ్మం నానణ
కావకై శెయ్తుపోతుకణ్డాయ్” ఎన్ఝమ్ ఇత్యాదికలిల్ శొల్లుకిఱపడియే
అవర్కళుక్కుస్వతస్సిద్ధమాన దాప్తైశ్వర్యజ్ఞైవిస్మరిప్తిన్తు, అన్జి ద్విధీరి
క్కుమ్ శబ్దాది విషయగ్గళితే సజ్జజ్జెప్పణ్ణువిన్తు, స్వవిశేషగతయాస్వా
ధీనై యానమామోయాలే కలజ్జుమ్బడిపణ్ణే, పుష్పవధూవిడమ్బునపుస్సిన.
పురుషనాలే ధూర్తరై ఆశ్వసిప్తిత్తు రసిక్కుమ్ శరక్కరై వ్వాలే, నర్వ
కారణభూతనాన సర్వేశ్వరన్, తనక్కు అభిమనై యాన శీరజ్జేశ్వరిమ్, ప్పరి
హాసహేతువాన లీలై క్కానవిషయమాక్కి, (౪) “క్రీడతేభగవాన్ భూ
తై ర్బాలం క్రీడనకై రివ” ఎన్ఝమ్, (౫) “ఇన్యుఱుదువ్విరై యాఱుడై యా
న్” ఎన్ఝమ్ (౬) “నళిర్ మామలరున్దివీ బ్బుప్పణ్ణివిరై యామమ్ విమలన్”

ఎన్ఝమ్ శొల్లుకిఱపడియే లీలై కొణ్ణరుళానిఱ్కి-అవన్, (౭) “ఇశై విత్తై
నై ౨” ఎన్ఝమ్ ఇవనై ఇశై విత్తు ఇవన్ అనుమతిప్పడియే మోక్షప్రదా
నమ్బణ్ణిస్వభోగ త్తుక్కువిషయమాక్కనినై త్తవన్ఝుఅన్ఝ మోక్షరూపభోగ
త్తిలే రుచిపిఱక్కు మోప్పత్తై క్కు తత్ప్రతిభటమాన సంసార ద్దిలే (౮)
“నరకత్తెనకు” ఎన్ఝిఱ అరుచిపూర్వకమాళ వేణ్ణు శెయాలమ్, అన్ఝ అరుచి
తనక్కు తద్విషయమాన హేయత్వ దుఃఖ రూప త్వాది ప్రతిపత్తి
అపేక్షితమాకై యాలమ్, స్వభోగార్థమాళ అతిలే హేయత్వాదికరై
ప్రకాశిప్తిత్తు, అతడియాళ అరుచియైవిరై ప్తిత్తు అతడియా ఉపేక్షాది
కళై యుణ్ణాక్కుకిఱాన్.

అకై యాలే తన్ని వృత్తి పూర్వకమాళ భోగరూపమాన మోక్ష
జ్జై (౯) “మజ్జహొట్టు” (౧౦) “కూవిక్కో-భ్యాయ్” ఎన్ఝమ్ ప్రాశ్నాక్కి-అవ

ఇప్పుడు స్థితి రేతుకవిషయముకారము నేర్పఁబడును శ్రీరాధారా
త్రానిలుమ్, ఇతిహాసపురాణానిలుమ్, ఆధ్వార్యకల్పవిద్యప్రాంతానిలుమ్,
అచార్యకల్పవిద్యసూక్తికానిలుమ్ విశదమానప్రతిపాదిక, పుట్టిదుస్తుమ్;

ఎజ్జనేయోన్నిల్? (1) “నామయమాత్మా ప్రవచనేనలభ్యోన
మేధయా నబహునానుసేన, యక్షేషమనననే వేదాభ్యస్తస్యైవ
ఆత్మావివృణుతే తనూంస్వామ్” ఎన్యుమ్, (2) “ధామి పసాదా న్దహి
మాసమీశమ్” ఎన్యుమ్, (3) “యత్తేనామదా, (4) “అమృ
తస్యైవ సేతుః” ఎన్నుయిత్థాదిః శాలే నిర్వివిరోషమనన సేమమ్;

(5) “నాపౌత్రవశకాశో నచాప్యన్యేన హేతునా । వరం
స్వేచ్ఛంతేవాఽహం ప్రేక్షేకీర్త్య దాచన” (6) “స్వేతుకకటాక్షేణ
మదీయేననుహనుతే । అచార్య విషయముకారాత్పాప్రన్నవత్తపరాం
గతిమ్” ఎన్యుమ్, జేవర్తియామ్ బుద్ధివిత్తమనాస నారదనుక్కు
నూక్షదర్శియానమద్రన్, సంసారమూక్షహేతుక, శాక నిగ్రహశక్తి
అనుగ్రహశక్తి ఎన్యు సర్వేశ్వరనుక్కు, ఇర్లుశక్తియుజ్జేస్తు ప్రతిష్ఠాపణ్ణి,
అతిరః-(2) “తిరోధానకరీశక్తిస్సానిగ్రహసమాహ్వాయా । నుమాంసం
జేవసంజ్ఞం వాతిరోధావయతిస్వయమ్” ఎన్యు తుదగ్గి, నిగ్రహాత్తికయాన
శక్తియా లేతిరోహితస్వసూపనాయోజివాత్తా సం సర్వమృదీయైచ్చలి,
అనుగ్రహాత్తికయాన శక్తియా లే సంసారాన్తుక్తమృదీయై, ప్రతి
పాదిప్రతాక (3) “ఏవం సంస్కరిచక్రస్థిభామ్యమాగే న్యకర్తృభిః ।
జేవేదుఃఖాతులేవిస్థాః క్రిపాకాస్యపతాయతే” (4) “సమీక్షితత్తు
దాసాయం కరుణావర్షయాపయా । కర్తృసామ్యం భజశ్యేవ జీవో విష్ణు
సమీక్షయా॥ శక్తిభావస్సతై జేవముత్తారియతి సంస్కృతేకి । కర్తృగాచ
సమేతత్ర తూష్ణీమృదముపాసతే । యథాహి మోషకాః పాశే పరిబర్హ
ముపేయమ్ । నిపుత్రమోషణోద్యోగాస్సదానన్తదిదానతే । అనుగ్రహాత్తి
కాయాన్తుకర్తేః పాతక్షగేతథా । తదానతే సమీక్షాయుకర్తృజేతే

వస్తుకృతుడై యవుమ్ సర్వవ్యాపారజ్ఞుమ్ భగవత్ప్రేరితజ్ఞుమాయ్,
భగవత్ప్రయోజనజ్ఞుమాయుపసక్తుః సున్దరతాయున్. య.

కిచ్చి, స్వలీలాన్తమాకస్వస్వకర్తృనుగుణ్యేన సంసరిక్కిణ బద్ధచేత
నరిలే శిలరైతానే నిర్దేతుకమాక అజ్ఞీకరిత్తు, సంసారనివృత్తిపూర్వక
మాకస్వానుభవజ్ఞై విధేయవిషయత్తిల్ స్వతంత్రస్వామియుడై యకా
మాచారమోబ్ధే పణ్ణికొడుత్తురక్షిక్కుమ్. అతానతుచేతననుడై య
సుకృతవిశేషజ్ఞై అపేక్షియాత తన్ కృపైయాలే రక్షిక్కు సున్దరపడి.

ఆనాల్ ఇప్పడిపేర్దుక్కిడియాన కృపై సంసారవిదాశితై యెన్న
వేణుమ్. అన్దకృపై నిత్యనివర్తకభగవత్స్వరూపగుణమాకై యాలే అని
త్యైయెన్న వొణ్ణాతు. ఆకై యాల్ నివర్తకై యాన ఇతుడిగ్గాయరు
క్క, నివర్తమానసంసారస్వరూపాత్పత్తి యిన్దిక్కేయెట్టియవేణుమ్.
కృపై యణ్ణాయరుక్కచ్చెయ్ తేసంసారముముగ్గాయ్ వరుమాళిల్ సంసా
రకృపై కళుక్కుబాధ్యబాధకభావసమ్బద్ధమిన్దిక్కేయెట్టియవేణుమేయెన్నిల్;

అప్పడిశొల్లవేణ్ణా; అగ్నిక్కుదాహకశక్తి ఉగ్గాయరుక్క, కొడ
ధశక్తియాలే అన్దశక్తినిరుద్దేయాయ్, అతుపోనపిన్బు అన్దశక్తికాగైయా
లుమ్, బీజత్తుక్కు అజ్కురశక్తి ఉగ్గాయరుక్క, కుతిరిలే కడనపోతు అ
డజ్జినహకారియొప్పేర్దుపోతు అజ్కురిక్కక్కాగైయాలే, అప్పడియే
భగవల్లీలారనేచ్చెయాకిట ప్రతిబద్ధకమర్దుభాగరనేచ్చెయాకిట సహ
కారియొప్పెట కృపైయిన్ సంసారనివర్తకత్వశక్తికాలాన్తరత్తిల్ ఉది
తట్టిల్. తేజస్విమిరమ్బాలేసహవస్థానమ్భుటియాతబాధ్యబాధకభావ
సమ్బద్ధమ్ కృపాసంసారజ్ఞుక్కిణ్ణమైయాల్, ప్రతిబద్ధకమన్దు; సహకారి
యొప్పేర్దుపోతు సంసారత్తిన్ కతిపయచేతనబద్ధకత్వత్తులైక్కిటి
తనైయల్లగు సంసారస్వరూపనాశితై యాకిటరన్దు. అకై యాలేచేతన
సుకృతజ్ఞోన్దుమ్ పాపామల్ స్వగతకృపైయే హేతువాకసమ్బద్ధిత్తు
లజ్జలిలేఅజ్జీరిక్కు మెన్నక్కుతైయిల్.

తరస్త్రివదేసమాయాం నైషాం మమాహమితిధీశ్వరసృగాలభశ్చే”
ఎన్దు భాగవతసృరాణ త్తిలుమ్,

(౧) “మయర్వణమతినలమసరినన్” (౨) “సదువేనన్దయ్య
కొల్ శక్తిన్దనాతన్” (౩) “వేచితేయసల్ శయన్” (౪) “తిరుమాలా
లరుశప్పట్టశటకోపన్” (౫) “నిన్నునల్ పురిన్దరున్దన్” (౬) “ఉనతరు
శేపార్ప్పన్” (౭) “నిన్నునల్ న్నాల్తే” (౮) “పోతరేయన్దశొల్లిన్దు
న్దియిల్ పుకున్దుతన్నాల్తరమ్ పెనుగన్దై త్తెన్దుకన్” (౯) “తిరుక్కమ
లపాతమ్ వన్దైన్ శక్తిన్దుశ్శెన” (౧౦) “యానై త్తెన్దాల్ కాన్దన్దొలి
న్దు” ఇత్యాదియారే మయర్వణమతినలమసరి ప్పెన్దు వాత్సర్వకోకో
దివ్యనూక్తికలిలుమ్,

(౧౧) “కృపయా శేవలమాత్మసాత్కురు” ఎన్దు ఆశవన్దారుమ్,
(౧౨) “శేవలంమదీయన్దైవదయయా దేహిమే కృపయానాథ నజానే
గతిమన్యథా” ఎన్దు భాష్యకారరుమ్,

(౧౩) “యద్బ్రహ్మకల్పనియుతానుభవేష్యనాశ్యం తత్కిల్పి
షంస్సృజతిషన్దురిహక్షగార్థే । ఏవంసదానకలజన్మసుసాపరాధంక్షామ్యన్య
హోతదభిసన్ధివిరామమాత్రాత్” (౧౪) “త్వామామనన్తికవయఃకరు
ణామృతార్థే జ్ఞానక్రియాభజనలభ్యమలభ్యమన్యైకి । ఏతేషు శేవరదో
త్తరకోసలస్థాఃపూర్వంసదూర్వమభజన్తహిజన్తనన్ద్యామ్” ఎన్దు ఆత్మా
నుమ్, (౧౫) “శుటున్దైవరాటి శేవక్ ప్పాన్దలయోగికాగణికానువన్దకోట్యైకి
భవమోక్షగయోన్దన్దైవజన్తక్రియతేరన్దనిధేర్వమేవపాహి” (౧౬)
(౧౭) “శేవకృపానిర్వాహ్యవర్గవయమ్” ఎన్దు పరాశరభట్టరుమ్,

ద్రమిడోపనిషత్సార త్తిలుమ్, తాత్పర్యరత్నావళియిలుమ్; ఆ
త్మారుక్కు వివక్షితమాశద్రమిడోపనిషత్సార త్తిలే (౧౮) “నిరుపాధిక
నుహృదే” ఎన్దు తుడల్గి-“పశ్చమాన్ద్రైరనితరగదితామ్” ఎన్దుమ్, (౧౯)
“ఫలమసాఫలాపాప్తేర్తేతుస్స్వయమితిచ నిర్ధార్యతత్త్వే” ఎన్దుమ్,

శుభాశుభే తత్పాతానంతరం జన్మర్యుక్తోమోక్షసమీక్షయా ప్రవర్త
మానవై రాగ్యో వివేకాభినివేశవాన్! ఆగమాననుసంశ్చిన్త్యగురూ
నప్యుపసద్యచ|లబ్ధసత్వప్రకారైశ్చైవ ప్రబుద్ధోబోధపాలనః" ఎన్నుమిత్యా
దికథాలే శ్రీపాశ్చరాత్రత్తిలుమ్,

(౧) "అపివృక్షాః పరిష్టానా స్సపుష్పాఙ్కురకోరకాః । విష
యేతేమహారాజ రామవ్యసనకర్మితాః । ఉపతప్తాదకానద్యః పల్వలాని
సరాంసిచ"(౨) "అకాలఫలినోవృక్షాః" ఎన్ఱమ్, (౩) రామారామ
రామఇతిప్రజానామభవన్కథాః । రామభూతంజగదభూదామేరాజ్యం
ప్రశాసతి" ఎన్ఱుకోసలజనపద త్తిలుణ్ణానజజ్జమాజజ్జమజ్జళేడిజ్జలుమ్ హే
త్వన్తరజ్జళిన్ఱి కే రామసంశ్లేషవిశ్లేషనుభదుఃఖికథాయ్కోగ్గజు రామా
ద్వైతికథానాఃకళెన్ఱుమ్, (౪) "ప్రహృష్టోముదితోలోకః తుష్టఃపుష్ట
స్సుధార్మికః । నిరామయోహ్యరోగశ్చ దుర్భిక్షభయవర్జితః । నపుత్ర
మరణంకించ్చిద్ద్రక్ష్యన్తిపురుషాఃక్వచిత్" ఇత్యాదికథాలే-ప్రజైకళేతర్ల
ళుడైయ పుణ్యపాపానుగుణఫలజ్జళై అనుభవిత్తీలర్కళి; పెరుమా
ళుడైయ అనుగ్రహఫలమేఅనుభవిత్రార్కళెన్ఱుమ్ శొల్లకిణ శ్రీరామా
యణ త్తిలుమ్,

(౫) "బృహ్దావనం భగవతా కృష్ణేనాక్లిష్టకర్మణా । శుభేనమన
సాధ్యాతం గవాంవృద్ధిమభీప్సతా । ఉత్పన్ననవశమ్పాధ్యా శక్రకోపాభృ
తామహీ" ఎన్ఱు-అక్లిష్టకర్మావానకృష్ణానుధ్యానత్తాలే అకాలత్తిలేనరి
జ్జిల్ కాడు బాలతృణమాయీర్దు ఎన్ఱిణ శ్రీవిష్ణుపురాణ త్తిలుమ్,

(౬) "అనార్ద్రమార్ద్రంవిరసం రసాధ్యమప్లవంబ్లవితంత
దాసీత్ । గావోబహుక్షీరదుఘాబభూవుః నారాయణేనన్దకులంప్రవిష్టే
నారాయణన్ నన్దకులత్తిలే ప్రవేశిక్కుమళవిలే దుస్స్వభావజ్జళానైక
శెల్లామ్ సుస్వభావజ్జళాయిన వెన్ఱుమ్, (౭) "ఏషాంస ఏవభగవాన్ద
యయేదనన్తస్సర్వాత్మనాశిత పదోయదినిర్వ్యభిక్తమ్ । తేదున్తరామసి

పణినశ్రీభట్టనాథరెప్పలే నిర్వహిత్తుపబ్ధికరిత నిర్దేశకప్రతిములే-
 “నాయమాత్మాప్రవచనేనలభ్యోనమేధయా నబహునాశ్రుతేన । యమే
 నైషస్యజుతేతేనలభ్యస్తస్మైష ఆత్మావిమృణతేతనూంస్వామ్’ ఇతి
 శ్రుతిః; అస్యస్త్యర్థోద్విధాభాష్యకారైరభిహితః;” ఎన్దుతుడగ్గి-“దివ్య
 సూరిప్రబంధేష్వపి అయమర్థస్సుప్తతరం ప్రతిపాదిత ఇతి నాత్మాఽఽస్తి
 కాగ్రేసరాణాం విప్రతిపత్తిన్యాయత ఇతిసర్వంసమన్వేషమ్;” ఎన్న మత
 వాకినరుచిచ్చయేతరుగినాక.

అతిల్ ఇవిడత్తిలే శ్రుత్యర్థముమ్, నిర్దేశకత్వత్తిల్ వరుమ్
 విరోధపరిహారజ్ఞుమ్ యావదప్యపేక్షితమ్ ప్రకిరగానుగుణమాక ఎమిత
 ప్పడుకిఱతు; ఎజ్జనేయెన్నిల్; సాధనాధ్యాయ త్తిల్ ఇరగ్గామ్ పాద త్తిల్
 * పరమతస్సేతూన్మానేత్యాద్యభిరగ్గిలే (౧) “ఉపపత్తేశ్చ” ఎన్నిఱ
 సిద్ధాంతసూత్రత్తుక్కు విషయవాక్యమాక ఇన్ద్రశ్రుతియైడిదాహరిక్కిఱ
 తుక్కునగ్గిహమాక(౨), “అనన్యోపాయత్వశ్చవగాత్” ఎన్దురుచిచ్చయే
 తరుగినాక. ప్రథమసూత్ర త్తిలే పరమపురుషవరణీయతాహేతు గుణ
 విశేషపరమాక విస్తరేణప్రతిపాదిక్కుప్పట్టతు. ఇప్పడిఉభయవిధమాన
 భాష్యముమ్ శ్రుతప్రకాశికాచార్యరాలే వ్యాఖ్యానమ్ వల్లప్పట్టతు;
 తదనురోధేన తదుభయభాష్యాఽనుగుణమాక విస్తరిక్కిఱోమ్;-

అతిల్ “అనన్యోపాయత్వశ్చవగాత్” ఎన్దు అరుచిచ్చయేకిఱ
 భాష్యకారుక్కు ఇతుభాసమ్; పరమపురుషనుక్కు స్వప్రచీతియిలే
 తనక్కేసాధనత్వమ్ శ్లోప్పడుకిఱతు; అతిల్ “నాయమాత్మాప్రవచ
 నేనలభ్యః” ఎన్నిఱప్రథమపదత్తాలే - మననమ్ వివక్తిక్కుప్పడుకిఱతు.
 ప్రవచనమ్ మననఫలమూక్తయాలే; ఆచార్యనుడైయ ప్రవచనమాలల్
 మననమాకిఱతు. “ప్రవచ్యతే-అనేన ఇతి” ఎన్నిఱరణేవృత్త్యత్తియాలే
 తాన్ ప్రవచనమ్-మననమాకిఱతు. ఆత్మశబ్దత్తాలే(3) “ఆత్మావారేద్రష్ట
 వ్యశ్చోగ్రతవ్యోమస్తవ్యోవిదిధ్యానితన్యః” ఎన్నిఱశ్రుతిగతమాన ఆత్మ

(౧) “అనన్యోపాధ్యక్షధయతి” ఎన్ఝమ్, (౨) “నిరన్యకనిర్వతమదయా సరిత్సోతరి పద్మంశరణయతినాశస్యచరణమ్” ఎన్ఝమ్, (౩) “నిదానం సిద్ధినాం నిరుపధిసుహృత్త్వంగణయతి” (౪) “స్వసమ్మన్తాన్తోస్తానిమథ ధికసాహార్దపిశునైః” ఎన్ఝమిత్యాదికథాలుమ్, తాత్పర్యరత్నావళియి లుమ్- (౫) “అనన్యప్రాప్యశ్చతుర్థేనమభనదితై రహ్మనన్యాయపాయః” ఎన్ఝమ్, (౬) “నిరుపాధికసుహృద్భావమ్” ఎన్ఝమ్, (౭) “స్వసిద్ధేస్వయమిహాకిరణంశ్రీధరః” ఎన్ఝమ్, (౮) “నిరుపధిమృజరామ్” ఇత్యాది కథాల్ వేదాంతాచార్యుమ్;

(౯) “కేనలంకృతయామాన్తనయతస్తేప్రసాదతః । కురువ్యమామనుచరందయయైవదయానిధే” ఎన్ఝవాదికేసరి అభికియమగావా శచ్చీయరుమ్, ఇప్పడి ఇన్నమ్ ఆచార్యక కల్లాదుమ్ నిర్వతమవిషయీ కరణతైస్వస్వప్రబంజగిలరుళిచ్చెయ్ కైయా లే ఆచార్యక కల్ దివ్యసూక్తి కళిలుమ్ ఏకకణ్ఠమాక ప్రతిపాదిక్కిష్టట్టిరుక్కుమ్.

నను; — నిర్వతమవిషయీకారత్తుక్కు ప్రమాణమాక ఎదుర్త “నాయమాత్మా” ఇత్యాదియాన శ్రుతియై భాష్యకారక, భక్తపర మాకభాష్యత్తిల్ విస్తరమాకప్రతిపాదిక్కియాలే, ఇన్ద్రశ్రుతిక్కునిర్వ తుకవిషయీకార ప్రతిపాదకత్వమ్ భాష్యకారానభిమతమాయన్తావి రుప్పతు; ఆకైయా లే వేదాన్తవిరుద్ధమాయ్, నమ్మదాయవిరుద్ధమా యిరుక్కిఱ ఇన్వర్థత్తుక్కు ప్రమాణమాకిఱపడి ఎన్ఝనేయెన్నిల్;

ఇన్ద్రశ్రుతినిర్వతమవిషయీకారత్తై ప్రతిపాదిక్కిఱతెన్ఝ భాష్య కారక సజ్గ్రహమాకవరుళిచ్చెయ్ తారన్ఝ ఇతినుడైయభాష్యకారాభి మతత్వతైయుమ్, శ్రుతిక్కునిర్వతమపరమాక అర్థతైయుమ్, అతుక్కు వరుమ్ విరోధపరిహారజ్ఞతైయుమ్, శ్రీమచ్ఛకారియతివరదిద్యాన్తాలర్థ భయవేదాన్తికత్వపదనిర్వాహకరాయ్, అస్మదాచార్యురాన కేయి-
* పరుప్పదత్తిల్ కయల్ పాటిత్తపాట్టియన్ నదన్సిలే వరతత్వనిర్ణయమ్

శబ్దమస్మరిక్కప్పడుకిఱు. ఇత్తాల్ అన్ద్రశుతియిత్తోన్నశ్రవణమనననిది
 ధ్యాసనజ్ఞుక్కు అనుపాయత్వమ్ శొల్లకిఱుతెన్దు తోన్దుకిఱు. నిమేధ
 మప్రసజ్గసాపేక్షమాకై యాలే. [అయమ్] ఎన్నిఱువిత్తాల్ స్వేతరసమ
 స్తవస్తువై లక్షణ్యమ్వివక్షిక్కప్పడుకిఱు. అన్ద్రవై లక్షణ్యమ్-(౧) “అమృ
 తస్యైష సేతుః” (౨) “యతత్మదాబలదా” (3) “ధాతుఃప్రసాదాన్మహి
 మానమిశమ్” ఇత్యాదిశ్రుతికిఱుత్తోన్దుకిఱుపడియే, తా నేడిపాయముమ్
 ఉపేయముమాయిరుక్కై. అత్తైఉపపాదిక్కిఱుతుఱత్మపదమ్; “అహ్నితి”
 ఇతి-ఱత్మా; -నియన్ద్రతయా వ్యాప్యధారకన్ద్రపడి. ఇత్తాల్ పరమాత్మా
 పుక్కుస్వాధీనాఽశేషసత్తాస్థితియత్న ఫలమ్ వరుకిఱుతు; ఇత్తాల్-జీవాత్మా
 వినుడై యకర్తృత్వాదికల్ (౪) “పరాత్మతచ్ఛ్రేణి” ఎన్నిఱుమాత్తోక్త
 ప్రకారత్తాలే పరమాత్మాధీనమెన్దు సిద్ధిక్కిఱుతు. అక్తయాలే ఏవమృత
 తనానపరమాత్మా - [నప్రవచనేనలభ్యః] ప్రవచనత్తాలే అద్దైక్కు
 యోగ్యనన్దు; ఇప్పడియోగ్యతైదై, ప్రతిషేధిక్కైయాలే సిద్ధోపాయత్తు
 క్కునై రపేక్ష్యమేస్వస్వరూపమెన్దువరుకిఱుతు. (౫) “మామేకమ్” (౬)
 “మామేవ” (౭) “తమేవ” (౮) “త్వమేవ” ఎన్నిత్యాదివచనల్ ప్రతి
 పాదిక్కైయాలే.

[నమేధయా] ఇవిడత్తిల్ మేధయాఱుతు-నిదిధ్యాసనమ్,
 పరిశేషాత్. ఇజ్జుమ్ పృథక్ నభో ప్రయోగమ్ అల్లనిమేధవివక్షయాలే.
 ఇన్దమేధాశబ్దత్తాలే అవిచ్ఛిన్నస్థితిసన్దేహాపత్వాఽన క్షదాపుత్తిత్వ
 రూపత్వ ధ్రువాఽను స్థితిత్వ దర్శనసమానాకారత్వ భక్తిరూపాపన్న
 త్వాద్యాకారవిశిష్టమాయ్ మోక్షసాధనమానధ్యానమ్ వివక్షిక్కప్పడుకి
 ఱు. (౯) “ఏవం ప్రత్యక్షతామాపన్నా మపవర్గసాధనభూతాం స్థితిం
 విశిష్య” ఎన్నిఱుభాష్యత్తిలేధ్యానత్తుక్కు విశేషాకారవిశిష్టత్వ సిద్ధిపోలేభ
 క్తిరూపత్వవిశేషముమ్ సిద్ధిక్కుమెన్దు విచారణీయమ్. భక్తిరూపాప
 న్నమామోత్తుమోక్షసాధనమాకై యాలే. అక్తయాలే అప్పుడి మోక్ష

నను;- (౧) “అన్తఃప్రవిష్టశ్శాస్త్రజనానాం సర్వాత్మా, ఆత్మాన
మన్తరోయమయతి” ఎన్తః-శ్రుత్యక్తప్రక్రియాయా లే పరమాత్మాపుక్తు
నిరఙ్కుశస్వాతంత్ర్యత్వాలే సర్వప్రవర్తకత్వత్తిల్, జీవనుక్కుస్వాధీనప్ర
వృత్త్యభావత్వాలే కర్మఫలభాక్త్యమిలైయామ్. అతఏవ విధినిషేధశా
స్త్రవశ్యత్వముమిన్తి క్కేపోమ్.

పరమాత్మా, చేతనకర్తృసాపేక్షనుమాయ తదనుగుణఫలప్రదను
మానాల్, నిరఙ్కుశస్వాతంత్ర్యత్వం భజ్యమ్వరుమ్. సర్వప్రవృత్తి
కరుక్కుమ్ భగవదిచ్ఛాధీనత్వత్తిల్, క్షేత్రజ్ఞనుక్కు సుఖాదిభాక్త్యమ్
ఇల్లాతేపోమ్. ప్రథమప్రవృత్తి స్వాధీనైయాకైయా లే, ఫలభాక్త్యమ్
సమ్భవిక్కుమెన్నిల్; అపోతు, జీవప్రవృత్తి పరమాత్మాధీనైయన్తు;
(౨) “పరాత్తుతచ్ఛ్రుతేః” ఎన్తుశొన్నతు వ్యాహరమామ్. ఉపేక్షక
త్వానుమన్తృత్వజ్ఞతాలే తాదధీన్యమ్ సిద్ధిక్కుమెన్నిల్; వైషమ్య
వైర్ఘ్య్యాదిప్రసజ్జతాలే, తదుభయాభ్యుపగమమ్ కూడామైయాల్,
అజ్ఞుమ్ కర్తృసాపేక్షత్వత్తిల్ పూర్వోక్తదోషమేవరుమ్.

కిచ్చి, ఉపేక్షకత్వమావతు-బోధాసీన్యమ్. అతు-అజ్ఞు అధినన్ది
విరహమెన్తుశొల్లపోకాతు; పరమాత్మా-సర్వజ్ఞనైయా లే. అనుమ
న్తృత్వముమ్-ప్రవృత్తప్రవర్తకత్వమ్. అపోతు అహితత్తిల్ ప్రవృత్తి
ప్రీక్కిల్, వైర్ఘ్యమేవరుమ్. అప్రవృత్తప్రవర్తనమ్ - ప్రయోజయితృ
త్వమ్; అతుపుమ్తద్విషయత్తిలేప్రథమప్రవృత్త్యపేక్షయావారల్, ద్వితి
యాదిప్రవృత్త్యపేక్షయావారల్ ఆకవేల్లుమ్. ముతలిలే, తనక్కుఉపే
క్షకత్వమిలైయామ్; నిర్వయత్వాదియుముగ్ధామ్. ఉత్తరత్ర అనుమ
న్తృత్వప్రయోజయితృత్వజ్ఞుక్కు భేదమిన్తి క్కేపోమ్. ప్రయోజయితృ
త్వకల్పనత్వం నైయర్థ్యమామ్.

కిచ్చి-చేతననుక్కు ప్రాథమికేచ్ఛాప్రయత్నజ్ఞో విలక్కుమలి
విల్, పరమాత్మాధీనత్వమిలైయామ్; ఆనాల్ ఈర్ష్యరనుక్కు సర్వకారణ

త్రాతే విషయీకరికై క్కు హేతునాన ఆకిచ్చన్యమ్ యత్పదాభిప్రేతమెన్యుకొణ్ణు, సర్వవరణప్రసజ్గాపాదనమ్ తశ్శప్పదుకిఱతు. ఆకిచ్చన్యమావతు-ఇష్టానిష్టప్రవృత్తిపరిహారత్తోడే స్వరూపేణావస్థానమ్. తాదృశనాన అధికారి-కృపాలభ్యనామ్.

ముతలిలే “నాయమాత్మా” ఇత్యాదియాతే సాధనాంతరజ్ఞై నిషేధికైయాతే, వరణీయనుక్కుసాధనాంతరరాహిత్యమ్ *యత్పదాభిప్రేతమెన్యుతోన్యుకిఱతు. [యమేవ] సాధనాంతరరాహితమేవ ఎన్యుపడి. ఇత్తాల్, (౧) “అవిద్యాతోదేవేపరిబృఢతయావావిదితయా స్వభావై రూఢియా వాజగతిగతిమన్యామవిదుషామ్” ఎన్యు ఆచార్యరహిత్యైత అనన్యగతిత్వమభిప్రేతమ్. [ఏషరి] ఎన్యు-నిరపేక్షోపాయత్వమ్ పరామర్శిక్కుప్పదుకిఱతు. అత్తోడేకూడైన ఏవకారత్తాతే తన్నిరపేక్షోపాయత్వమ్ స్థిరీకరిక్కుప్పదుకిఱతు.

నను, - ఉపాయత్తుక్కు నిరపేక్షత్వమ్ ఎజ్జనే; నిరపేక్షమెన్టాల్ సమ్మన్యమ్ అవిశేషమాకైయాతే సర్వముక్తిప్రసజ్గమాతల్, అల్లాతపోతు వైషమ్యనైర్ఘృత్య ప్రసజ్గమాతల్ వరుమ్. (౨) “ఏషఏవసాధు కర్మకారయతి; యమేభ్యోలోకేభ్యఉన్నిశీషతి.” ఎన్నిఱతుఅనుకూల్యవ్యవసితవిషయమెన్టితే భాష్యకారరహిత్యైతతు. (౩) “రక్ష్యాపేక్షాం ప్రతిక్షతే” (౪) “కృతప్రయత్నా పేక్షస్తు” ఇత్యాదియాతే సాపేక్షత్వమేతోన్యుకిఱతు; అద్వేషాభిముఖ్యాదికైత్తాన్ యాదృచ్ఛికాదికైత్తాన్ అవశ్యమ్ అశ్లేశరిక్త వేన్దుకైయాతేసాపేక్షత్వమ్ దుర్నివారణమన్తోవెన్నిల్;

ఉచ్యతే; - సర్వకారణభూతనాయ్, సర్వఫలప్రదనాయ్, నిరవధికదయావానాయ్, నిరఙ్కుశస్వతంత్రనాన పరమపురుషనుక్కు, శాస్త్రవశ్యచేతనరితే అవస్థాతయముణ్ణు. జ్ఞానాసీన్యముమ్, అనుమాన్త్ర్యముమ్, అత్యంతానుకూల్యప్రాతికూల్యవ్యవసితవిషయజ్ఞిల్ ప్రయోజయితృత్వమెన్యువిభాగమ్.

ఆనాల్, ప్రథముమ్ ఉపేక్షకనాకిల్ నియమనశ్రుతిభుక్కు స
జ్జోచమ్ ప్రసజ్గిక్కు-మేయెన్నిల్; నయావతా విధినిషేధశాస్త్రము
క్కు ఆనర్థక్యమ్ ప్రసజ్గిక్కుమ్; అవ్యభిచారమ్ సజ్జోచమ్ అభిమతిమా
కై యాలే, అతుక్కు మేఘుట్టసజ్జోచమ్ అనిష్టమాకై యాలే శాస్త్రవిధి.
కిచ్చ-ముతలిలే సజ్జోచమేయిలై; సంవిచ్ఛ కియేయుమ్, ప్రాప్తిశక్తి

త్వముమితైయామ్. పుణ్యపాపప్రవృత్త్యనుగుణేచ్ఛాదికభిన్న పూర్వ
కర్తృసలరూపత్వత్తా లే అజ్ఞుకారణత్వాభావంతి, సర్వఫల ప్రదత్వమితై
యామ్. ఆకైయాల్ అజ్ఞు అవశ్యకారణత్వమేజ్జీకరిక్కి వేణుమ్; ఆకై
యాల్ ఈశ్వరనుక్కు “అయమిచ్ఛేత్” “అయంప్రయతేత” ఎన్నిట
సజ్కల్పత్తా లేకారణమామ్. తాదృశాఽమోఘసజ్కల్పముజీవన్
పరతన్త్రనాకై యాలే అననుక్కుస్వాతన్త్ర్యాభావత్తా లే, స్వకర్తృత్వ
ముమ్ తన్నిబద్ధనమాన భోక్తృత్వముమ్ ఇన్తిక్కేపోమ్. అప్పాతుజ్ఞా
దాసీన్యమ్, అనుమన్తృత్వమ్, ప్రయోజయితృత్వమ్ ఎన్నిట అవస్థిక
భుక్కు భేదమిన్తిక్కేపోమ్. ఎజ్జనేయెన్నిల్;- పరమాత్మావినుడైయ
ప్రవర్తనమ్ వాయూదకాదికల్పేపోలే ప్రేరణత్తాలన్తిక్కే, ఇచ్ఛాజనన
ద్వారావాకై యాలే, భేదమితైయెన్తి ఏవమాదిదోషశతజ్ఞున్తాకై
యాలే పూర్వోక్తనిర్వాహమ్ ఘటియాతెన్నిల్;

ఉచ్యతే;- తావదవస్థాత్రయమ్కల్పిక్కువితై. అపితు - “అన్తః
ప్రవిష్టశ్చాస్తాజనానాంసర్వాత్తా”(౧) “అధ్యక్షశ్చానుమన్తాచ”(౨)
“ఏషఏవసాధుకర్తృకారయతి” ఇత్యాదిశ్రుతిబలత్తాలే, అతీయప్పదా
నిన్తతు. శ్రుతియుమ్ పూర్వోక్తసమన్తదోషపరిహారన్తై అభిప్రేత్య
అప్పడి శొల్లుకిటతు.

తథాహి; - జీవనుడైయస్వాతన్త్ర్యమ్ సర్వధాపరమాత్మాధీన
ముమాయ్, స్వాసాధారణధర్మముమాకై యాలే స్వాధీనముమూయరు
క్కుమ్; ఇరువరుడైయసాధారణద్రవ్యమ్యా లే. అతిల్భగవదధీనత్వాం
శత్తిలే పారతన్త్ర్యత్తాలేవిధినిషేధాగోచరత్వమ్; స్వాంశత్తిల్ స్వాత
న్త్ర్యత్తాలే విధినిషేధగోచరత్వముపపన్నమ్. అన్యసాపేక్షప్రవృత్తియి
లుమ్ విధినిషేధగోచరత్వమ్ రథాఽకర్షణాదికలిలేకాణలామ్. తత్తత్స
సాధారణద్రవ్యత్తిలే పరానుమతియిలే స్వాంశత్తై వాగ్దేరాజావుక్కు
ఉపాయనమ్కొడుత్తాలే, తత్ప్రసాదహేతుకమాన ఫలాన్వయమ్ ప్రథ

జీవవిశేషజ్ఞతై విభజిస్తు, త్రిగుణతైయుమ్ కాలనైయుమ్ తదాపకరణ
మాకక్కల్పిత్తు, ప్రకృతినైయుమ్ మహదభిమానభూతకరణావధి కోర
కిణియాకప్పణ్ణి, అత్తాలే అపరిమితాణుక్కలై సృష్టిత్తు, అనైకలై జీవ
కథుక్కు భోగస్థానమాకక్కల్పిస్తు, అవకథుక్కు చిచ్ఛక్తియోగజ్ఞై
యుమ్ ప్రవృత్తిశక్తియోగజ్ఞైయుమ్ పణ్ణిక్కొనుత్తు, తత్ప్రీతినివృ
త్త్యనుగుణపుణ్యపాపవ్యవస్థనైయుమ్ కల్పిస్తు, తదాపకమాకశాస్త్ర
తైయుమ్కాట్టి, తదనుగుణమాక ప్రవృత్తినాసరనుమ్, తదనుగుణ
మాయ్ సుఖదుఃఖాత్మకమాన ఫలనైయుమ్ కొనుమ్, మిష్ట తపశ్శా
నుగుణ ప్రవర్తకత్వన్తిలుమ్ నిరఙ్కుశస్వారస్త్వన్తుమ్ భజ్జమిల్లె.

ఆనాల్, సర్వప్రవృత్తిక్కుమ్ తదిచ్ఛాదీనర్వన్తిల్ పుణ్యపా
పాదికలిలే అవనేప్రవర్తిప్పిక్కి అవనాన్తియాలే, జీవనుక్కు తర్ఫలభా
క్త్యమిన్తి క్కేపోమ్; ఈశ్వరనుక్కు నిర్వయత్వముమ్ నైషమ్యముమ్ ప్రస
జ్జిక్కుమేయెన్నిల్; ప్రసజ్జయాతు. మారాపితాక్కలాలే ఉత్పాది
తనాన్, వర్జితనుమాయ్, శక్తితనుమాయ్, అర్థాదికలాలే ఉపకృతను
మానపుత్రన్, పితృనర్తజ్జలన అర్థాదికలాలే యజ్ఞాదికలైత్తాన్ విష
యచాపలతైత్తాన్ పణ్ణినాల్, పితాదికభుక్తయ దోషమిన్తియిలే తద
ధీనవై భవత్వముమ్ పుత్రనుక్కుప్పోకాతే, స్వకర్మాఽనుగుణఫలభాక్తి
త్తుక్కుమ్ అవనేయామాపోలే, జీవనుక్కుమ్ తదధీనవై భవత్వముమ్,
స్వప్రవృత్త్యనుగుణఫలభాక్తియుమ్ ఉల్లామ్. పరమాత్మాత్మక్కు,
సర్వరుక్కుమ్ అవిశేషమాక యుగపత్ కరణ శీబరప్రదానత్తాలుమ్,
సదసద్వివేక శాస్త్రప్రదానత్తాలుమ్, సర్వసమత్వముమ్ సదయత్వాది
యుమ్ సిద్ధికైయాలే; (౧) “కరణ శీబరైర్వటయితుందయః స
మనాః” (౨) “మానం ప్రదీపమనకాయనికోదిదాతి” ఎన్దితేభ్యః సమయ
లిచ్ఛయేతథు.

యైయుమ్కొడుత్తు, *శక్తిమత్వేనతి అనివార్యత్వలక్షణమాన స్వాతంత్ర్యతై జీవనుక్కు ఆపాదిత్తు, ప్రథమప్రస్థానియితే పరనుద్దయతూ షీమ్భావమ్ - స్వాతంత్ర్యవైకల్యాఽనహమస్తి క్కే తదితీశయావహ మాయిరుక్కుమ్. అమాత్యాదికళితే రాజావినుద్దయ తూషీమ్భావ మ్భావే. జీవనుక్కు స్వాతంత్ర్యముమ్ పరమాత్మాధీనత్వముమ్ వ్యావృతమస్తు. అమాత్యస్వాతంత్ర్యనితే వ్యాఖ్యాతమిల్లామైయాల్ తదభావముమ్, తత్ప్రవృత్తియై రాజా నివాదియామైయాలే. ఆకైయాల్ నియమనశ్రుతిక్కు సజ్జోచమిహి.

“పరమాత్మా-జీవకర్మసాపేక్షనుమాయ్, తదనుగుణాఫలప్రదనా మశవిల్ నిరజ్కుశస్వాతంత్ర్యత్తుక్కు భజ్యమేవమమ్” ఎన్దు యాతూ న్మశ్లోలప్పట్టతు; అతు-అప్పడియస్తు. కర్మముమ్ తత్సజ్కుల్పాధీనమా కైయాలే, యథాసజ్కుల్పమ్ పణ్ణుకిఱవనుక్కు స్వాతంత్ర్యపాష్కల్ప మేయామ్. కర్తత్తుక్కు- భగవదిచ్ఛాధీనత్వమ్ భాష్యత్తిలే ప్రపశ్చి క్కప్పట్టతు. (౧) “అనభిజ్ఞోభవాన్ పుణ్యాపుణ్యకర్మస్వరూపయోః” ఎన్దు తుడజ్జి, “భగవాన్ పురుషో త్తమో ఽవాప్తనర్వకామస్సర్వజ్ఞ స్సర్వేశ్వరస్సత్యసజ్కుల్ప స్వమాహాత్మ్యానుగుణలీలాప్రవృత్తిః, ఏతానికర్మాణినమీచీనాని, ఏతాన్యనమీచీనానీతికర్తవ్యైవిశ్యం సంవిధాయ” ఇత్యాదియాలే.

ఆనాల్, సకలకర్మముమ్, తదిచ్ఛాధీనమానాల్, జ్యోతిష్టమాదికళుక్కుపాపత్వముమ్, బ్రహ్మహత్యాదికళుక్కు పుణ్యత్వముముద్దామేయెన్నిల్; ఆకాతు; అనాదియాన పుణ్యాపుణ్యవ్యవస్థైక్కు భగవదనాదిస్వాతంత్ర్యనిబద్ధనత్వత్తాలే. తథాహి;-(౨) “వైకుణ్ఠేతుపరేలోకే శ్రియాసార్థం జగత్పతిః । ఆస్తేవిష్ణురచిన్త్యాత్తభక్తైర్భాగవతైస్సహ” ఎన్దిఱపడియే నిరతిశయానన్దయుక్తనాన పరమాత్మా, స్వమాహాత్మ్యాఽనుగుణమాన లీలైయితే ప్రవృత్తనాయ్, స్వలీలాపకరణమాక శిల

ఈశ్వరనుక్కు, అభిసన్ధియిల్లామైయా లే. సర్వజ్ఞనుక్కు, అభిసన్ధివిరహమ్
 ఎజ్జనేయన్ని లే; -సర్వచేతనర్ కుమ్ సామాన్యేనసుఖదుఃఖప్రదా నేచ్చై
 యా లే విషయనన్ని ధిపణ్ణు యా లే, నహిసాధనా స్థరానుసన్ధానాపేక్షా.
 ఘటనిరీక్షగార్థమాక ప్రతిపారోకగమ్ పణ్ణుకీఱ చురుషనుక్కు, పరార్థ
 పురుషా స్థరప్రవృత్తియి లే ప్రవర్తకత్వనివర్తకత్వజ్ఞిగామైయా లే, జౌ
 దాసీన్యమ్ తోన్మృకితావ్సా లే, ఈశ్వరనుక్కు మే ప్రభనుమ్ జౌదాసీన్యమ్
 యుక్తిమ్.

అక్తియా లే, సర్వజ్ఞనుక్కు మే అభిసన్ధివిరహమ్కూడుమ్; అను
 మస్త్యన్త్యన్త్యాన్త్య లే జౌదాసీన్యత్తుక్కు శేషమునాసిద్ధిక్కుమ్; ఇప్పడి
 ఉదాసీననాకై యా లే జీవస్వారస్త్వముమ్ జీవిక్కుమ్. ద్విరీయేచ్ఛా
 ప్రయత్నా డికలి లే హేత్వ స్థరానన్ని ధావితమాన విషయతైబుద్ధియా లే
 వైకైయా లే, అభిసన్ధివగాన్; ఇప్పడి విశేషసన్నిధానమే విశేషాప
 కారకమ్. ఇతువే అనుమస్త్యన్త్యముమ్. ఇప్పడి ఎమ్మెరుమానుక్కు ప్రథ
 మత్తి లే పుణ్యపాపజ్గలి లే ప్రయోజయితృత్వమిలై. ఉపేక్షమాగత్వత్తా
 లే వినై అనుమస్త్యన్త్యముల్లు. క్వచిద్విషయత్తి లే ప్రయోజయి
 తృత్వముల్లు. ఇప్పడి ఈశ్వరనుక్కు అవస్థాత్రయయోగమ్ స్వారస్త్వ
 విశేషకృతమాయురుక్కుమ్.

అనుమస్త్యన్త్యమావతు; -ప్రథమమ్ హితాహితప్రయత్నజ్గలి లే
 నిష్టుమ్ శేనచిద్విఘ్నత్తా లేనివృత్తనానవనై, విఘ్నమతప్రవర్తివైకై
 అనస్తరమ్ తదనుగుణఫలప్రదనాకై. అతు-ఇవిడ త్తిలే హిత ప్రవర్త
 నమ్ అనుగ్రహయాపమ్; అహితప్రవర్తనమ్-నిగ్రహయాపమ్. అజ్ఞాతి
 లజ్జనప్రవృత్తత్యేన కువితనాకై యా లే, అనుమతియుమ్ ఫలప్రదాన
 ముమ్ దణ్ణప్రకారమే; స్వకాననాన్నివృత్తి ప్రవృత్తికలి లే రాజావిను
 ద్దయ అనుమతిపో లే.

“జీవప్రవృత్తిక్కు పరమాత్మాధీనతై యిల్లామయా లే తత్కర్తృత్వత్తుక్కుమ్ పరమాత్మాధీనతై యిల్లాయామ్, ఎన్మయాత్ శ్చోష్టత్తు-అతువుమన్తు. ఆదియి లేకరణక శేబరప్రదానాదికల్, చేతననుజై యసర్వకార్యసాధారణజ్ఞాకై యాలుమ్, పిన్నయుమ్ కరణక శేబరప్రదానమ్ వ్యాప్తి తద్ధారణమ్ తత్సామర్థ్యాపాదకాదికళుక్కు సార్వకాలినత్వత్తాలుమ్, తన్ముఖేన ప్రాథమికే చ్చాదికళుమ్ భగవదధీనత్వత్తాలే; అజ్ఞుమ్ తత్కర్తృత్వమ్ పరమాత్మాధీనమాకై మా లే. ఆకై యా లే, ప్రాథమికే చ్చాదికళుక్కుమ్ కారణమాకై యా లే, పరమాత్మావుక్కు సర్వకారణత్వహానియిల్లై. ఆకై యాల్ సర్వఫలప్రదత్వహానియుమిల్లై.

వైషమ్య నైర్ఘృణ్యాదిప్రసజ్జత్తాలే భగవానుక్కు ఔదాసీన్యానుమన్తృత్వాభ్యుపగమయోగమెన్మ యాత్ శ్చోష్టత్తు-అతువుమ్ అసాధునన్తు; సాధారణవి శేషాధికారి భేదత్తా లేషరిహృతమాకై యా లే. తథాహి; - దేహాన్ద్రియాదివైషమ్యమ్, భగవదనాదిస్వతస్త్వత్తాలే వ్యవస్థితస్వరూపమాన పుణ్యాపుణ్యరూపకర్మకృతమాకై యా లే, గుణత్రయయోగవి శేషముమ్ వాసనావి శేషాన్యేషముమ్, త త్తద్దేహారమ్యకాదృష్టవశత్తాలే కర్మకాల త్తిలేసిద్ధజ్ఞాకై యాలుమ్, విషయవి శేషసన్నిధియుమ్ భోగాదృష్టప్రవాహకారితమాకై యాలుమ్, గుణత్రయతారతమ్యవి శేషాద్భోధనముమ్ వస్తుస్వభావవి శేషరూప సాధారణసచివజ్ఞాన సాధారణకారణజ్ఞాకై యా లే ప్రాథమికే చ్చానివృత్తియాకై. అత్తాలే ప్రయత్నమన్తు; ఇవై కళిలే వి శేషాపకారాభావత్తాలే ఈశ్వరనుక్కు- ఔదాసీన్యమ్ యుక్తమ్. గుణవి శేషత్తుక్కు రుచివి శేషహేతుత్వమ్, (౧) “ఆహారాస్సాత్వికప్రియాః” ఇత్యాదివచనజ్ఞాల్ మనుష్యాదికళుక్కు అన్నాదికళిల్ అన్వయజ్ఞా లేసిద్ధమ్.

నను; - త త్తద్భోగా దృష్టత్తుక్కు ఫలప్రదానార్థమాకై విషయసన్నిధానాదికళాకై యా లే, ఔదాసీన్యమెప్పడియెన్నిల్; ఆదియిల్

మేయా లే, ఓదనేచ్చేపిఱన్దాలుమ్ విషసంస్పృష్టత్వజ్ఞానత్తా లే తదిచ్చా
నివారణసామర్థ్యమే చేతననిలేదృష్టమ్. విఱకువిఱ్ఱిఱవనుక్కు-మహా
నిధిలాభోపాయజ్ఞానత్తా లే, కాష్టసమ్పాదనేచ్చానివారణమ్ కాగాని
జ్ఞోమ్. ఇప్పడి ప్రత్యవాయజ్ఞానత్తా లేతాన్ నిరతిశయఫలాన్తరజ్ఞాన
త్తా లేతాన్, ఇచ్చాన్తరనివారణసామర్థ్యమ్ కాణ్డయా లే, పురుషను
క్కుస్వాతంత్ర్యముపపన్నమ్.

కర్తృత్వముమ్ యుక్తమ్. ఇష్టతమజ్ఞానే ప్రవర్తకమాని వాస
నైపోలే, నివర్తకవాసనైయుగ్గాకైయా లే, “కృత్యాకరణాఽకృత్యకర
ణాదికళిల్ ఇచ్చానివారణక్షమనుమ్ ప్రత్యవాయానాదరత్తా లే స్వచ్ఛై
యైనివారియాన్” ఎన్గిఱ అపరాధమ్ జీవనుడై యవర్ణ్యత్వత్తి లే హేను;
శాస్త్రీయమాన్ ప్రత్యవాయజ్ఞానసామర్థ్యాభావత్తా లే, తిర్యక్కుక్కుక్కు
శాస్త్రవశ్యత్వమిల్లె. అహ్మతుమ్ సర్వేశ్వరన్ జీవనుడై య స్వచ్ఛాని
వారణసామర్థ్యత్తే నశిప్పి యాన్. అమాఘసద్బుద్ధినాకైయా లే; అర్థి
యా లే జీవనుక్కు స్వాతంత్ర్యముక్తమ్.

ఇప్పడి అమృతమగిచ్చెయ్ తాక్;-(౧) “ఆదావీశ్వరః తయైష
పురుషస్స్వాతంత్ర్యశక్త్యా స్వయంతర్జ్ఞాన చిక్షేర్షణప్రయతనాన్యుత్పా
దయా వర్తతే । తత్రోపేక్ష్యతతోనుమత్య విదధ త్తన్ని గ్రహాను
గ్రహాత త్తత్కర్మఫలంప్రయచ్ఛతి తదా సర్వస్యమంసాహారికి” ఎన్ఱు;
ఇప్పడిప్పట్టి విశేషాపకారజ్ఞై ప్రథమత్తి లే శిలవిద త్తి లే శుశ్వరన్ పట్టు
మ్. అవిడ త్తి లే ప్రయోజయితృత్వమ్.

నను-శిలరిడ త్తి లే శుశ్వరన్ ప్రథమతపన విశేషాపకారజ్ఞైపట్టి
నాల్, పునరపివైషమ్యవైష్ణుగ్యాదికల్ ప్రసక్తిక్కుమ్. అనుమత్తృత్వ
ప్రయోజయితృత్వభుక్కు భేదముమి యామ్. అనుమత్తృత్వత్తా లేసా
ధ్వసాధుకర్మకారయితృత్వశుభియైచిర్యహిక్తి యా లే, ప్రయోజయితృ
త్వకల్పనైవ్యర్థముచూడు యెన్నిల్; అవహిరినాయ్ క్కెఱుమ్, యా

నను; - అనభిమతప్రవృత్తి విషయ త్తిలే - ఉపేక్షకత్వ త్తిలుమ్
అనుమన్తృత్వ త్తిలుమ్ ప్రయోజయితృత్వ త్తిలుమ్, భగవానుక్కున్వి
యత్వాదికిళ్ ప్రసక్తియాతోవన్నిల్; ప్రసక్తియాతు; - అస్థాన త్తిలే
దయైక్కుమ్, స్థాన త్తిలే నిగ్రహశ్చక్కుమ్, లోక త్తిలే గుణత్వదోష
త్వజ్జిల్లామైయాల్; రాజావినుడై యదజ్ఞాదిక్కుదోషత్వమ్ శాస్త్రవశ్య
క్షేత్రజ్ఞత్వ ప్రయుక్తమెన్నిల్; - అహృతు అనర్కభుడైయ అనుగ్ర
హాదిక్కుగుణత్వముమితత్ప్రియుక్తమామ్. అట్లుమ్ అనైకభుక్కు అప్పడి
కాణ్డెయాలే, నిర్దయత్వ హేతు అనై కాన్తిమ్.

నివర్తనక్షమనానవనుక్కుమ్ ఉపేక్షణమ్ ఎప్పడియెన్మశక్తిక్కు
వేణ్డా; సామాన్యేనశాస్త్ర ద్వారా ఐహికప్రవృత్తియిల్ నిన్లుమ్ నివర్తి
ష్టికైయాలే ప్రవృత్తివిశేషకాల త్తిలే విశేషనినారక త్యాభావోపేక్ష
ణమ్ స్వాతన్త్ర్యతాలే; తాదృశస్వాతన్త్ర్యత్తుక్కుదోషత్వమ్ ధర్మ
గ్రాహకమానబాధితమెన్మ, శుతప్రకాశకైయిలే ప్రపశ్చిక్కుప్పట్టతు.
నడాతూరమ్మూళుమ్-తత్వసార త్తిలే శ్లోకయాపేణస్పష్టమాశవరుళిచ్చెయ్
తార్;-(౧)“దుష్కర్తస్వనివర్తనాఽనుమననే పుంసః కరోత్యచ్యుతః
స్వాతన్త్ర్యేణ నిరజ్ఞుశేన సగుణశ్శుత్యా నదోషోహరేః। దృష్టశ్చారిమ
నిగ్రహోగుణతయా లోకేనదోషాత్తనానస్యాదాశ్రయసిద్ధికాపనిషదం
నోచేత్ప్రమాణంవచః” ఎన్మ. ఆకైయాలే నిర్దయత్వాది ప్రసక్తిమిల్లె,
ఇప్పడి ఈశ్వరనుక్కు ఔదాసీన్యముమ్ అనుమన్తృత్వముముపపన్నమ్.
అనైకళినుడై యభేదముమ్సిద్ధమ్.

ఆకైయాలే జీవనుక్కు స్వాతన్త్ర్యముమ్యుక్తిమ్. స్వాత
న్త్ర్యమానతు-స్వేచ్ఛానుగుణప్రవృత్తినివృత్తిసామర్థ్యేనత్యనివార్యత్వ
మ్. నను - పూర్వవాసనానుగుణేచ్ఛా పరవశనాకైయాలే వాయూద
కాదిప్రేరితనుక్కుహృలేజీవనుక్కు స్వాతన్త్ర్యమిల్లెయేయెన్నిల్; అప్ప
డియన్మ; ఇహౌత్పత్తిక్కు- ప్రవృత్తినివృత్తిసామర్థ్యమ్ వినాశకమల్లా

మెన్యుమ్, అల్పానుకూల్యత్వాలే విపులాపరాధసహత్వత్వాలే దయాది
గుణజ్ఞుక్కు సవిషయత్వమెన్యుమ్, “అన్యత్రదయాయాస్సవిషయత్వా
త్” ఎన్నిత్రశుత ప్రకాశికానుసారత్వాలమ్ యశోక్తమేప్రయోజయి
త్యత్వమ్. అకై యాలే పూర్వోక్తిచోద్యత్తుక్కు అవకాశమితి. ఇత
ల్లామ్ శుతప్రకాశికై యిలే విస్తరేణప్రతిపాదితమ్.

అకై యాలే-జీవర్కకుక్కు. స్వాతంత్ర్యముమ్, విధినిషేధశా
స్త్రసాఫల్యముమ్, పరమాత్మావుక్కు సర్వకారణత్వముమ్, సర్వఫలప్ర
దత్వముమ్, నిరఙ్కుశస్వాతంత్ర్యముమ్, అనన్తాత్రయవైషమ్యముమ్,
దయాదిగుణపౌష్కల్యముమ్, వైషమ్యవైర్భుజ్యపరిహారముమ్, ఎల్లా
మ్సజ్జహిక్కు పుట్టతు. అకై యాలే-ఎవవిధనిరఙ్కుశస్వాతంత్ర్యమే,
సిద్ధోపాయమాన ఎమ్మెరుమానుక్కు నిరపేక్షత్వమ్. (౧) “రక్ష్యాపే
క్షాంప్రతీక్షతే” (౨) “కృతప్రయత్నా పేక్షస్తు” ఇత్యాదికలాలుమ్శా
ల్లపుట్ట సాపేక్షత్వమ్ ప్రథనుప్రవృత్తిపేక్షయాకై లే, అవిద త్తిలుమ్
బౌదాసీన్యత్తుక్కుమ్ హేతు-నిరఙ్కుశస్వాతంత్ర్యమిన్యు పూర్వమవప్ర
తిపాదిక్కుప్పట్టతు.

యాదృచ్ఛికాదికల్ భగవశైవసమ్పాదితల్లభాకై యాలే, అవ
నాలేసుకృతల్లభాక కల్పితల్లభాకై యాలుమ్, తత్సాపేక్షత్వముమ్ భగవన
భిప్రాయకిమ్. (౩) “తల్లభస్వానకాశక్తిప్రథమగురుక్పిపాగృహ్యమాణః”
(౪) “ఘుణక్షతలిపిక్రమాదుపనిపాతినః” (౫) “నిదానంత్రతాదీన్యయ
మఖిలనిర్మాణనిపుణః” ఎన్మితే వేదాంతాచార్యరుమరుశిచ్చయేతతు.

శ్రీమద్భాగవత త్తిలుమ్-ఇన్ద్రశుత్యర్థవివక్షయా లే నిర్దేశుత్వమ్
ప్రతిపాదిక్కుప్పట్టతు;-(౬) “యేమాంసఃపివభగవాన్ దయయేదన స్తస్మి
న్యాత్మనాశ్రితపదోయదినిర్వ్యభిజమ్ : తేహి స్తరామపితరన్మిత దేవదా
యాంనై మాంమమాహామితిధీశ్చ వసుగౌలభ క్షేయ” ఎన్మ. [భగవాన్,
ఎన్మత్వాలే-ఉపాయతోపయోగిగుణజాతమ్ వివక్షితమ్. [సః] ఎన్మ-

తొరుత్తన్, (౧) “ద్విధాభ జ్యేయమప్యేనం ననమేయన్తుకస్యచిత్”. ఎన్నిటపడియే, అత్యంతప్రాతికూల్యవ్యవసితన్; యాతొరుత్తన్, (౨) “తేనచేదవివాదస్తేమాగజ్ఞామ్” ఎన్నిటపడియే, అత్యంతానుకూల్యవ్యవసితన్; అవర్కళిరువర్క్కుమ్, ప్రథమప్రవృత్తియితే భగవాన్ ప్రయోజయితావాయిరుక్కుమ్. అజ్ఞుముతత్తోన్ననన్ నిగ్రహత్తుక్కిలక్కు; ఇరణ్ణామవన్ అనుగ్రహత్తుక్కువిషయమ్.

(3) తానహంద్విషతఃకూరాణ సంసారేషుసరాధమాన్ । ఓపామ్యజస్రమశుభానాసురీష్వేవయోనిషు” ఎన్యుమ్, (౪) “తేషాంసతతయక్తానాం భజతాంప్రీతిపూర్వకమ్ । దదామిబుద్ధియోగంతం యేనమాముపయాన్తితే” (౫) “తేషామేవానుకమాన్విగ్ధమహామజ్ఞానజంతమః । నాశయామ్యాత్మభావజ్ఞానదీపేనభాస్వతా” ఎన్యుమ్-ఇరణ్ణుమ్ భగవానాతే ప్రతిపాదిక్కుప్పట్టతు. (౬) “స్వశాసనాతివృత్తివ్యవసాయనివృత్తిమాత్రేణ అనాద్యనన్తకల్పోపచిత దుర్విషహానంతాపరాధానాదరేణ నిరతిశయశుఖసంవృద్ధయే స్వయమేవ ప్రయతతే; యథోక్తమ్; - ‘తేషాంసతయక్తానామ్’ ఇత్యాది” ఎన్యు ఇవ్వర్థమ్ భావ్యత్తితే, కథోక్తమాకప్రతిపాదిక్కుప్పట్టతితే.

ఇవ్వర్థమ్, అభియుక్తరాలుమ్ తత్వసారత్తితే ప్రతిపాదిక్కుప్పట్టతు; (2) “దుష్కర్మవ్యవసాయతస్తు విరతోయస్తస్య పుంసఃపురాభూయోజన్మసమార్జితాన్యగణితాన్యగాన్య నాదృత్యయత్ । తస్మాన్తస్సుఖాప్తయేచయతతేలక్ష్మీసహాయస్స్వయం తత్కారుణ్యపురస్సరోగుణగణస్తస్యాఽయముజ్జృమ్భతే” ఎన్యుమ్, (౩) “ఏవంసదాసకలజన్మసుపరాధంతామ్యస్యహోతదభిసన్నివిరామమాత్రాత్” ఎన్యు అధ్యామమరుళిచ్చేయ్ తాత్.

ఈదృశమాన విశేషోపకారత్తే ప్రథమతస్య కిలరిదత్తితే చున్యన్ పట్టుమ్. అజ్ఞు - ప్రయోజయితృతఃమెన్యుమ్. అవసాదయతావదన్

శ్రితపదోయదినిర్వ్యభీఃమ్, తేదుస్తరాచపి తరన్తిచదేసమాయామ్"
ఎన్నిటవచనవ్యక్తియాలే-(౧) "దైవీహేషాగుణమయీమమమగాయాదు
రత్యయా!మామేనయే ప్రపద్యస్తీమాయామేతాంతరన్తితే" ఎన్నిటగీతా
వచనమ్స్మకృష్ణపుడుకిటతు. [చ] ఏవార్థన్తిలే; తరన్తివన్తిపడి. [దేవకి
కీడాపరః. [మాయా] ప్రసంగి. ఇత్యాలే సమ్సారమభిప్రేతమ్.

"దయయేత్" ఎన్నిటవితుకు. - సర్వము : ప్రసక్తాదిపరిహారార్థ
మాక "ననమేయమ్" ఎన్నిటనిర్వృత్తాభావమునావాపిక్తిలేమన్నిటనభిప్రే
యత్తాలేశొల్లుకిటతు. [నై] పాంమమాపామితిధీశ్వస) గాలభ క్షేప్రన్తి.
[శ్వస) గాలభక్ష్యమ్] దేహమ్. [మమాపామితిధీర్న] ఎన్తు-అహాక్షార
మమకారనివృత్తిశొల్లుకిటతు. [స] ఎన్తు-ఇతినుదైయ నిశ్శేషనివృత్తి
వివక్షిక్ష్ణపుడుకిటతు. [ఏమామ్] సన్నిహితపరామర్శత్తాలే ఇన్తరూ
యాతరణముమ్ దయాఫలమెన్తున్తిపిక్తిటతు. (౨) "సంసారబీజభూత
త్వాదహంతామమలాధియోః | తన్నివృత్తిః ఫలంసాక్షాద్దయోగయ
కీరీచసా" సా-కోమలకన్యకాయమానా, ఎన్తు-వివక్షితమ్. [శ్వస) గాల
భక్ష్య] ఎన్నిటవిత్తాల్-దేహభోగన్తినుదైయపుమ్, దేహభోగపరవశ
రుదైయపుమ్ సంసారబీజహేయత్వమ్కోటిన్తిక్కిటతు.

ఆత్మయాల్ "యమేనైవవృణుతే" ఎన్నిటవితుక్కుయశోక్త
మేవార్థమ్. [వృణుతే] స్వీకరోతి. "ననమేయమ్" ఎన్నిటనిర్వృత్త విర
హహూపమాన స్వశాసనాతివృత్తివ్యవసాయనివృత్తిమాత్రత్తాలే, అనా
ద్యనన్తకాలోపచితమామ్ దుర్విషహమాన అనన్తాపరాధానాదర
త్తాల్ (౩) "మభక్తిః" ఎన్తు స్వకీయత్వాభిమానత్తాలే (౪) "నర్త
జేయంభిషచ" ఎన్తు కేనచిదప్యవిచార్యమాక స్వీకరిక్కుమన్తిపడి.
(౫) "చిత్తః పరమఃస్థితే ప్రపత్తిరహినోపధిః | విపర్యయేతునైవాస్య
ప్రతిషేధాయపాతకమ్" ఎన్నిటప్రకారత్తాలే నిర్లతకవిప్రయే ఆలో

తథాత్వేప్రసిద్ధిద్యోతిక్కిఱతు. [ఏవ] ఎన్తతాతే - అవనుడై యనిరవే
క్షోపాయత్వమ్ తోన్తుకిఱతు. ఆక్తెయాల్ అవనుడైయ దయైక్కు
ఒరువ్యాజముమిలై, ఎన్తుభావమ్. [యేపాందయయేత్] (౧) “యమేవైష
పుణతే” ఎన్టాప్పోలే. [యేపామ్] భగవచ్చాసనాతివృత్తివ్యవసాయ
నివృత్తిమాత్రవతామ్, ఎన్తపడి. ఇవ్వర్థమ్ (౨) “అనన్యోపాయత్వశ్ర
వణాత్” ఎన్గిఱభాష్యత్తిలే ప్రతిపాదిక్కిప్పట్టతు. [అనన్తః] ఎన్గిఱ
పదత్తాతే-సర్వత్రసదాసర్వాన్తర్యామియాయుక్తైయాతే దయైపణ్ణు
క్తైక్కుఱుప్పాన సమయవిషయదేశవిశేషసన్నిధానమ్ వివక్షితమ్. [స
ర్వాత్మనాశ్రితపదః] ఎన్గిఱవిత్రాల్ (౩) “మాతాపితాభాతానివాస
శ్శరణం సుహృద్ధర్మిర్నారాయణః” (౪) “వాసుదేవస్సర్వమ్” ఇత్యా
ద్యుక్తప్రకారత్తాతే-భగవతినిరతిశయప్రీతిమత్తయా తచ్చరణారవిన్దశర
ణాగతనెన్గిఱఅర్థమభిప్రేతమ్. ఇత్తాల్ భగవన్నిర్దేతుకదయాఫలమాయ్,
“ప్రియతమః” ఇత్యాది ప్రథమ సూత్రస్థభాష్యోక్తమాన అధికారి
పౌష్కల్యమ్ శొల్లప్పట్టతు.

[శ్రితపదః] ఎన్తు - సమాశ్రయణజై దయాపేతునాకచ్చొల్ల
కిఱతెన్నిల్; అప్పోతు “శ్రితపదోభగవాన్” ఎన్గిఱయోజనైయిలే
యదిశబ్దత్తుక్కువైయర్థ్యమ్. “దయయేద్యది” ఎన్గిఱయోజనైయిలుమ్
యదిశబ్దత్తుక్కుప్పొనరుక్త్యమ్, లిజ్జాతే-యదిశబ్దార్థమ్లభిక్తైయాతే.
వ్యవహితాన్వయముమ్. ఆక్తెయాతే “శ్రితపదోయది” ఎన్తుయోజనై.
“అనన్తశ్శ్రితపదః” ఎన్గిఱయోజనైయాతే “సః” ఎన్తు అధ్యాహార
మిలై. [నిర్వ్యభీకమ్] అకౌటిల్యమాకపెన్తపడి. ఇజ్జు, కౌటిల్యమావతు-
ఉపాయాఽపాయాన్వయమ్.

[తే] ఎన్తు-ఇరణ్డైయుమ్ పరామర్శిక్కిఱతు. [దున్తరామ్]
(౫) “సమమాయాదురత్యయా” ఇత్యాద్యుక్తామ్. “అనన్తస్సర్వాత్మనా

(౧) “కేనలంమదీయదైవదయయా” ఎన్దు పరియగద్యత్తిలుమ్, (౨)
“దేహిమేకపయానాథ న జానేగలిమన్యథా” ఎన్దు శ్రీరజగద్యత్తిలుమ్
ప్రతిపాదితమితే; ఆకైయా రేయథోత్తిమే ఇన్ద్రశులిక్కు. అర్థమన్దరుళి
చెయ్తరుళినాక్.

ఆకైయా లే, ఇన్ద్రనిగ్గేతుకవిషయంకారమ్ భాష్యకారరుక్కు అధి
మతముమాయ్, వేదా నప్రతిపాదితముమాంగు, సర్వవృద్ధాయసిద్ధ
ముమాయిరుక్కుమ్. ప్రథమసూత్రత్తిలే భక్తిపరమాకవిమళిచ్చయ్
తతు-అనన్యసాధననుక్కు అధికారప్రాప్తిసమ్మత్త్యనన్దమ్ సూక్తి
సిద్ధియాకైయా లే కర్తృనభక్తిభుక్కుమ్ స్వరూపత్యాగిమిల్లమ్
యా లే, అధికారసమ్పదనార్థమాగ్ సర్వరాలుమ్ అనుష్ఠాయాయ్,
నిర్దేతుకకృపాకాన్ద్యయాన భక్తిదేవప్రజ్ఞయైయా లే విరోధమిల్ల
యన్దు విస్తరమాగ్ అన్యదాచార్యక్ అనుళిచ్చయ్తరుళినాక్.

ఇన్ద్రశులిక్కు స్వోతుకవిషయంకారప్రతిపాదికమాగ్ ఈమముత
లాగ్ దివ్యప్రబంధజగితే ఆచార్యకర్తృలంపమ్ పరికర్తమాగ్ విరుళిచ్చయ్
కైయాలుమ్, ఇతుః, తువే అర్థమాగ్ కర్కదవతు.

ఆనాల్ విధిసిషేధరూపమాన శాస్త్రత్తుక్కు- ప్రయోజనమిల్ల
యాయ్ “ధ్యాయథ” “ఉపాసిత” “నిదిధ్యాసితన్యః” “యుక్తః”
ఎన్దితి వాక్యజ్ఞోడు ఇవాక్యముమ్ విరోధిక్కు మేయెన్నిల్;

శాస్త్రమాయిల్లు- (౩) “శుతస్సత్సత్తిర్మమేవాజ్ఞా” ఎన్దితి
పడియే స్వతస్సిద్ధస్వామిత్వశేషత్వరక్షితత్వాగ్ విప్లవనాన సర్వేశ్వర
నుజ్జయ ఆజ్ఞాపాపైయామృక్కొల్లు అవనుక్కు, అనిశయరూప సకల
వ్యాపారాదికకుక్కుడాగ్ రుచిప్రవృత్త్యాగ్ కుక్కు, ప్రదిర్భక్తిమాయిమ్
ప్రతొన్ద్రాకైయా లే, (౪) “జైగుణ్యవిషయావేదాగ్” ఎన్దితిపడియే
అవనుక్కు, రీలావిషయభూతరుమామృ రక్యభూతరుమామృక్కొల్లు

జీవనకారణమెన్యుశొన్న తామ్. [తేనలభ్యః] ఎన్న్తు - అన్న్వరణీయనాన
పురుషనాలే లభ్యనెన్న్పడి. “దదామి” ఇత్యాద్యుక్తి ప్రకారత్తాలే.
వరణాన న్తరమ్ ప్రాప్తిపర్యంతమాక సమ్పాదనీయైయాన అధికార
పూర్తి భగవత్సమ్పాదనీయైయాకై యాలే, అతుక్కుయోగభంశాద్య
భావత్తాలే భగవల్లాభపర్యవసానమ్ అవశ్యమ్భావి యెన్న్తుభావమ్. (౧)
“నేహభిక్రమనాశో స్తి ప్రత్యవాయోనవిద్యతే | స్వల్పమప్యస్య ధర్తస్య
త్రాయతేమహతోభయాత్” ఎన్న్తు శొన్నతు-ఇజ్జుకై ముత్యసిద్ధమ్.

అన న్తరమ్ - అవనుజ్జేయ కాలక్షేపప్రకారమ్ శొల్లకిఱతు.

“తస్మైష ఆత్మావివృణుతేతనూంస్వామ్” ఎన్న్తు-[తస్య] తన్నాలే
స్వీకృతనాన పురుషనుక్కు. [ఏషఆత్మా] స్వీకర్తావానపరమాత్మా.
ఇవ్విడత్తిల్ ఆత్మశబ్దత్తాలే సర్వవస్తుక్కుళిలుమ్ భగవదాత్మకత్వాను
సన్ధానత్తాలే అనుకూలత్వ ప్రతిపత్తిహేతువాన సర్వాత్మకత్వమ్ వివక్ష
తమ్. [స్వాంతనూమ్] స్వాంతాధారణమాన అప్రాకృతదివ్యమజ్గభవిగ్ర
హత్తై. [వివృణుతే] ప్రదర్శిప్పిక్కుమ్. (౨) “పరిత్రాణాయనాథా
నామ్” ఎన్గిఱపడియే అవలోకనాల్లాపనాదిదానత్తాల్ నిరన్తరాను
భాష్యనామ్ ఎన్న్తుభావమ్.

ఏవమ్భూతమాన భగవదనన్యోపాయత్వమే నిర్దేశకత్వమెన్గిఱ
వభిప్రాయత్తాలే, (3) “అనన్యోపాయత్వశవణాత్” ఎన్గిఱఇన్న్ద్రశుతి
క్కు అర్థమ్ సజ్గ్రహేణ భాష్యత్తిలే ప్రతిపాదిక్కుప్పట్టతు. దీపత్తి
లుమ్;-(౪) [ఉపపత్తేశ్చ]“(౫) ‘అమృతస్మైష సేతుః’ ఇతి-స్వస్మైషస్వ
యంప్రాపక ఇతి-సేతుత్వవ్యపదేశోపపత్తేశ్చ, అన్యత్పరమ స్తితికల్పనంన
యుజ్యతే, ‘నాయమాత్మాప్రవచనేనలభ్యః - యమేవైషపుణుతేతేనల
భ్యః’ ఇతిహిశూయతే” ఎన్న్తుప్రతిపాదిక్కుప్పట్టతు. సారత్తిలుమ్;-అన్న్
మాత్రత్తిలే - “ప్రాప్యస్మైవ పరమాత్మనః ప్రాపకత్వోపపత్తేః;
యథాహ-యమేవైషపుణుతేతేనలభ్యః’ ఇతి” ఎన్న్తుప్రతిపాదిక్కుప్పట్టతు.

భూతనానవనుజ్ఞైయ స్వదోషదర్శనత్వ దృష్టానంతోన్మజ్జత్వ దుర్లభ
కార్యకరత్వాదికళాలే † ఇచ్ఛిస్తేననుక్కు. అననుజ్ఞైయ వాత్సల్యస్వామిత్వ
సోశల్యసౌలభ్యాదికై ప్రకాశిప్సిత్తుమ్, ఇప్పడితశ్రయగేయనానవను
జ్ఞైయ కార్యకరత్వహేతువాన సర్వత్వసర్వశక్తిత్వ ప్రాప్తత్వా
వాప్తసమస్తకామత్వాదికై విధిన్తుమ్, అననుజ్ఞైయ అపరాధజ్ఞాన
తద్దృష్టానంతోన్మజ్జత్వ సన్ధానత్వాలే హరివినయనుక్కు. అనన్తరక్షణోప
యక్తిమాక్కు కిం పరమకామణికత్వజ్ఞై ప్రకాశిప్సిన్తుమ్, భగవదాత్మ
సోస్వస్వామిభావ సమ్మన్తజ్ఞాననిబన్ధన భగవదాహాయత్వసంప్రసాద్య
భావనత్వాత్ తద్వినియోగత్యేన తద్వత్సర్వతరాన వర్తితాన్.
తద్దానహేతుక కృపావిధానమ్ పశ్యేయమ్, అక ఇన్వళిప్సిమ్ విజ్ఞప్తి
యమ్ అనర్కకుక్కు ఉచితపర్వక్రిమానుసరిమ్ పశ్యకార్యకరత్వహేతు
వాన భగవత్కృపైన్ద్రై విధిన్తున్దైక్య పువతోన్మజ్జైయాలే శాస్త్ర
త్తుక్కు ప్రయోజనముగ్లుః విరోధమితి.

కిచ్చ - ఇవన్త్రీ లేబన్తః క్షణసపర్వజ్ఞళితేన్ద్రవర్కళ విషయన్త్రీ
ఈశ్వరనుక్కు లీలారసజ్ఞళ నడన్దపోరుకై యాలుమ్, అర్థితవిడబ్జళితే
అనుగ్రహారసమ్ నడన్దపోరుకై యాలుమ్ - భగవల్లీలాహేతుత్వముమ్,
భగవత్కృపా విశ్వాసహేతుత్వముమ్ ఉగ్గాయిరుక్కుమ్. ఇవ్వార
ద్వయన్త్రీలుమ్ ఇరువర్కక్కుమ్ ప్రయోజనముగ్లాన్త్రీ యాలే శాస్త్రన్త్రీ
ఇరువరుడైయ ప్రయోజనముమ్ శాల్లిన్ద్రాయీన్ద్రు. అక ఇన్వక్ష
రన్త్రీన్త్రీలుకిం రక్షకత్వన్త్రీనుజ్ఞైయ నిర్దేయకత్వమ్ ప్రతిపాదిత
మాయీన్ద్రు.

ఇప్పడి-సర్వకారణభూతమాయ సర్వరక్షకముమాయ అకార
వాచ్యమాన భగవత్స్వరూపజ్ఞై లక్ష్మీస్వరూపమ్ ఆశ్రయిన్తుకొగ్లు
నిరూపకమాయరుక్మై యాలుమ్, ఇతిన్త్రీలుకిం రక్షకత్వత్తుక్కున్పు

స్వమ్నాయురుక్కిఱ సకలచేతనరై యుమ్విషయమాకవుడై తాయురుక్కు
మాకై యాలే, ఇప్పడియిరుక్కిఱ సర్వేశ్వరనుడై య బహువిధ యాన
లీలై కుఱ ఉపయోగికళాయ్కొండ్లై లీలావిషయభూతచేతనగతజ్ఞాన
కర్మవిశేషజ్ఞభుమ్ బహువిధజ్ఞభాయురై కై యాలే, అవద్రీల్ శిలకర్మ
విశేషజ్ఞభాలే పరహింసాపరరాయ్ నా స్తికరాయురుక్కిఱ తారై కుఱిత్తు

(౧) “శతచిత్తశాస్త్రవశతో పాదోఽభిచారశ్రుతిః” ఎన్నిఱపడియే
అవర్కళుక్కు శాస్త్రవిశ్వాసమ్ పిఱక్కైక్కాక అవర్కళుడై యరుచ్య
నుసారమ్ పణ్ణిఅభిచారక్రియైయైవిధిత్తుమ్, శాస్త్రాక్రతదనుష్ఠానానన్తరమ్
తత్ఫలలాభత్తాలే శాస్త్రవిశ్వాసమ్ పిఱన్దు అత్తాలేగా స్తిక్యహేతువాన
పాపక్షయమాయ్, అన్దక్రియైయిలే పరహింసాదినిబన్ధనమానభయమ్
పిఱన్దవనన్తరమ్ పారతాకితత్సాధనజ్ఞలై విధిత్తుమ్, అనన్తరమ్ అతి
నుడై యఅల్పత్వాఽస్థిరత్వాఽప్రాప్తత్వాదికలై ప్రకాశిప్పిత్తుమ్, అనన్త
రమ్ తత్ప్రతికోటియాయ్ అనన్తస్థిరఫలమాన మోక్షత్తిలే రుచియై
ప్పిఱప్పిత్తుమ్, అతుక్కు హేతు-అఘాతసుకృతాదికళాకవిధిత్తుమ్, అన
న్తరమ్ అత్తైనిరూపిత్తు సుకృతత్తుక్కు హేతు - సుకృతాన్తరమాక
వేణుమ్; అతుక్కు హేతువాయిరుప్పతొరుసుకృతమ్ వేణుమ్, అప్పోతు
అనవస్థైవరుమాకై యాలుమ్, స్వాధీనప్రవృత్తియిల్లాతవనుక్కు సుకృత
యోగ్యతైయిలైయైకై యాలుమ్, సుకృతహేతుత్వమ్ శొణ్ణాన్దాత్తెన్దు
సంశయి త్తవనుక్కు సుకృతహేతు-భగవత్కృపై యెన్నుమిడతైప్రకాశి
ప్పిత్తుమ్, కృపాకార్యమాన సుకృతత్తాలే నిరస్తాఽతిశయాన్లదనుఖ
భావైకలక్షణమాన మోక్షత్తిలే రుచిపిఱన్దవనుక్కు మోక్షతత్సాధన
జ్ఞలై విధిత్తుమ్, అన్దసాధనజ్ఞళినుడై య దుష్కరత్వ సాపాయత్వ స్వరూ
పాననురూపత్వాదికళాలే అతిల్ కుత్తై పిఱన్దవనుక్కు సుకరమాయ్ నిర
పాయమాయ్ స్వరూపానురూపమాన ఉపాయత్తైవిధిత్తుమ్, ఉపాయ

(1) [తిరుమాలిన శీర్] ఎన్ఱు - శ్రీయతిపతినునన్దైయ గుణగ్గళెన్ఱు విశేషి క్కెయాలమ్, లక్ష్మీస్వరూపమ్ నిరూపకమాయ్, హేయప్రత్యక్ష త్వాదికల్ - తద్వి శేషణమూఁక్కడవతు.

కిచ్చి - (1) "అత్తా సనర్వభూతానామహమ్మూతోహరి స్త్యుతిః! అహన్తాబ్రహ్మణ స్తస్య సాహమ స్తి సనాలని । అహన్తయావినాఽహం హినిరుపాఖ్యోనసిద్ధ్యతి । అహమగ్ధంవిదాఃసాన్తా నిరాధారానసిద్ధ్యతి" ఎన్ఱిపడియే - సర్వభూతగ్గుక్కు మ్ - అన్తనాన్తెయోన్తనూమ్, అహమగ్ధభూతమాన భగవత్స్వరూప గ్గులే అహన్తానా పుణ్యపక్షైర్త్య యమాయ్, అహన్తారూపేణ నిరూపకభూతైయమాయిరుక్కు మ్ మెన్దై యాలమ్, లక్ష్మీస్వరూపమ్ నిరూపకమాయిరుక్కు క్కడవతు.

అతుక్కు మేలే, "శ్రయత ఇతి - శ్రీ" ఎన్ఱు - భగవత్స్వరూపజై ఆశ్రయిత్తుత్తన్ సత్తెయోమ్, నిర్వచనమాయ్ - నిఖిలజగజ్జనకనుమా య్ - ఇవలోడునిరపాయభూతనుమాయిరుక్కు అ ఈశ్వరన్, నిఖిలజగ్ర ష్కగార్థమాక స్వాభీష్టవిగ్రహజ్గరిలే వ్యాప్తనానపాతా, నిర్వర్తననిఖిలజ గజ్జననీత్వాది విశేషైయాయిరుక్కు ఇవభుమ్ - తన్నిరపాయత్వరక్షగార్థ మాక తదనురూప విగ్రహజ్గరిలే (3) "గుణద్వారోకవత్" ఎన్ఱిపడి యే గుణద్వారా అనుప్రవేశిత్తు సన్నిహితైయాయిరుక్కు - మెన్దైయాలే, భగవత్స్వరూపముళవిడమెగ్గుమ్ వ్యాపిక్క - క్కడవరాయ్, (ర) "శ్రీ యతిపతిః" (గ) "నిర్వక్రీః" ఎన్ఱు - భగవత్స్వరూప గ్గునదైయ ఇతర వ్యాప్తుత్తిహేతుభూతైయమాయ్, (ఁ) "విష్ణుపత్నీ" (ః) "విష్ణో శ్రీః" ఎన్దైయాలే భగవద్విశేషణభూతైయమాయిరుక్కు మ్. అన్త యాలే వ్యక్తిలక్షణవిశిష్టమాన భగవత్స్వరూపత్తుక్కు జాతిలక్షణవిశి ష్టమాన లక్ష్మీస్వరూపమ్ నిరూపకమెన్నురిడమ్ సమ్యగ్రితపన్నమ్.

ఇప్పుడి స్వరూపనిరూపకభూతైయమశవన్తి శ్క - (౮) "తతస్ఫునక

రుషకారద్వారా ఇవో సన్నిధి అపేక్షితమాకై యాలుమ్, ఇవ్వత్తురత్తి
లేటిన విభక్తియిల్ శొల్లకిఱ శేషత్వత్తుక్కు ప్రతిసమ్మన్ది-మిథునమాక
వేణ్ణుకై యాలుమ్, ఇవ్వకారత్తిలే లక్ష్మీసమ్మన్ది ఆర్థమాక చొల్ల
కిఱతు.

“శ్రయతే” ఇతి-శ్రీః. (౧) “అనన్యారాఘవేణాహమ్” (౨)
“విష్ణోశ్శ్రీః” (౩) “త్వాంశ్రీరితి త్వదుషసంశ్రయణాన్నిరాహుః”
ఇత్యాదికళిఱ్చొల్లకిఱపడియే ప్రభావానై ఆశ్రయిత్తిరుక్కుమ్ ప్రభై
మైప్పోలే పిరియిల్ స్థితియిల్లాతపడిభగవత్స్వరూపత్వై ఆశ్రయిత్తుక్కుణ్ణు
తన్నుడై యస్థితియాయితేయిరుప్పతు.

స్వరూపనిరూపకత్వమావతు - సాధారణధర్మజ్ఞై కొణ్ణువస్తువే
తెన్ఱు శక్తై యుణ్ణానాల్ ఇన్నవస్తువెన్ఱు విశేషిత్తుక్కుడుక్కుమతు.
అతావతు-జగత్కారణత్వ జగద్రక్షకత్వ జగత్పతిత్వాదికళాలే వస్తువై
నిరూపిక్కుమ్మొత్తైక్కు, అవై-ఔపాధికోత్పాదకరుమాయ్, ఔపాధి
కరక్షకరుమాయ్ ఔపాధిక శేషికళుమాన బ్రహ్మాదిచేతనర్షక్కులిలే
గౌణమాకవర్ త్తిక్కైయాలే అవై సాధారణమాకై యాలుమ్, శేషిత్వ
ముమ్ స్వనియోగత్తాలే స్వాజ్ఞీకృతచేతనప్రభృతిలక్ష్మీపర్యన్తమానార్
షక్కులిలుమ్ అనువుత్తమాకై యాలుమ్, విభుత్వముమ్-ప్రకృత్యాది
కళిలే ఔపచారికమాక విభుత్వవ్యవహారమ్ నడ్కైయాలే సాధారణ
మాకై యాలుమ్ ఇవై నిరూపకమాకమాట్టాతు. ఇనిఓరాకారత్తాలుమ్
వ్యక్త్యన్తరసమ్మన్దమన్ఱియిలే అకారార్థభూతనుక్తే అసాధారణమాయరు
ప్పతు-శ్రియఃపతిత్వమాకై యాలే తత్ప్రతిసమ్మన్దియాన లక్ష్మీస్వరూ
పమ్ భగవత్స్వరూపత్తుక్కునిరూపకమాయరుక్కుమితే.

హేయప్రత్యసీకత్వమ్-అసాధారణమన్ఱోపెన్నిల్;- (౪) “శ్రియఃప
తిర్నిఖిలహేయప్రత్యసీకః” ఎన్ఱు-భగవత్స్వరూపత్తుక్కు శ్రియఃపతి
త్వత్తై ప్రధాననిరూపకమాక భాష్యకారరుశిచ్చయ్కై యాలుమ్,

అన్యోన్యమ్ ప్రతిఫలియానిన్యుకొణ్ణుపరమ్బి ఇనియవాకానిన్యుమెన్యుభగ
వద్గుణాభుక్తు ఇవళోదుగ్ధానాన్వయజ్ఞేయుమ్, అత్తా లేయుగ్ధానవతిశయజ్ఞే
యుమ్ శొల్లుకై యాలే, భగవద్గుణాత్తుక్కు నిరూపకభూజ్ఞేయుమాకై
యాలమ్, (౧) “వైకుణ్ఠేతుపరలోకే శ్రియాసార్థగజగత్పతిః । ఆస్తే”
(౨) “పూహేషుచై నసర్వేషు విభవేషుచసర్వశః । తథాపూహీభన
త్యేషామమచై వాఽనపాయినీ” (౩) “దేవత్యేదేవదేహేయం మను
ష్యత్యేచమానుషీ । విష్ణోగోహానురూపాంజై కరోత్యేషాత్మనస్తనుమ్”
ఎన్యుఉభయవిభూతియిలుమ్ ఇవళుడైయ నిత్యసన్నిధయుగ్ధాకై యాలే
భగవద్విభూతికభుక్తు నిరూపకభూజ్ఞేయకై యాలమ్, భగవత్స్వ
రూపరూపగుణవిభూతికభుక్తు నిరూపకభూజ్ఞేయైవతాయుర్థు.

(౪) “యద్భూతిభక్తాం ప్రమాణాన్ధిరచరచనాతారతమ్యము
రారేర్వేదాన్తాస్తత్వచిన్తామురభిదురసియత్పాదచిన్తైస్తరన్తి” ఎన్యుమ్,
(౫) “కటాక్షలాభాయఃరోతిలోకాన్ పరాక్రమంతేపరిరమ్భగాయ ।
ముదేచముక్తిం మురభిద్రమేతత్కథంఫలాభావకథాస్యకన్తుకి” ఎన్యు-
జగత్కారణత్వజగద్రక్షకత్వమాక్షప్రదత్వాదికల్ ఇవళుడైయభూభ
క్తానస్తరమ్ పణ్ణుమెన్యుమ్, ఇవళుడైయకటాక్షానుభావికభుక్తు ఉలు
ప్పాకచ్చెయ్యుమెన్యుమ్ శొల్లుకై యాలమ్, (౬) “సహపర్వ్యావిశా
లాక్ష్యా నారాయణముపాగమత్” ఎన్యు జగద్రక్షణాత్తుక్కు ఇవళోదు
కూడ పూర్వరక్తానుష్ఠానమ్ పణ్ణనాన్వెన్యు శొల్లుకై యాలమ్, అనన్త
రమ్-ఇవళో ఆశ్రితాపరాధజ్ఞై ప్పొలుప్పిత్తు రక్షిక్కు-వేణుమెన్యు అపే
క్షిక్కు అవర్కకై రక్షిక్కు-మెనెయాలమ్, కాకాదికల్ ఇవళోసన్నిధి
యాలే ఉజ్జీవిత్తార్కకైన్యు-నజ్జీయరసుళిచ్చెయ్ కై యాలమ్, ఆశ్రితాన్త
కారత్తుక్కు ఇవళై ప్పరస్కరిక్కు-మెన్నుమిడముమ్ గుహానుగ్రీవవిభీష
ణాదికళళవిలే కాణేయాలమ్, రక్షణాత్తుక్కు ఇవళోసన్నిధి అపేక్షిత
మెన్యుతాయుర్థు.

తాన్తిమతీ వికాసకమలేస్థితా । శ్రీశైవీషయనస్తస్మాదుద్ధితాధృతప
 జ్జుజా । దివ్యమాల్యామృరథరాన్నితాభూషణభూషితా । పశ్యతాం
 సర్వదేవానాం యయావత్తస్త్వలంపారేః” (౧) “కాచాన్యాత్వామృ
 తేదేవిసర్వయజ్ఞమయంవపుః । అధ్యాస్తేదేవదేవస్య యోగిచిన్త్యం
 గదాభృతః” (౨) “శ్రీనత్సనతూః” (౩) “అలర్ మేల్ మత్తైయత్తై
 మార్ పా” ఇత్యాదికళిప్తుసియే-స్వాభావికమానవుమ్ జౌపాధికమాక
 వుమ్ భగవత్సూరూప్యమ్ పెల్ ద్రుక్కి-అనిత్యము క్త విగ్రహజ్గళిల్ వ్యా
 వృత్తితోన్మమ్బడి దివ్యమజ్గళవిగ్రహత్తుక్కు నిరూపకభూతైయమా
 యిరుక్కైయాలుమ్, (౪) “అకలకిలేన్తిత్తైయమ్” ఎన్మ-భగవద్భో
 గ్యతైయిలే ఆభుజ్గళిప్తు తుణకాలముమ్విశేషాసహాయాయ్ కొన్మ
 తద్భోగ్యత్వగుణతైఅవగాహిత్తు అనుభవిక్కుమెన్మమ్ శొన్మకైయాలుమ్,
 (౫) “భోగోపాద్ధాత కేళీచుళకితభగవద్వైశ్వరూప్యానుభావా” ఎన్మ-
 వైశ్వరూప్య గుణతైచ్చిత్తాన్మ అనుభవిక్కుమెన్మయాలుమ్, (౬)
 “ప్రశకనబలజ్యోతి స్థైరానై శ్వరీవిజయప్రధాపణతవరాప్రేమక్షేమహ్మర
 త్వపురస్సరాః । అపిపరిమళఃకాన్తిర్ణావణ్యమర్చిరితీన్తిరే తవ భగవత్తైచ
 తేసాధారణాగుణరాశయః ॥ అన్యేవియావనముఖాయువయోస్సమా
 నాశ్రీరజ్జమజ్గళ విజృమ్భణవైజయన్తి । తస్త్రిన్తవత్వయిచతస్యపరస్సరే
 ణసన్తీర్యదర్పణ ఇవప్రచురన్వదన్తే” ఇత్యాదికళలే జ్ఞానశక్తిబలై
 శ్వర్యవీర్యశక్తి తేజస్సుక్కుళుమ్-ఆశ్రితాన్తీకారతత్ప్రీత్యాదికళుమ్
 ముతలానన్వరూపగుణజ్గళుమ్, సాన్దర్యసౌగన్ధ్యలావణ్యాది యావనము
 ఖజ్గళాన విగ్రహగుణజ్గళుమ్ లక్ష్మీతత్పతికళిరువరుక్కుమ్ స్వాధీనమా
 కవుమ్ పరాధీనమాకవుముణ్డాయిరున్దతేయాకిలుమ్, శ్రీరజ్జమజ్గళవిజృమ్భ
 ణవైజయన్తియాయిరుక్కి-అ లక్ష్మీపక్కలిలేలక్ష్మీపతియినుడైయగుణజ్గ
 లుమ్, లక్ష్మీపతియానలవన్బక్తలిలేలక్ష్మీగుణజ్గళుమ్కణ్డాడిప్పుణత్తిత్పే

రుక్మమ్, ఇనభుమప్పడియే సర్వగతై యాయురుక్మమ్ - మెన్మమ్; (౧)
[త్వంమాతాసర్వలోకానాం దేవదేవోహగిషితా । త్వన్మితేన్ద్రస్థునా
చామృజగద్వ్యాప్తంచరాచరమ్] ఎన్మ-సర్వలోకజ్ఞుక్మమ్మాతానీ;
పితావానవన్ దేవదేవనానహా; ఉన్నానుమ్, అన్ద్రవిష్ణువాలుమ్ ఇన్ద
చరాచరాత్మకీమానజగత్తానం న్యాపిక్య ప్నాప్తిరుక్మమ్ మెన్మమ్; ఈశ్వర
నోపాతి-ఇవభుక్మమ్ కారణత్వజ్ఞేయుమ్ వ్యాపకత్వజ్ఞేయుమ్ శొల్లి, (౨)

[లక్ష్మ్యస్సమస్తం చిదచిత్స్వరూపమ్] త్వం తే శస్యయో పసర్వమ్ ।
తథాపి సాధారణమీశత్వత్వం శ్రీశ్రీశయోద్వృత్తసదైకశీషి]
క్షిక్మమ్ సమస్తచేతనాచేతనజ్ఞుమ్ వ్యాప్యమ్; అనచేతనాచేతనజ్ఞ
భుమ్ లక్షియుమ్ మెన్మమ్ ఈశ్వరమక్మమ్, వ్యాప్యహంయనక్య చ్చేయనే
జగత్తైప్పదీభ్రుణ్ణాననియత్త్వమ్ శీషికకకళిచరీక్మమ్ సాధారణ
మాయురుక్మమ్, ఇరువనమ్ జగత్మక్మమ్, ఏకశీషికభాయిరప్తరీక శిష్ట
మ్ శొల్లిదైతే. అదైయాత్ ఎన్మిరుమాత్తైవో నానాత్వాదికలి
లిల్ అన్వయముల్లోపిన్నిల్;

ఇప్పడి అప్పశస్థిర్నివిబుధసమాన స్వరూపాన్తర్భావముగ్దేయాకి
లుమ్, కారణత్వరక్షకత్వ వ్యాపకత్వ నియన్తృత్వాదికల్ ఈశ్వరమ
క్కే అసాధారణజ్ఞానాయాతే, ఇదిల్ అవన్తై అనువిధానముగ్దే అను
మోదిత్తు అవన్తై ఉకప్పిక్కి యుభేయకారణత్వాదికల్ నానాత్వాదిన్వ
యమిల్.

ఎజ్జనే యెన్నిల్; కారణత్వమ్ బ్రహ్మస్థుమ్, అసాధారణశర్మ
తయా లక్షణత్వేననిర్దేశక్య ప్నాప్తియాయాతే ప్నాప్తిస్థిర్నిర్దేశక్య
తాకైయాతే. ఇది, కారణత్వాన్తర్భావమ్ శిష్టమ్యాను నిరుత్తేనా
పేణవారల్, ఉపాదాననాపేణవారల్, సహకారీనాపేణవారల్ శొ
ల్లివేణుమ్; (3) “సదేవహమ్యదమగ్రతః, ఏకమేవాన్తర్వరాయా

(౧) “దాస్యహంకమలానాథ” (౨) “మలర్ మకిల్ విరుమ్మ
మనమరుమ్ పెటలడికల్” (౩) “తిరుమాలే నానుమునక్కు-ప్పభవడి
యేన్” (౪) “తిరుమకళార్ తనిక్కళ్వన్ పెరుమైయుడైయపిరానా
ర్” ఇత్యాదికళాలే ఇతిట్టొచ్చుకిట శేషత్వత్తుక్కు- ప్రతిసమ్మన్ది మిథు
నమెన్దతాయీల్లు.

ఆకై యాలే ఇప్పద త్తిల్ శాబ్దమాకలక్ష్యసమ్మన్దమ్ అనుసన్ధి
త్తిత్తిలైయాకిలుమ్, (౫) “యద్యపిసచ్చిత్తోననిర్భగ్నదై నతం గుణగణం
మనసానుధావేత్ ; తథాపి-అ స్త్యుగామేవ దేవతాంభజతే; తత్రాపిసగు
ణై వదేవతాప్రాప్యతే” ఎన్దు సద్విద్యానిష్ఠనానవన్ దహరవిద్యానిష్ఠ
నై ప్పోలే దేవతాస్వరూప త్తిట్కాట్టిల్ పిరియ అపహతిచా త్తత్వాదిగు
ణత్తై తనిత్తు ఉపాసి త్తిలనేలేయాకిలుమ్, సమ స్తకల్యాణగుణజ్ఞుమ్ స్వ
రూపానుబన్ధికళాకై యాల్ అన్తసద్విద్యై యిలుమ్ సగుణబ్రహ్మమేఉపా
స్యముమాయ్ ప్రాప్యముమాకద్రమిడభాష్యత్తిలే శొన్నా ప్పోలే, ఇట్టు
మ్ అకారవాచ్యనాన నారాయణనుక్కు స్వరూపానుబన్ధియాకై యా
లే లక్ష్యసమ్మన్దమ్ ఆర్థమాకననుసన్ధేయమ్.

నను- ఇప్పద త్తిట్టొచ్చుకిటకారణత్వరక్షకత్వ సర్వవ్యాపకత్వ సర్వ
నియన్త్రత్వశ్రియగిపతిత్వశేషిత్వాదివిశిష్టన్ అవ్యో అవస్థికల్తోలు
మ్ లక్ష్యవిశిష్టనాయరుక్కుమెన్దు స్వరూపాన్తర్భావముణ్ణామళవిల్,
జగదుపాదానాదిసమస్తావస్థైయిలుమ్ అవళో డేకూడియరుక్కుమాకై యా
లే కారణత్వాదికిలిలుమ్ అన్తర్భావముణ్ణాకిక్కుత్తై యెన్నెన్న; అప్ప
డియే-(౬) [నిత్యైవేపాజగన్మాతా విష్ణుశ్రీరసపాయినీ । యథాసర్వ
గతోవిష్ణు స్తథై వేయం ద్విజోత్తమ] ఎన్దు - వ్యాపకనానసర్వేశ్వర
నుక్కు అనపాయనియాన్ నిత్యైయాయరుక్కిట ఇన్ద శ్రియాసవళో
జగన్మాతాపాయరుక్కుమ్; యాతొరుపడి సర్వేశ్వరన్ సర్వగతనాయ

అప్పుడెల్ల కొంతాను; అపరిణామియమాయ్ పునరుద్ధమన బ్ర
హ్మత్తుకు, అనన్తనినుడై య అనుప్రనేశాభావంతి నీచాదాన హేతు
కమాన పరిణామిత్వముమ్, అష్టత్వదుఃఖత్వసాదమాన అశుద్ధియుమ్
ప్రసజ్జీక్కుమాకై యాచే, పరిణామియాన అనిశ్చేయుమ్, అవిద్యాశ్రయ
మాన ఆత్మానై యుమ్ అనుప్రనేశిన్యూహ్యత్వోక్తి శ్చ వేద్యకై యాలు
మ్, ఇనతై అనుప్రనేశిన్యూహ్యత్వోక్తి శ్చానుపాదాన ఇష్టవిచారవతొరు
విరోధమిల్లామైయాలుమ్, అతుకు, మేటి బ్రహ్మస్వరూపం నహిక్తి అ
ప్రమాణాన్తాన్ (౧) “యతోవాదమివిభాతానిజాయంతి” ఇత్పాది
కథాలే కారణత్వావిష్టమాశగ్రహిక్తి యాలుమ్ (౨) “బహుస్య
మ్” ఎన్గిఅసద్బలానన్తరమ్ జగత్తత్త్వా యాలుమ్, సద్బలాన్పూర్వ
ర్వమ్ జగత్త్వామైయాలుమ్, (౩) “అజామేకాం బోహితశుక్లకృష్ణాం
బహ్వోప్రజాంజనయన్తి సహపామ్” ఎన్టగుణతయాత్మికై యానప్ర
కృతి-ప్రజకై ఉత్పాదిక్కుమిడి త్తిల్ తాన్ అచేతనమాశ్రయాలే,
అచేతనమానమ్బున్తు పురుషప్రయత్నసాపేక్షమాయ్కొగ్గులు ఖటాది
కతై ఉత్పాదిక్కుమాపోలే (౪) “మయాశ్యక్షేణప్రకృతిస్సూయతే
సచరాచరమ్” ఎన్గిఅపడయే బ్రహ్మధిష్ఠితమాయ్కొగ్గే జగదైతత్పా
దిక్కుమెన్టశొల్లుకై యాలుమ్ (౫) “విష్ణుస్సకాశాదద్భూతంజగత్త
త్రైవచస్థితమ్” (౬) “సర్వకారణకారణమ్” ఎన్టమ్, విష్ణుశబ్దవాచ్యనాన
సర్వేశ్వరనే జగత్కారణభూతనెన్టశొల్లుకై యాలుమ్, ఇవలో స్వరూప
తై కారణత్వేన గ్రహిప్తతొపప్రమాణమిల్లామైయాలుమ్, ఇవలో నమ్క
ల్పతై యుగ్ధీయపుమ్ జగత్తు ఉద్ధాకై యాలుమ్, ఇవలో కూడాతపోతు
జగత్తు ఉత్పన్నమాకాతేనైక్కు ఓరనుమతియిల్లామైయాలుమ్, ఇవలో
కారణభూతై యెన్టశొల్లువతొరుప్రమాణమిల్లామైయాలుమ్, ఇవభుక్కు
కారణత్వాన్తర్భావశక్తై అపేక్షిత్తిత్తి.

బ్రహ్మ" (౧) "సృష్టౌసృజతిచాత్మానమ్" (౨) "కాగ్యేన నేస్వతను
ముఖితస్తాముపాదానమాహుః" ఇత్యాదికళితే నిమిత్తోపాదానజ్ఞాని
ణ్ణుమ్-అవనేయెన్తు శొల్లకై యాతే అనన్తగ్రీలుమ్ అన్తర్భానమ్ శొల్ల
వొణ్ణాతు;

ఇనిసహకారియెన్న వేణుమ్; అహ్మతు, సహకారికళ తాన్-నిమి
త్తోపాదానోపకరణరూపేణ త్రివిధమాయురుక్కుమ్; అతిల్ నిమిత్తరూప
సహకారికళావన-పటనిర్మాణనిమిత్తభూతకువిన్తనుక్కు, సహకారికళాన
కువిన్తాన్తరజ్జళే. ఉపాదానసహకారికళావన; - చిత్రపటోపాదానభూత
తన్తువుక్కు రక్తకృష్ణాదిరూపేణ సహకారిక్కి అన్తర్భానాన్తరజ్జళే; ఉపక
రణభూతసహకారికళావన; - నిర్మాణక్రియోపకరణభూతజ్జళానవాశ్యాది
కళే; అవన్తగ్రీల్ (౩) "మనసై నజగత్సృష్టింసంహారశ్చకరోతియః" ఎన్తు
మ్, (౪) "భానమః తేకొణ్ణెల్లాక్కరుమగ్గుమ్ శెయ్, ఎల్లెయిల్ మాయ
నై" ఎన్తుమ్, నిమిత్తభూతనాన ఈశ్వరనుక్కు- తత్సజ్జ-ల్లజ్జానమొ
ఘ్రియ వేటొన్తు అపేక్షితమల్ల వెన్తుశొల్లకై యాలుమ్, "అద్వితీయమ్"
ఎన్తు - నిమిత్తాన్తరనిషేధమ్ పణ్ణుకై యాలుమ్, "సదేవ" "ఏకమేవ"
"బహుస్యామ్" ఇత్యాదికళితే సచ్చబ్రహ్మచ్యమాన పరవస్తువైయ్యో
య ఉపాదానాన్తరనిషేధయెన్తుశొల్లకై యాలుమ్, (౫) "సృష్టిస్థిత్యన్త
కరణీంబ్రహ్మవిష్ణుశివాత్మికామ్ ససంజ్ఞాయాతిధగ వానేక ఏవజనార్దనః"
ఎన్తుమ్, (౬) "అవనేఅకిల్ భాలమ్ పడై ద్విడన్తాన్" ఎన్తుమ్-సహకా
ర్యన్తరనిషేధమ్ పణ్ణుకై యాలుమ్ ఇవళే నిమిత్తోపాదానోపకరణరూప
ణ సహకారియెన్న వొణ్ణాతు.

చిదచిత్తుక్కుళితే అనుప్రవేశిత్తునిన్తు సృష్టిక్కి అహోపాతి, ఇవళే
పక్కల్ అనుప్రవేశిత్రాల్, ఉపాదానాన్తరనిషేధత్తుక్కు విరోధమ్
పిఱవాతీయెన్నిల్;

నే. భృగోఃఖ్యాత్యాంసముత్పన్నే శ్వేతదాహః కథితావత్ " ఎన్ఱు - అ
 మృతమధనకాలాద్ధితే శ్వేతాద్ధియితే వీణాశ్చిన్ఱు ప్రస్థియుగ్గాయరా
 నిష్ఠతు; ఖ్యాతినయితే శ్వేతాశ్చిన్ఱు శిర్శాన్న ఇన్ఱ ఉత్పత్తి ఎన్ఱు
 యెన్ఱుకేట్లు, అనున్ఱు ఉత్పత్తిమోక్షాన్నికమితే ఇన్ఱు.

ఇన్ఱ ప్రశ్న ముఖ్యవిషయములలో ముఖ్యములను వివరించుట
 త్తిల్ ఉత్పత్తిమోక్షాన్నికమితే శ్వేతాశ్చిన్ఱు శిర్శాన్న ఇన్ఱ ఉత్పత్తి ఎన్ఱు
 కూడుకై యాల్ఱు, శ్వేతాశ్చిన్ఱు శిర్శాన్న ఇన్ఱ ఉత్పత్తి ఎన్ఱు
 ని లేకూడుకై యాల్ఱు, ఇన్ఱ ఉత్పత్తి మోక్షాన్నికమితే ఇన్ఱ
 నిజైయుమాన్, నిజాజగ్గ సమయమునాన్, ఇన్ఱ ఉత్పత్తి మోక్షాన్నికమితే ఇన్ఱ
 భూతైయుమాన్, ఇన్ఱ ఉత్పత్తి మోక్షాన్నికమితే ఇన్ఱ
 త్తియుగ్గాకిల్ నిత్యత్వానికి శోధ విశ్లేషము. ఎన్ఱుకేట్లు; ని
 త్తైయుమాన్, ఇన్ఱ ఉత్పత్తి మోక్షాన్నికమితే ఇన్ఱ
 మాకై యాల్ఱు, నిజాజగ్గ సమయమునాన్, ఇన్ఱ ఉత్పత్తి మోక్షాన్నికమితే ఇన్ఱ
 పక్కల్ జన్మము కూడాకై యాల్ఱు, నిజాజగ్గ సమయమునాన్, ఇన్ఱ ఉత్పత్తి మోక్షాన్నికమితే ఇన్ఱ
 ఇన్ఱ ఉత్పత్తి మోక్షాన్నికమితే ఇన్ఱ
 లుమెన్ఱునిన్ఱు, ఉత్పత్తి మోక్షాన్నికమితే ఇన్ఱ

ఇన్ఱ ఉత్పత్తి మోక్షాన్నికమితే ఇన్ఱ
 నొన్ఱుకేట్లు, ఉత్పత్తి మోక్షాన్నికమితే ఇన్ఱ
 నిత్యత్వగుణయుక్తైయుమాన్, ఇన్ఱ ఉత్పత్తి మోక్షాన్నికమితే ఇన్ఱ
 కేట్లు, ఇన్ఱ ఉత్పత్తి మోక్షాన్నికమితే ఇన్ఱ
 యెన్ఱు ఉత్పత్తి మోక్షాన్నికమితే ఇన్ఱ
 పాయినీ । యథాసర్వగతోవిష్ణు స్వరూపేయంబ్రహ్మణా " ఎన్ఱు -
 యాతొరుపడివిష్ణు-నిత్యనుమాన్, నిజాజగ్గ సమయమునాన్, ఇన్ఱ ఉత్పత్తి మోక్షాన్నికమితే ఇన్ఱ
 విరపాయభూతనుమాన్, ఇన్ఱ ఉత్పత్తి మోక్షాన్నికమితే ఇన్ఱ

కారణభూతబ్రహ్మస్వరూపనిరూపకత్వేన ఇవభుక్తుః అనర్జనీయ
సన్నిధియుక్తాకై యాలుమ్, అనుపయుక్తివిశేషణాశ్చోపాతి తత్త్రియా
న్వయమిష్టియే తద్వషయ ప్రత్యాదికళితే అన్వయమాంకికృతః ఉనతు.

అప్పడియేరక్షకత్వముచే (౧) “యేనజాతానిజీవంతి”-ఇత్యా
దికళితే బ్రహ్మలక్షణమాకచోల్లప్తమై యాలుమ్ ౨, “ఈశ్వరస్వర్వ
భూతానామ్” (౩) “విష్ణుస్త్రిలోక్యపాలకః” (౪) “పాలనేవిష్ణురుచ్య
తే” (౫) “సపవపాతి” (౬) “విష్ణుఃపాల్యాశ్చపాతించ” ఇత్యాదికళితే
విష్ణుశబ్దవాచ్యనానసర్వేశ్వరనై రక్షకనాకచోల్లప్తమై యాలుమ్, ఇవభుక్తు
రక్షకత్వాన్తర్భావమ్ శొల్లగోగ్తాతు.

(౭) “యథాసర్వగతోవిష్ణు స్తేనవేయంద్యతోత్తమ” ఎష్ట
వ్యాపకత్వముచే, (౮) “ఈశ్వరీంసర్వభూతానామ్” ఎష్ట-ఈశ్వరియే
ష్టమ్ శొల్లప్తదానిష్టాశేయెన్నిల్; -అప్పడిశొల్లగోగ్తాతు.

మున్దుటమున్నమ్ ఇవభుక్తుః వ్యాపకత్వమితి. “యథాసర్వగ
తోవిష్ణుః” ఎన్నిటశ్లోకమన్తోవ్యాప్తిక్కుప్రమాణమాకపెను త్తతు-అవ్య
డత్తిల్ సర్వగతశబ్దత్తుక్కు ఇరువరుడై యవుమ్ అవ్యవిగ్రహవిశేషశ్చ
తాల్పణాన సన్నిధియే అర్థమాంకివిరుక్కితత్వానై యాలే, స్వరూపవ్యా
ప్తియోచోల్లకితత్వం. అప్పడిక్కుప్రశ్నమ్ పట్టినప్రకారత్తాలుమ్, ఉ
త్తరమ్ శొన్నప్రకారత్తాలుమ్, ఉత్తరత్తినుడై య ఉపపాదనప్రకారత్తా
లుమ్ అటుతియిడప్పట్టిరుక్కితత్వం.

కీర్తి (౯) “దేవాధాతృవిధాతారా భృగోఃఖ్యాతిరసూయత |
శ్రియశ్చ దేవదేవస్య పత్నీనారాయణస్యయా” ఎష్ట-భృగుపత్నియాన
ఖ్యాతి-ధాతావిధాతాక్కు శ్చెన్త్రిరణ్ణుదేవతై క్తై యమ్, నారాయణపత్ని
యాన శ్రీయైయుమ్ పెన్త్రిశ్చెన్త్రి శ్రీపరాశరభగవాన్ శొల్లకేట్టు
మైత్రేయన్, (౧౦) “క్షీరోదాచ్ఛ్రిస్సముత్పన్నా శూయతేఽమృతమన్ద

దేయశాన్త్యోక్తి అవతరికుమేన్ద్రితే శోల్లవతు. ఇక్కడకిలే (౧)
 “త్వయాచవిష్ణునాచామ్య జగద్వ్యాప్తంచరాచరమ్” ఎన్దు-ఉన్నా
 మవిష్ణువాలుమ్ జగత్తువ్యాప్తమాయుకుకుమేన్దు శోల్లకిల ఏవమాది
 వచనజ్ఞుమ్ విగ్రహవ్యాప్తియేయే శోల్లకిలతెన్నకుతేయిలై.

(౨) [సామ్యసామ్యైర్జగద్రూపై స్వయైతదేవివూరితమ్]
 ఎన్దు-సామ్యమాయుమ్ అసామ్యమాయుమిరుక్కిల ఇవభుదేయవిగ్ర
 హజ్జళలే జగత్తునితేయప్రకృతేనవికన్దన్దిలే శోల్లప్రకృతాయలే
 విగ్రహవ్యాప్తియే ఇవభుక్కుశ్చతేన్దుశోన్నాలుమ్, అన్యవిగ్రహజ్జళ
 తోలుమ్ స్వరూపముగ్గాకిలితే విగ్రహన్దాన్ కూడువతు; ఆత్మనమ్పన్ధ
 వియు క్తమానశరీరత్తుక్కు సవ్యాపారత్వ నిర్వాపారత్వజ్జళై కాగా
 నిన్దుమితే; స్వరూపమేనావాయుక్కుమ్; ఆకిల్ విగ్రహజ్జళతోలుమ్
 స్వరూపముగ్గాకిలితేవిగ్రహన్దాన్ కూడువతు; ఆత్మనమ్పన్ధవియు క్తమాన
 శరీరత్తుక్కు వ్యాప్తికూడుమ్పడియెన్దనేయెన్నిల్; - ఆదిత్యనైప్పలే
 యెన్దు - సూత్రకారకుమ్, (౩) “గుణాద్వాలోకనత్” ఎన్దుశోన్నా
 రితే. శరీరాత్మభావన్దానుగ్గావతు-గుణవ్యాప్తియాలే. జ్ఞానేచ్ఛాప్రయ
 త్నజ్జళైయెట్టియక్కాడామెయాలే. ఇనిఈశ్వరనుక్కు స్వరూపమ్
 అవర్ణనీయతయా అన్వయిక్కిలతి త్తనై. అజ్ఞనన్దియిలే స్వరూపవ్యాప్తి
 యేశరీరాత్మభావమెన్నప్పారక్కిల్, అకాశాదివ్యాపకవస్తుకళుక్కు
 మ్ జగత్తుక్కుమ్ శరీరాత్మభావమ్ ప్రసక్తిక్కుమ్. అత్యాలేనూత్రోక్త
 ప్రకారత్తిలేగుణవ్యాప్తియెట్టియ వ్యాపకత్వధర్మమ్ ఇవభుక్కిలై.

అప్పడి నైజాత్యహేతువాన ఈశ్వరత్వముమ్ ఇవభుక్కిలై. స్వేతర
 సకలేశ్వరత్వమ్; అజ్ఞనన్దియిలే ప్రదేశేశ్వరత్వత్తుక్కుమ్ నైజాత్యహేతు
 కొశ్చప్పారక్కిల్, ఎల్లార్ కుమ్ ఈశ్వరత్వమేయామ్; ఎజ్జనేయెన్నిల్;
 శరీరసూత్రత్తుక్కు నిర్వాహకనన్దియిలే యేవస్మిరౌరువనుదుల్లామై

చేశసర్వకాల సర్వజాతికళిలుమ్ త త్తదనుగుణవిగ్రహవిశేషజ్ఞభాతే సన్నిహితనాయురుక్కితాన్; అప్పడియేఇనళుమ్ నిత్యైయుమాయ్ నిఖిలజగజ్జననియుమాయ్ నిరపాయభూతైయుమాయురుక్కుచ్చెయ్తే, అన్తనిరపాయత్వరక్షణార్థమాక అవనుక్కు అనుగూపమాన అవ్యోవిగ్రహవిశేషజ్ఞభాతే సర్వత్రసన్నిహితై యాయురుక్కు మ్మెన్త పడి.

ఇన్తసన్నిధి-నిరపాయత్వ రక్షణార్థమానపడియెజ్జనేయెన్నిల్; నిరపాయత్వమావతు-విశ్లేషియాతమాత్రమన్తి క్కే అవనుశ్శవిడ మ్మెజ్జుమ్ తానుణ్డాకై యాలే అతినుడై య రక్షణార్థమెన్న క్కుతైయిలై. (౧) “అర్థోవిష్ణురియంవాణీ” ఎన్ఱుతోడగ్గి-అధ్యాయ శేషత్తాలుమ్ ఇరువరుడై య విగ్రహవిశేషజ్ఞభాతే జగద్వ్యాప్తిప్రకారత్తై ఉపపాదిక్కై యాలుమ్, సర్వగతశబ్దత్తుక్కు విగ్రహవ్యాప్తియే అర్థమెన్న క్కుతైయిలై.

స్వరూపవ్యాప్తియొచ్చుల్లకిటతాకిల్ (౨) “చేవతిర్యజ్ఞునుష్యేషుపున్నామాభగవాన్సరిః । స్త్రీనామ్మొలక్ష్మీరైత్రేయనానయోర్విద్యతేపరమ్” ఎన్ఱు పులిజ్జశబ్దవాచ్యమాననై భగవత్స్వరూపమ్, స్త్రీలిజ్జశబ్దవాచ్యమాననై లక్ష్మీస్వరూపమెన్ఱు పిరియచ్చొల్లక్కుడాతు; ఇరువరుక్కుమ్ ఎల్లావిడ త్తిలుమే వ్యాప్తిశొల్లవేణుమే. ఆకై యాలుమ్ విగ్రహవ్యాప్తిశొల్లకిటతెన్న క్కుతైయిలై.

ఇప్పడియేఅధ్యాయజ్ఞళిలుమ్పరక్కచ్చొల్లషట్టతు. (౩) “భాగ్యదాజగత్స్వామి దేవదేవోజనార్చనః । అవతారంకరోత్యేషా తదాశీస్తత్సహాయినీ । పునశ్చపద్మాసమ్భూతా హ్యదిత్యోభూద్యదాహరిః । యదాతుభార్గవోరామ స్తదానీధరణీర్వియమ్ । రాఘవత్వేభవేత్సీతా రుక్మిణీకృష్ణజన్తని । దేవత్వేదేవదేహేయం మష్యత్వేచమానుషీ । విష్ణుర్దేహానురూపాంవై కరోత్యేషా త్తనస్తనుమ్” ఎన్ఱు - అవతారదశైయిలుమ్ వన్దాల్ అవనోడాక్క, అవనుక్కునురూపమాన విగ్రహత్వైయు

ఆనాల్ ఇన్ద్రకుశ్వరత్వమ్ స్వాభావికమా? ఔ పాధికమా
వన్న; స్వాభావికమాకమాప్తాతు; జగత్తుక్కు-కుశ్వరకర్తృపలరాయ
వన్న విష్ణుకైయాలే. (౧) “కుశతేదేవపకః” (౨) ‘శాస్తాచరాచర
స్వైకః’ ఎన్దిత్యాదికిలిల్ శాస్తాఒనువనేయెన్దిఅవధారణత్తుక్కు విరో
ధమ్పిఱక్కైయాలే పలరుణ్ణెన్నవొగ్గాణే. ఔపాధికమెన్ద్రాల్, అతు
పత్నీత్వమాకైయాలే పత్నీ నరజ్ఞుక్కుమ్వసుమేయెన్నిల్; అవర్కళు
క్కుమ్ తాదృశేశ్వరత్వత్తిల్ విరోధమిల్లామైయాలే ఇతుఅనిష్టమన్త.
కుశ్వరత్వమ్ ఔపాధికమెన్దుకొగ్గాలుమ్, “కుశ్వరన్ఒనువనే” ఎన్దిఱ
అవధారణత్తుక్కు- విరోధమ్ పిఱవాతోవెన్నిల్; పిఱవాతు; పత్నీ
నియమనమ్ భక్తావినుడైయహృదయతైప్పిన్ కెన్ద్రలతు ఇరామైయాలే.
పిన్ శెల్లాతాకిల్ పత్నీత్వన్యానిన్దియిలే ఒగ్గీయుమిఱి; ఆకైయాలే పత్నీ
భావత్తాలే ఎన్నుమతు స్వికిరిక్కిప్పడుకిఱతు.

అప్పడిక్కు (3) [అస్మేశానాజగతోవిష్ణుపత్నీ] ఎన్దు - విష్ణు
పత్నీయాకైయాలే జగత్తుక్కు-కుశానైయాయుకుక్కుమెన్దు శొల్లి
నీలు. అప్పడియే అనన్తగరుడాదికల్ ఇవకుక్కుశయన వాహనాది
భూతరాయుప్పర్క శెన్దు స్త్రాత్రమ్ పణ్ణుకిఱ ఆశవన్దాచమ్, (౪) “కాన్త
స్తే పురుషోత్తమః” ఎన్దు - పత్నీత్వజైచ్చాల్లి “ఘణిపతిశ్శయ్యాసనం
వాహనం వేదాత్తావిహగేశ్వరః” ఎన్దు తొడగ్గి-పురుషోత్తమన్ ఉన
క్కు-క్కాన్తనాకైయాలే, అవనుక్కుశయనవాహనాదిభూతరాన అన
న్తగరుడాదికల్ ఉనక్కుమ్శయన వాహనాది భూతరుమాయుప్పర్
కశెన్దు అరుళిచ్చెయ్తార్.

ఆకైయాలే ఆత్మవైజాత్యహేతువాన వ్యాపకత్వ కుశ్వరత్వజ్ఞ
కుమ్ ఇవకుక్కిణ్. ఇన్వర్ణత్తై యామునాచార్యరత్వ భూషణ త్తిలుమ్,
నాయనారాచ్చాన్పితైతత్వ నజ్జగ్రహ త్తిలుమ్ విస్తరమాక వరుళి
చ్చెయ్తార్కల్.

యా లే. ఇవళ్ (౧) “ఈశ్వరీంసర్వభూతానామ్” ఎన్ఱు-స్వేతశేశ్వరి
యానాలో వెన్నిల్, అప్పడియొణ్ణాతు. భూతశబ్దత్తుక్కు అచిత్సంసృష్ట
జీవర్కళ్ పక్కలిలే (౨) “భూతస్యజాతః పతిరేకఆసీత్” ఎన్ఱితాప్పోతే
ప్రయోగముణ్ణాకై యా లే ఇవళై ప్రదేశేశ్వరి యెన్ఱుఱుతియిడక్కడవతు.
అజ్ఞనన్ఱియిలే - ఇన్ఱభూతశబ్దమ్ సత్తావత్పదార్థజ్ఞతై చ్చొల్లుకిఱ తెన్నిల్;
అప్పోతుమ్, ఈశ్వరనైయొట్టిన్ఱసత్తావత్పదార్థజ్ఞతై చ్చొల్లువేణుమ్. అవళై
యుమ్ శొల్లుమళవిల్ ఈశ్వరనుక్కు అనీశ్వరత్వమ్నరుమే. ఇతుఅనిష్ఠ
మో వెన్నిల్; (౩) “నతస్యేశేశ్వర” (౪) “యస్తత్పరంనాపరమ స్త్రి
కిఞ్చిత్” (౫) “మ త్తఃపరతరంనాన్యత్కిఞ్చిద స్తిధనజ్ఞయ” ఇత్యాది
శ్రితి స్త్రుతిఃళ్ సర్వేశ్వరనై యొట్టియవేణోరువరై యుమ్ ఈశ్వరనాక
చ్చొల్లుసహియామైయాలుమ్, వ్యోమాతీతపక్షతై నిరసిత్తన్యాయజ్ఞళ్
ప్రసజ్గిక్కెయాలుమ్, ఇవళుక్కుప్పత్తీ త్వతై చ్చొల్లుకిఱ ప్రమాణజ్ఞ
ళుక్కు వైయర్థ్యమ్ పిఱక్కెయాలుమ్ అనిష్ఠమామితే. ఆకై యాల్
ఇవళ్ ప్రదేశేశ్వరియే.

ఆనాలుమ్, ఈశ్వరత్వమాకిఱధ ర్థమ్-ఈశితవ్యవస్తువిత్కాట్టిల్
స్వాశ్రయతై వేఱుపడు త్తక్కుడాతో వెన్నిల్; అవ్వళనొట్టియ విజా
తీయమెన్ఱు కాట్టాతు. కాట్టుమాకిల్ దేవేశ్వరాదికళుక్కుమ్ దేవాది
జాతిబాహ్యత్వమ్ ప్రసజ్గిక్కుమే. జాత్యన్తర మెన్న కాట్టాతాకిల్,
ఈశ్వరనుమ్ఆత్మసజాతీయనాకానో వెన్నిల్; వై జాత్య హేతువెన్ఱెన్నవివృ
ళవై కొంఱ్ఱుసాజాత్యమ్కొళప్పార్కిల్, ఓషధీశనానచన్ద్రనుమ్ఓషధి
జాతియిలే ఒరువనాకవేణుమే. ఆనాల్ ఈశ్వరనుక్కువై జాత్యమ్ ఎన్ఱొ
ణ్ణుశొల్లుకిఱ తెన్నిల్; స్వేతరనియన్తావాక్కెయాలుమ్, తనకొరునియ
న్తావై యుడై యనన్ఱిక్కేయిరుక్కెయాలుమ్, ఇన్ఱస్వేతరసక లేశ్వరత్వమ్
ఇనళుక్కున్ఱిక్కే ప్రదేశేశ్వరత్వమితేయళుతు.

యామ్, ఇల్లాతపోతు సత్తైయిలైయెన్దు శొల్లుకై యాలుమ్, శ్రీయై
యొట్టియ అవనుక్కుమ్ శ్రియశిపతిత్వమనుపపన్నమాకై యాలుమ్,
(౧) “విష్ణుశ్శీర్షి” (౨) “విష్ణుపత్ని” (౩) “హిశ్చతలక్ష్మిశ్చ
పత్నీ” (౪) “తవశ్రియా” (౫) “మలరాళ మణవాళన్” (౬)
“నాణ్మలరాళ నాయన్” (౭) “తిరుమకళార్ తనిశ్శేళ్వన్” ఇత్యాది
కళితే అవరై ఇవనుక్కుప్ప త్ని త్వెన వి శేషణభూనై యాక చొల్లుకై యా
లుమ్, శ్రియశిపతిత్వ త్తిలే అన్వయముడైన్దు మిడమ్ నుసన్దమ్.

అప్పడియే, “శ్రీయత ఇతి-శ్రీ” ఎన్దు సర్వరాలుమ్ ఆశ్రయిక్కు
ప్పడుమెన్దు శొల్లుకై యాలుమ్ “శ్రిశ్ - సేవాయామ్” ఎన్దిణధాతువిలే
కర్మణివృత్త త్తియాలే సర్వర్కుమ్ సేవావిషయభూతై యాక చొల్లు
మివళ్ - తన్నుడై యమాతృత్వరూప శేషిత్వత్తాలే ఆశ్రితరై అపరాధాపా
కరణపూర్వకమాక రక్షిప్పిత్తుక్కొల్లుపోదుమెన్దు శొల్లుకై యాలుమ్,
ఏవమ్భూత శేషిత్వత్తాలే ఇవళుడై యసురుషకారా న్తరనిరపేక్షాశ్రయిణీ
యత్వ ముపపన్నమాకై యాలుమ్, (౮) “అస్యకానాజగతోవిష్ణుపత్ని”
(౯) “సకలంతద్ధితవైవమాధవ” (౧౦) “దాసోఽహంతుమలానాథ”
(౧౧) “తిరుమాలైయల్లతు తెయ్ వమొన్దే శేన్” (౧౨) “తిరుమాలేనాను
మునక్కు ప్పుటవడియేన్” (౧౩) “తిరుమాలై నాణ్మవసే” ఇత్యాది
కళితే ఇవరై శేషిత్వ త్తిలే అన్తర్భవిప్పిత్తుచొల్లుకై యాలుమ్ ఇవళుక్కు
శేషిత్వ త్తిలే అన్వయముడైన్దు మిడమ్ సమ్మరిపన్నమ్.

ఆకై యాలే నారాయణపద త్తిట్టొల్లుకొని సకలగుణగుణుమ్ భగ
వత్స్వరూపాశ్రయ మూయిరుక్కుచ్చెయ్ లేయుమ్ - వాత్సల్యాదికళిత
ఆశ్రయణ త్తిలే ఉపయుక్తమాయుమ్, సర్వజ్ఞత్వాదికళిత కార్యకరత్వ
త్తిలే ఉపయుక్తమాయుమ్, సాన్దర్యాదికళిత అనుభావ్యజ్ఞానాయుమిరు
క్కుటవిడ త్తిల్ విరోధముల్లారాప్పలేయుమ్, లక్ష్మిస్వరూపమ్ అకార

ఆచార్యైశ్చైత్యమ్ వడకుత్తిరువీధి ప్పిల్లైయుమ్
 (౧) “అణురేషఆత్మా” ఎన్ఱు - ఆత్మసామాన్య ప్రయత్నమాయ్
 ఇవళుక్కువరుమ్ అణుత్వముమ్, (౨) “యథాసర్వగతోవిష్టున్తైవే
 యం ద్విజోత్తమ” ఇత్యాదికళిఱ్ఱుక్కిఱ ఈశ్వరనోపాతి ఇవళుక్కు
 ణ్ణాన సర్వవ్యాపకత్వముమ్ తన్నిల్ తాన్ విరుద్ధమాయ్, ఏకాశ్రయస్థ
 మాకక్కుడామైయాలే, ఇరణ్ణుమ్ కూడుకైక్కాక “అనుపపద్యమా
 నార్థ దర్శనాదుపపద్యమానార్థాన్తరకల్పనమ్ - అర్థాపత్తిః” ఎన్ఱిఱ
 పడియే అపరిచ్ఛేద్యమాన స్వరూపవేషత్తై యడైయనాన ఈశ్వరన్
 అత్యన్తసూక్ష్మజ్ఞాన పదార్థజ్ఞితే పణ్ణుమ్ సమాప్యవ్యాప్తిక్కు ఒరు
 శక్తివిశేషత్తైక్కుళుమోపాతి, ఇవళుమ్ఒరుశక్తివిశేషత్తాలే వ్యక్త్యా
 శ్రయమానజాతిపోలే, ఈశ్వరన్ వ్యాపిత్వవిడమెల్లామ్ వ్యాపిక్కక్కడ
 వళాకైయాలే ఈశ్వరస్వరూపనిరూపకైయెన్నుమిడమ్ సమృత్తిపన్న
 మెన్ఱు నిర్వేతుకభగవత్ప్రసాదప్పడియిలుమ్ అష్టాక్షరదీపికైయిలుమ్
 స్వరూపవ్యాప్త్యభావాదికత్తై అరుళిచ్చెయ్ తార్కకల్. ఆకైయాల
 ఇవ్వర్థమ్ సత్సమృదాయ సిద్ధమాకైయాలే సదాచార్యాజ్ఞకార
 ముడైయవనుక్కు విశ్వసిక్కత్తట్టిలె.

ఇనికారణత్వాదికల్ పోలన్ఱియిలే శ్రియఃపతిత్వత్తిలే అన్వయ
 ముణ్ణు. శ్రియఃపతిత్వత్తుక్కుప్రతిసమృద్ధ్య పేత్తైయుణ్ణాకైయాలమ్,
 ధర్మిగాహకమానశ్రీశబ్దాన్ “శ్రయతఇతి-శ్రీః” ఎన్ఱు-భగవత్స్వరూ
 పత్తైఆశ్రయిత్తిరుక్కైయాలే శ్రీశబ్దవాచ్యేయానాశ్చైవ శొల్లైకైయా
 లుమ్, “శ్రిఞ్ - సేవాయామ్” ఎన్ఱిఱధాతువిల్ కర్తరివృత్తత్తియాలే
 స్వాశ్రయమాన భగవత్స్వరూపత్తై సేవిత్తిరుక్కుమెన్ఱైయాలమ్, (౩)
 “అనన్యారాఘవేణాఽహం భాస్కరేణ ప్రభాయథా” ఎన్ఱుమ్, (౪)
 “నిరాధారానసిద్ధతి” ఎన్ఱుమ్-భగవత్స్వరూపత్తై ఆశ్రయిత్తుత్తన్ సత్తై

క్కడవతు. జనశబ్దముచే యోగసూత్రమ్. “జనయతీతి-జనః” ఎన్నిటి
వ్యుత్పత్తియాయుమ్ సిద్ధమాన స్వరూపవికారయు క్తవతఃర్వింశతితత్వా
ద్వైలక్షణ్యమ్ సిద్ధిక్రియతు. వ్యుత్పత్తిప్రకారత్వాలే జనశబ్దత్వినుడైయ
హాథసిద్ధమానచేతనత్వమ్ శోల్లప్సమకీరతు.

అక్షరస్వభావత్వాలే మకారమ్జీవవాచియాకై యావతు - (౧)

“అకారాదిమకారాంతా నర్హాః ప్రకృత్యాదనురుమా స్తపశ్చవింశతితత్వా
నాయథాక్రమంవాచకాభవంతి: మాన్రి కాటుపయ: సస్య సంస్కృతి
షుపతన్తి” ఎన్నిటిమాన్రికప్రక్రియాయాయుమ్, భగవచ్ఛాస్త్రీతే తత్వ
సారత్తిలే(౨) “మకారంజీవభూతంతుశరీరేవ్యాపకంస్యనేత్” ఎన్దుశోల్ల
కై యాయుమ్, కకారాదిభకారాన్తమాన ఇరుపత్తునాలక్షరగైయుమ్
ఇరుపత్తునాలుతత్వత్తుక్కుమ్ వాచకమాక్కి, ఇరుపత్తునామక్షరమాన
మకారత్తై జీవవాచకమాక్కి-నార్కళ.

(3) “భూతానిచకవర్గేణచవర్గేణేన్ద్రియాణిచ. టవర్గేణతవర్గేణాన
గన్ధాదయస్తథా । మనః పకారేణైవోక్తం ఫకారేణత్వహ్మృతిః ।
బకారేణభకారేణ మహాన్స్పృశిరుచ్యతే । ఆత్మాతుసమకారేణ పశ్చ
వింశతిప్రకీర్తితః” ఎన్నిటినిరుక్తివచనత్తిలుమ్, పృథివ్యాదికలై-కవర్గమ్
కాట్టుకై యాయుమ్, వాగాదికలై-చవర్గమ్ కాట్టుకై యాయుమ్, శ్రోత్రా
దికలై-టవర్గమ్ కాట్టుకై యాయుమ్, శబ్దాదికలై-అవర్గమ్ కాట్టుకై యా
యుమ్, పకారమ్-మనస్సై కాట్టుకై యాయుమ్, ఫకారమ్-అహాహ్క
రత్తై కాట్టుకై యాయుమ్, బకారమ్-మహానై కాట్టుకై యాయుమ్, భ
కారమ్-ప్రకృతియై కాట్టుకై యాయుమ్, మకారమ్-ఆత్మానై కాట్టు
కీరతెన్దుమ్, (౪) [పశ్చార్థానాన్దుపశ్చానాం వర్గాణాంపరమేశ్వరః సం
స్థితాఃకాదిమాన్తానాం తత్వాత్మత్వేనసర్వదా] కన్తై అదియాకపుమ్
మన్వై అన్తమాకపుముడైత్తాన ఏన్దుగైయైత్తాన పశ్చవర్గభినుడైయ

వాచ్యమాన భగవత్స్వరూపత్వై అశ్రయి త్రిగుణతేయాకిలుమ్, కారణత్వ రక్షకత్వాదికళిల్ అన్వయమిష్టయితే తద్విషయానుమోద పురుషకారత్వ స్వరూపనిరూపకత్వ మాత్రమేయాయ శ్రియఃపతిత్వ శేషిత్వజళిల్ అన్వయముణ్ణామిడ త్రిల్ విరోధమిలై.

ఇన్ద కాగ్రణత్వజ్ఞభుక్కు సర్వజ్ఞ త్వాదిగుణాపేక్షైయణ్ణాకై యా లుమ్, ఉభయవిభూతిరక్షకనాకై యాలుమ్, శ్రియఃపతియాకై యా లుమ్, సర్వస్మాత్పరనాకై యాలుమ్ (౧) “కారణంతు ధ్యేయః” (౨) “యోబ్రహ్మణం విదధాతిపూర్వమ్ - తంహి దేవమా త్తబుద్ధి ప్రసాదం ముముక్షుర్వై శరణమహంప్రపద్యే” ఎన్దు-కారణనస్తువేఉపాస్య మాకపుమ్ శరణ్యమాకపుమ్ శొల్లుకై యాలుమ్, ఉపాస్యమాయమ్ శరణ్యమాయమిరుక్కిటవస్తువే అనిష్టనివృత్తిపూర్వకమాన ఇష్టప్రా ప్తియైష్పణ్ణుకై యాలుమ్, ఉపాయమాయుర్కుకై యాలుమ్, ఇతు తాన్ ఇతుక్కుమున్బు ప్రాప్తమిష్టయితే ప్రాప్తవ్యమాకై యాలుమ్, ఇన్ద ఉపాస్యత్వశరణ్యత్వ ఉపాయత్వప్రాప్త్యత్వజ్ఞభుక్కు విలక్షణవిగ్రహ పేక్షైయణ్ణాకై యాలుమ్, ఇవ్వకార త్రిలే సమస్తకల్యాణ గుణాత్మకత్వ ముమ్, శ్రియఃపతిత్వముమ్, సర్వస్మాత్పరత్వముమ్, ఉపాస్యత్వముమ్, శరణ్యత్వముమ్, ఉపాయత్వముమ్, ప్రాప్త్యత్వముమ్, విలక్షణవిగ్రహ యోగముమ్ శొల్లుకిటతెన్దు తిరువుళ్ళక్కరుత్తాక్కి (జగదుదయరత్నా ప్రళయకృత్) ఎన్దురుళిచ్చెయ్ తార్. * * * * *

ఇప్పడి అకారార్థత్వై యరుళిచ్చెయ్ తు విభక్తిప్రతిపన్నమానశేషత్వత్తుక్కు ప్రతినమ్బుద్ధియోపాతి, అశ్రయముమ్ అపేక్షితమాకై యాలే శేషత్వాశ్రయప్రతిపాదకమాన మకారత్తుక్కు అర్థమరుళిచ్చె య్కిటార్, (మకారార్థోజీవః) ఎన్దు.

ఇవిడ్ త్రిలుమ్ - అక్షరస్వాభావ్యముమ్, ధాతుస్వాభావ్యముమ్ విపక్షిక్కుప్పడుకిటతు. మకారార్థశబ్దజ్ఞభుక్కు పూర్వమ్బాలేయోజిక్కు

భగవదాత్మకమాకై యాకింతు-(౧) “యస్యప్రకృతిశ్శరీరమ్ ।
 యస్యాఽవ్యక్తంశరీరమ్, యస్యమృత్యుశ్శరీరమ్, యస్యపృథివీశరీరమ్,”
 (౨) “దేవరూపేబ్రహ్మణస్తస్య మూర్త్యాఽమూర్తమేవచ” (౩) “పర
 స్థతన్ పరవై యల్ నీర్ తోఽఱుమ్ పరస్థతన్” ఎన్దు-ఇట్టనే ఎమ్మెరుమా
 నై ఉళ్ళీడాకవుడై తాయ్, అనన్తయ్యుళియ ఉన్దైయన్దియిలే అన
 నాలేవ్యాపిక్కప్పట్టుధరిక్కప్పట్టు నియరుక్కప్పట్టుకై యాలే, ఇన
 నై కుఱిన్దు శరీరమెన్దుమ్, అంశమెన్దుమ్, అవన్తానన్దుమ్ శ్లోలామ్మ
 డి ఉఱివుణ్ణాయరుకై.

జడమాకైయావతు-తాన్ జ్ఞానమాతల్, జ్ఞాతావాతల్ శయ్యాతే
 జ్ఞేయమాయ్, ఇతన్తణియప్పడువతాయ్, అచిత్తాయరుకై. మూ
 ర్తమాకై యావతు- నడివుడై తాయరుకై. భగవచ్ఛేషమాకై యా
 వతు-ఎమ్మెరుమానుక్కు ఎన్గాప్పడియాలుమ్ వినియోగప్పడవల్ తా
 కై. పద్వీకారయు క్తమాయాకై యావతు-ఆఱుపడిప్పడవిరిక్కవల్
 తాకై. [అస్తి, జాయతే, పరిణమతే, వివర్ధతే, అపక్తియతే, వినశ్యతి]
 ఎన్దు - ఇట్టనేముతలుణ్ణాకై, వీన్దై నళిక్కున్దై యుమ్ ఉన్దాయ్కిడ
 కై, ఉన్దానతు-పరిణమిక్కు, పరిణమిత్తతు-వళరుక్కు, వళర్నతు-క్ష
 యిక్కు, క్షయిత్తతు-నశిక్కు; ఇప్పడిపద్వీకారయు క్తమాయ్కిడ
 కుమ్; సత్వరజస్తమోమయమాకై యావతు - వికరిక్కుక్కడియాక
 ఇవ్వాత్మావుక్కు జ్ఞానప్రవర్తికిమావల్లసత్వగుణైయుమ్, రాగద్వేషాది
 కరై విరైత్తుక్రియైలేమూట్టుకీ రజస్సాకిగుణైయుమ్, ఇన్ద
 రాగద్వేషమ్ ముడియనొట్టామల్ మోహాన్దైవిరై ప్పిక్కక్కడవతమ
 స్సాకిగుణైయుముడై తాయరుకై.

ఇప్పడిప్పట్ట మూలప్రకృతియినుడై య వికారమానమహానా
 వతు-ప్రకృతియిల్ నిన్దుముణ్ణాయ్, బుద్ధియెన్దు శేరైయుడై తాయ్

తత్త్వజ్ఞులగు పత్తేనుక్కుమ్ అంతరాత్మావాచ్యకృష్ణున ర్వేశ్వరనెహృతుమ్ నిన్తానెన్తశాస్త్రానియమ్ శొల్లుకైయాలుమ్, కకారాదిభకారాన్తమాన ఇరుపత్తునాలు అక్షరముమ్ పృథివ్యాదిప్రకృత్యన్తమాన ఇరుపత్తునాలు తత్త్వజ్ఞుక్కు వాచకమామ్, ఇరుపత్తేన్తామక్షరమాన మకారమ్ ఆత్మావై చొల్లుకిటతు.

(౧) “మకారః పశ్చాత్తాత్మవింశకః” (౨) “పురుషః పశ్చాత్తాత్మవింశకః” (౩) “పశ్చాత్తాత్మవింశోయంపురుషః” (౪) “పశ్చాత్తాత్మవింశతాత్మాభవతి” ఎన్తమ్ ఇత్యాదిశ్రుతిశొల్లుకైయాలే ఇరుపత్తేన్తామతత్త్వమ్ ఆత్మావాకైయాలే ఆత్మాప్రకృత్యాదివిలక్షణనెన్తుమిడమ్ శొల్లుకిటతు.

ఎజ్జనేయెన్నిల్;-(౫) “మహాభూతాన్యహజ్కారోబుద్ధిరన్యక్తమేవచ ఇన్ద్రియాణిదశైకశ్చ పశ్చాచ్ఛేన్ద్రియగోచరాః” (౬) “మూలప్రకృతిరవికృతిర్మహదాద్యాః ప్రకృతివికృతయస్సప్త । షోడశకశ్చవికారః” ఎన్తు- ఇజ్జనేప్రకృతి, మహాన్, అహజ్కారమ్, శబ్దతన్మాత్రమ్, స్పర్శతన్మాత్రమ్, రూపతన్మాత్రమ్, రసతన్మాత్రమ్, గన్ధతన్మాత్రమ్, ఆకాశమ్, వాయు, తేజస్సు, జలమ్, భూమి, మనస్సు, శ్రోత్రత్వక్చక్షుర్జిహ్వప్రూణమ్, వాక్పాణిపాదపాయూపస్థమ్ ఎన్నిట,

ఇవన్త్రోక్ ప్రకృతియావతు-ఎమ్మెరుమాన్.(౭) “బహుస్యామ్” ఎన్తుకోలినవాతే సృష్టిక్కుడద్యోగిత్తు సత్త్వగుణమ్కలజ్జ రజస్సుతలైయెడుక్కిట అవస్థేయైయడై త్తాయ్ మూలప్రకృతియిన్తుడైయ వికారమాయరుక్కుమ్. మూలప్రకృతియావతు - భగవదాత్మకమాయ్, జడమాయ్, మూర్తమాయ్, భగవచ్ఛేషమాయ్, షడ్వికారయుక్తమాయ్, సత్త్వరజస్తమోమయమాయ్, భగవత్సజ్జల్పత్తాలే చేతనాచేతనజ్ఞులైనైయకర్మానుగుణమాకచతుర్వింశతితత్త్వమాయ్ పరిణమిక్కుక్కుడవతాయరుప్పత్తోరు అచిత్తత్త్వమ్;

ఆకాశమావతు - శబ్దగుణత్రయమైత్యాయ్, ఎల్లావద్దుక్కుమిద
జ్జోడుక్కక్కడవతాయురుప్పతోరుతత్వమ్. వాయుతత్వమావతు - శబ్ద
స్వర్ణజ్వరణైయమ్గుణమాకవుడైత్యాయ్, ఎప్పోతుమ్ సజ్జరిన్తుక్కొడ్డు
ప్రాణనాయురుక్కక్కడవతోరుతత్వమ్. తేజస్సావతు - శబ్దస్వర్ణరూపజ్జల్
మూన్దైయమ్ గుణమాకవుడైత్యాయ్, ఎల్లావద్దుక్కుమిద ప్రకాశిప్పిక్క
క్కడవతాయురుప్పతోరుతత్వమ్. జలమాకవుడు - శబ్దస్వర్ణరూపరసజ్జల్
నాలైయమ్ గుణమాకవుడైత్యాయ్, ఎల్లావద్దుక్కుమిద శురణ్దైక్కొడ్డు
దుక్కక్కడవతాయురుప్పతోరుతత్వమ్. భూమియావతు - శబ్దస్వర్ణరూప
రసగన్ధజలైన్దైయమ్ గుణమాకవుడైత్యాయ్, ఎల్లావద్దుక్కుమిద ఊరు
వకుప్పిక్కక్కడవతాయురుప్పతోరుతత్వమ్.

మనస్సావతు - ఆత్మావుక్కు సుఖదుఃఖానుభవన్తుక్కు. ము
న్నోడక్కడవతాయురుప్పతోరు అన్తఃకరణమ్.

శ్రోత్రమావతు - ఆకాశగుణమానశబ్దజై గ్రహిత్కొక్కొక్క ఆత్మా
వుక్కు - పురికరమాయురుప్పతోరుజ్ఞానేన్ద్రీయమ్. త్వక్కావతు - వాయు
వినుడైయగుణమాన స్వర్ణజై గ్రహిత్కొక్కొక్కడవతాయురుప్పతోరు జ్ఞానే
న్ద్రీయమ్. చక్షుస్సాకీతు - తేజస్సినుడైయ గుణమానరూపజైగ్రహి
త్కొక్కొక్క పురికరమాయురుప్పతోరుజ్ఞానేన్ద్రీయమ్. జిహ్వాయావతు -
జలత్తినుడైయ గుణమానరసజై గ్రహిత్కొక్కొక్క పురికరమాయురుప్ప
తోరుజ్ఞానేన్ద్రీయమ్. భూమమాకీతు - భూమియనుడైయ గన్ధజై గ్రహి
త్కొక్కొక్క పురికరమాయురుప్పతోరు జ్ఞానేన్ద్రీయమ్.

వాక్కాకీతు - శబ్దయా లేగ్రహిత్కొక్కొక్క పుట్టి శబ్దజైచ్చొల్లకైక్కు
పురికరమాయురుప్పతోరుకర్మేన్ద్రీయమ్. పాదయాకీతు - త్వక్కా లే
గ్రహిత్కొక్కొక్క పుట్టి స్వర్ణజైప్రవర్తిన్ద్రీకైక్కు - పురికరమాయురుప్పతోరు
కర్మేన్ద్రీయమ్. పాదమాకీతు - కర్ణాలే గ్రహిత్కొక్కొక్క పుట్టియాపత్తి

కొండ్రు ఇవాత్తాకుబ్దైయఱుతి యిడుకై కుప్పరికరమాయిరుప్ప
తొరుఅత్తః కరణమ్.

అహజ్జారమావతు-ఇంద్రమహానిల్ నిన్దుముణ్ణాయ్, ఇవాత్తాపుక్కు
నానెన్దభిమానికైక్కు హేతువాయ్, తన్నాత్రభూతేన్ద్రియజ్గళుక్కుమ్
కారణమాయ్, సాత్వికాహజ్జారమెన్దుమ్ - రాజసాహజ్జారమెన్దుమ్
తామసాహజ్జారమెన్దుమ్ మూన్దువకైయై యుడైత్తాయిరుప్పతొరు
అత్తఃకరణమ్; ఇవన్ద్రోల్ సాత్వికాహజ్జారత్తిల్ నిన్దుమ్-ఇన్ద్రియజ్గళో
పతినొన్దుముళవామ్; తామసాహజ్జారత్తిల్ నిన్దుమ్-తన్నాత్తైక్కిళుమ్
భూతజ్గళుముళవామ్; రాజసాహజ్జారమ్ ఇరణ్ణుక్కుమ్ కూట్టమ్.

శబ్దతన్నాత్తైక్రియావతు - తామసాహజ్జారత్తిల్ పిఱన్దుశబ్దమొ
న్దైయుమే గుణమాకపుడైత్తాయ్, ఆకాశత్తుక్కుక్కారణమాయిరుప్ప
తొరుతత్వమ్.

స్పర్శతన్నాత్తైక్రియావతు-శబ్దతన్నాత్తైక్రియాలే అధిష్ఠిక్కప్పట్టు
ఆకాశత్తిలే పిఱన్దు స్పర్శగుణమొన్దైయుముడైత్తాయ్, వాయువుక్కు
క్కారణమాయిరుప్పతొరుతత్వమ్.

రూపతన్నాత్తైక్రియావతు-స్పర్శతన్నాత్తైక్రియాలే అధిష్ఠిక్కప్పట్టు
వాయువిలే పిఱన్దురూపగుణమొన్దైయుముడైత్తాయ్, తేజస్సుక్కు
క్కారణమాయిరుప్పతొరు తత్వమ్.

రసతన్నాత్తైక్రియావతు - రూపతన్నాత్తైక్రియాలే అధిష్ఠిక్కప్పట్టు
తేజస్సిలేపిఱన్దు రసగుణమొన్దైయుముడైత్తాయ్, జలత్తుక్కుక్కారణమా
యిరుప్పతొరుతత్వమ్.

గంధతన్నాత్తైక్రియావతు-రసతన్నాత్తైక్రియాలే అధిష్ఠిక్కప్పట్టు జల
త్తిలే పిఱన్దుగంధగుణమొన్దైయుముడైత్తాయ్, భూమిక్కుక్కారణమా
యిరుప్పతొరుతత్వమ్.

మర్థభూతమాన దేహశైష్విరియచ్చాల్లకై యాలుమ్ దేహ శిశ్నాట్టల్
వ్యావుత్తనెన్నుమిడమ్సిద్ధమ్.

“యపవాఽహమద్రాక్షిమ్ సపవాఽహంస్పృశామి” ఎన్ఱదర్శన
స్వర్శనజ్జలిరణ్ణుక్కుమ్ ఒరువనేకర్తావైష్ణు శొల్లకై యాలుమ్, (౧) “నభ
వేచ్ఛత్తురప్యాత్తాకరణత్వాత్సక్రిపవత్” । తథాచనభవస్త్వన్యాసిద్ధి
యాన్యవిశోభనే” ఎన్ఱ-చక్షురాదికల్ ప్రక్షిపాదికల్ పాతే పదార్థ
దర్శనత్తుక్కు హేతువాక చ్చాల్లకై యాలుమ్, కరణభూతనానన్దన్ది
యన్గళిత్కాట్టల్ కర్తృభూతనానన్దన్దావ్యావుత్తనెన్నుమిడమ్సమ్ప్రతి
పన్నమ్.

ఆత్మసన్నిధియుగ్గాయ ఇన్ద్రియజ్గధుక్కు. విషయస్పర్శముగ్గా
యిరుక్కచ్చెయ్ తేయుమ్ అన్తరికరణాభావత్తాతే విషయజ్ఞానమిన్ద్రిక
యొట్టకై యాలే అన్తరికరణాపేక్షయుగ్గాకై యాలుమ్, (౨) “అత్మా
మనోపినభవేత్ కరణత్వాత్సక్రిపవత్” ఎన్ఱ-స్పృశికుక్కు-కర్కరణ
మాకచ్చాల్లకై యాలుమ్, కర్తానాన ఆత్మపుష్కలకరణత్వమ్ కుండామై
యాలుమ్, బాహ్యేన్ద్రియజ్గళినుడైయ అభావర్తిలుమ్ స్పృతియుగ్గా
కై యాలే అవై స్పృతిక్కు-కర్కరణమాక మాప్తామైయాలుమ్, ఇవై
యొట్టియ అన్తరికరణాపేక్షయుగ్గాకై యాలే అన్తరికరణమాపమాన
మసస్సిత్కాట్టల్ కర్తానాన ఆత్మావ్యావుత్తనె.

(3) “తక్షవబుద్ధిశ్చిత్తన్తదృశ్యత్వాత్కరణాదివత్” ఎన్ఱ-అధ్య
వసాయత్తుక్కుమ్ దర్శనత్తుక్కుమ్ బుద్ధిచిత్తైర్లకర్కరణమాకచ్చాల్ల
కై యాలే ఇవద్భుక్తాశ్రయమాన ఆత్మా ఇవద్భిత్కాట్టల్ వ్యావుత్తనె.

ప్రాణస్థుమ్ ఆత్మావాకమాప్తాతు; సజ్జాతమాపర్ణళాకై యాలే.
ఆకైయాల ఆత్మా-దేహేన్ద్రియమనఃప్రాణాదికళిత్కాట్టల్ వ్యావుత్త
నెన్నుమిడమ్ సమ్ప్రతిపన్నమ్.

ప్రవర్తిస్థితైర్గుక్కు పురికరమాయరుప్పతొరుకరేన్దిరియమ్. పాయు
వాకిఱతు-నాక్కాలే గ్రహిక్కప్పట్టరనత్తిల్ జలాంశత్తై విడుక్కైక్కు
పురికరమాయరుప్పతొరుకరేన్దిరియమ్. ఉపస్థమాకిఱతు-మూక్కాలే
గ్రహిక్కప్పట్టగన్ధత్తిల్ భూమ్యంశత్తై విడుక్కైక్కు పురికరమాయరుప్ప
తొరుకరేన్దిరియమ్.

ఆకవిప్పడి (౧) “పొజ్జెమ్బులనుమ్ పొజ్జెయ్దెన్దుమ్ కరుమేన్దిరి
యమైమ్బూతమిజ్జివ్వుయిరేయ్ పిరకిరుతి మానాజ్గారమనజ్జళ్” ఎన్దు-
ఇజ్జనేఇరుపత్తునాలుతత్వమాయరుక్కుమ్.

ఇరుపత్తెన్దామ్తత్వమాన ఆత్తావై ఇరుపత్తెన్దామక్షరమాన మకా
రత్తాలే ఇవన్ద్రొత్కాట్టిల్ వేఱుపడచ్చొల్లకైయాలే ఆత్తా దేహాది
విలక్షణనెన్నుమిడమ్ శొల్లిన్ద్రాయ్ద్రు.

ఎజ్జనేయెన్నిల్; - దేహమాకిఱతు - అవయవసముదాయమాకై
యాలే “ఎన్నుడైయఅవయవజ్జళ్” ఎన్దు-అవయవజ్జళ్ళుక్కుఅన్యనాయరు
ప్పానొరువనుడైయమమత్తైక్కు విషయమాకైయొత్తియ అహంవ్యవహార
మిల్లామైయాలుమ్, ఓరవయవమ్ ఆత్తావెన్ద్రపోత్తైక్కు తదభావత్తిలుమ్
అహంవ్యవహారముణ్డాకైయాలుమ్, అవయవజ్జళ్ళిల్లామ్ తనిత్తనియే
ఆత్తాక్కళామిడత్తిల్ అనుభూతమాయరుక్కిఱ పాదత్తిలుణ్డానక్షతి,
అన్యత్తావాయరుక్కిఱ జిహ్వా అటెయక్కుడామైయాలుమ్, (౨)
“దేహస్తావదనాత్తాతు దృశ్యత్వాత్పటవచ్చుభే! ఆత్తాదృశ్యోమతోయ
స్తాత్ప్రమాణైరిహసర్వదా! ప్రత్యక్షేణోపలభ్యన్తే యథావాఽత్రఘటా
దయః! తథోపలభ్యతేదేహోహ్యతోనాత్తా భవేద్ధ్రువమ్” ఎన్దు-ఆత్తా
చక్షుర్విషయనజ్జెన్దు ప్రమాణజ్జళ్ శొల్లకైయాలే, చక్షుర్విషయమాన
దేహమ్ ఆత్తావాకక్కుడా తెన్దుశొల్లకైయాలుమ్ “నానుమ్, ఎన్ను
డైయవుడమ్బుమ్” ఎన్దు అహమర్థభూతనాన ఆత్తావిత్కాట్టిల్ ఇద

మెన్నిటను. ఇట్లాల్ ఆత్మావినుష్టయ అనన్యధీనప్రకాశత్వాఽఽన్యద
కరత్వలక్షణమాన జ్ఞానానన్యధాపత్వమ్ శొల్లియైత్యాయైదు.

అనన్తరమ్ “మను - అనబోధన” ఎన్నిధాతువిలేసిద్ధిమాయ్,
(౧) “నవిజ్ఞాతైర్విజ్ఞాతైర్విపరిలోపోవిద్యతే” (౨) “విజ్ఞాతారమరేణన
విజానీయాత్” (౩) “జానాత్సేవాఽమృతంపశ్యతే” (౪) “జ్ఞాతపవ”
ఎన్దు-శొల్లికిఱ్ఱానగుణకర్తృత్వం శొల్లికిఱ్ఱు. “ఎనకుజ్ఞానమవిజ్ఞానతః,
నశితత్తు” ఎన్దు-ప్రత్యక్షమాత్రాయాదుమ్. జ్ఞానధర్మావల్లాభపోతు సం
సృత్యవస్థయిల్ శొల్లికిఱ్ఱిరోధానన్తిక్కు విషయమ్ - ధర్మియాయ్,
అతినుష్టయ ఏకరూపత్వత్తుక్కు హానివరుత్తయాయమ్ జ్ఞానధర్మావాక
వేణుమ్.

అనన్తరమ్ “మాజ్ - మానే” ఎన్నిధాతువిలే పరిమాగాత్ర
యత్వమ్ సిద్ధిమాయ్, అన్తప్పరిమాగామ్ - మహర్పరిమాగావిశిష్టః; అణు
పరిమాగామెన్నుమివనై(౫) “ఏషోఽణురాత్మాచేతసావేదితవ్యః” (౬)
“వాలాగ్రశతభాగస్య శతధాకిర్నితస్యచ । భాగోజీవః” ఇత్యాదిరిలే
శొల్లికైయాలే అణుపరిమాగాత్వమ్ శొల్లికిఱ్ఱు. ఉత్కాన్తిగత్వా
గతికల్ ప్రత్యక్షమాత్రాయాదుమ్ అణుపరిమాగానాకవేణుమ్. ఆనాల్
(౭) “సచాఽఽనన్తాయకల్పతే” ఎన్దు-పరమమహర్పరిమాగానాకపుమ్
శొల్లికిఱ్ఱెన్నిల్; - అప్పారు (౮) “ఆత్మాకుద్ధోఽక్షరః” ఎన్దుశొల్లికిఱ్ఱ
ఏకరూపత్వత్తుక్కు హానివరుత్తయాలే మహర్పరిమాగాత్వేచ్ఛొల్లికి
ఱ్ఱు. ముక్తావస్థయిలే తిరోధాననిష్పత్తివిజ్ఞప్తప్రకాశితమానగుణత్తి
నుష్టయ అనన్త్యతైచ్ఛొల్లికిఱ్ఱు. ఆనాల్ ఆపాదచూడమ్ అనువర్తి
క్కిఅనుఖదుఃఖానుభవమ్ కూడుమోమెన్నిల్; స్వధర్మమానజ్ఞానమ్
వ్యాప్తమాయ్, సర్వత్ర ఉద్ధానసుఖదుఃఖిల్లో స్వాశ్రయమాన ధర్మిక్కు
ప్రకాశిప్తికైయాలే కూడుమ్. అత్తయాలే అణుపరిమాగానే.

ఇదం శబ్దవాచ్యమాన శరీరాదికణై, కవర్గమితోడజ్ఞీ భకార
మశవాశచ్ఛలి, అహంశబ్దవాచ్యమాన ఆత్మనై మకారత్తాలే శ్లో
కై యాలే ఆత్మా అహంశబ్దవాచ్యనే.

అన్తాకిల్ పరాగర్థ త్రిత్కాట్టిల్ ఆత్మాపుక్తు భేదకమాన ప్రత్యగర్థ
త్వమ్సిద్ధియాతు. “అహమ్బుద్ధిగోచరమ్, అహజ్కారరూపమ్, జడమ్,
ఆ త్తద్యోతకమ్,” ఎన్నిటవితు - శాన్తాజ్కారమానతు ఆదిత్యదర్శనత్తుక్కు
హేతువాకమాట్టాతాప్సాలే, ఇన్ద్రజడరూపమాన అహజ్కారవ్యవహారమ్
స్వయజ్ఞోతిస్సాన ఆత్మనై ద్యోతి ప్రిక్కమాట్టాతాకై యాలే, ఆత్మా
అహమ్బుద్ధి గోచరనాక వేణ్డుమ్; ఏవమ్భూతమాన దేహాదినై లక్షణ్య
ముమ్, అహమర్థత్వముమ్ ఇవ్వత్తర స్వభావత్తాలే శ్లోల్లిల్ ద్రాయిల్. య.

వ్యుత్పత్తి ప్రకారత్తాలే చేతనత్వమ్ శ్లోల్లికిటతు. ఎజ్జనేయ
న్నిల్; - “మన-జ్ఞానే” ఎన్నిటజ్ఞానవాచియానధాతువిన్మేలే కర్తరిద్విప్ర
త్యయత్తైప్పణ్ణి “ఁ” ఎన్దు - “మన్” ఎన్దు మతిల్ “అన్” ఎన్దు తుక్కు
లోపమాయ్, ప్రత్యయాంశ తుక్కు సర్వలోపమ్బుణ్ణి ఉశ్చవిడ త్తిల్ వ్యజ్ఞాన
రూపమాన మకారమ్ స్వవాచ్యమాన ఆత్మావినుడైయ (౧) “స్వయం
జ్యోతిర్భవతి” (౨) “జ్యోతిరహమస్మి” (౩) “విజ్ఞాన ఘనపవ” (౪)
“ప్రజ్ఞానఘనపవ” (౫) “విజ్ఞానంయజ్ఞంతనుతే” ఎన్దు - ప్రమాణసిద్ధ
ముమాయ్ ఘటాదిపదార్థసద్భావ త్తిత్సాలే ఆత్మసద్భావ త్తిలేసంశయ
మిన్దియిలేయిరుక్కై యాలే, అహమెన్దు ప్రత్యక్షసిద్ధముమాయిరుక్కిట
జ్ఞాన స్వరూపత్తైచ్చుల్లికిటతు. ఇతుతాన్ అనుకూలమాక ప్రకాశిక్కై
యాలే ఆనన్దరూపమాయిరుక్కు మెన్దు మిడమ్ సిద్ధమ్. “అహమిదం
జానామి” “అహమిదంనజానామి” ఎన్నిట స్వవ్యతిరి క్తపదార్థజ్ఞాతృత్వ
సంశయమ్బాలన్దిక్కే “అహమ్” ఎన్నిట స్వరూపజ్ఞానాన్తరనిరపేక్ష
మాక సంశయమటత్తోన్దుకై యాలే స్వస్వైస్వయంప్రకాశమాయిరుక్కు

ముక్తరావార్ - చన్ద్రేకత్వమ్ శ్రుతమానాలుమ్ చాక్షుషమాన

తిమిరదోషమ్ నివృత్తమాకామైయాతే చన్ద్రేద్విత్వబుద్ధి అనువర్తి
 క్కు-మోపాతి "ప్రకృతేపరన్" ఎన్దితి శావణజ్ఞానముగ్దేయాకిలుమ్ ఆత్మ
 సాక్షాత్కార జ్ఞానమిల్లామైయాతే పిన్దీయుమ్ దేహాత్మాభిమానమ్
 అనువర్తిక్క, సదాచార్యప్రసాదత్తాతే ఆత్మసాక్షాత్కారజ్ఞానమ్ పిఱిస్తు
 అతడియాక దేహాత్మాభిమానమ్ నివృత్తమాయుమ్, భగవదేకపారత
 స్త్ర్యసాక్షాత్కారజ్ఞానత్తాతే స్వస్వాతస్త్వమ్ నివృత్తమాయుమ్, భగవ
 దేకభోగ్యతావిషయ సాక్షాత్కారజ్ఞానత్తాతే విషయాన్తరదుచినివృత్త
 మాయుమ్, అన్తజ్ఞానవిశేషత్తాతే (౧) "అతనిల్ పెరియవెన్నవా" ఎన్ది
 తిపడియే కణ్ణుమ్కైయెముఱి ప్పెనకుళిళ కావేరిపోలేనడక్కిఱి భగవ
 త్ప్రేమమెన్న, ప్రేమానురూపమాక నడక్కిఱి భగవన్నిరన్తరానుభవ
 కాముకతైయెన్న, అన్తఅనుభవవిరోధియాన దేహపరిత్యాగమెన్న, శ
 తాధికైకనాడినిష్క్రమణమెన్న, అర్పిరాదివగార్గమెన్న, అర్పిరాదిమా
 ర్గత్తోడేఱవన్ పోమ్బాళు (౨) "శూభ్యోశుమృణిముకిల్ తూరియముఱి
 క్కిన, ఆభోకడలలై తిరైక్కయెడుత్తాడిన" ఎన్దితిపడియే - ఆకాశ
 మానతుమేఘముఖత్తాతే ప్రయాగానురూపమాక మణ్ణళపటహాకోలా
 హలమ్పణ్ణ, కడలానతు-తన్నుడైయ గామ్భీర్యవైవిఱ్ఱ తిరైకళా
 కిఱికైకలై యెడుత్తునసమ్భ్రమిన్పున్తిమ్పణ్ణ, (౩) "ఓక్కరరథమా
 రుహ్య" ఎన్దితిపడియే ప్రణవమాకిఱిరథగైపిణి మనోరథత్తోడేకూడి
 కొండ్డు, మనస్సానతు సామనస్యమ్తోన్తమ్మడి సారథ్యమ్మణ్ణ, వాయు
 లోక త్తిలేశెన్తపళవిలే, అవనుమ్ తన్నుడైయ పావనత్వమ్ తోన్తమ్మడి
 సత్కరిక్క, అనన్తరమ్ (౪) "తేరార్ నితైకతిరోన్ మణ్ణలత్తేక్కిణ్ణ
 పుక్కు" ఎన్దితిపడియే ఆదిత్యమణ్ణలత్తేక్కిణ్ణుక్కు, అవ్యయకచన్ద్ర
 లోకత్తేక్కిట్టి, అనన్తరమ్ విద్యుత్పురుషనెరికొళ్ళి, అవ్యయకేవలగా

ఏవమృతమాన జ్ఞానస్వరూపత్వ జ్ఞానగుణకత్వ అణుపరిమాణ త్వజ్ఞో ధాతుత్రయత్తాలుమ్ శొల్లుకిఱతు. ఇంద్రిజ్ఞాతృత్వమ్ గుణా న్తరజ్ఞ ఖుక్కుమ్ ఉపలక్షణమాయనిత్యత్వఏకరూపత్వమ్తుడక్కజ్ఞాన గుణజ్ఞ తై చొల్లుకిఱతు. (౧) “అజ్ఞోహ్యేకః” (౨) “నిత్యోనిత్యానామ్” ఎన్దు - నిత్యనాకచొల్లుకై యాలుమ్, దేహా న్తరకృతకర్మహేతుకమాన సుఖదుఃఖానుభవమ్ కాణ్డైయాలుమ్, నిష్కర్మనానపోతు జన్మాదికల్ కూడామైయాలుమ్, నిత్యనాకవేణుమ్. (౩) “ఆత్మాశుద్ధోక్షరః” ఎన్దై యాలే ఏకరూపన్. ఇంద్రినిత్యత్వఏకరూపత్వజ్ఞో ఇతినుడైయ అర్థస్వభా వత్తాలే శొల్లుకిఱతు.

ఆక, ఆత్మావినుడైయ స్వరూపస్వభావజ్ఞతై అక్షరస్వభావత్తాలుమ్, ధాతుక్కళాలుమ్, అర్థస్వభావత్తాలుమ్శొల్లునిన్దుకొన్డు ఆత్మా పుక్తువాచకమాకిఱతు - మకారమ్. ఇతిల్ ఏకవచనమ్ జాత్యేకవచన మూయ్, (౪) “నిత్యోనిత్యానాం చేతనశ్చేతనానామేకోబహూనాం యోవిదధాతికామాన్” ఎన్దు-ఆత్మబహుత్వతై శ్రుతిశొల్లుకై యాలే, నిత్యము క్తబద్ధాత్మకమాన త్రివిధాత్మనర్గజైయుమ్శొల్లుకిఱతు.

సుఖదుఃఖాదివ్యవస్థాభేదత్తాలుమ్, ఆత్మాక్కల్ అనేకరాకవేణు మ్. (౫) “దేహేంద్రియమనఃప్రాణధీభ్యోన్యోఽనన్యసాధనః । నిత్యో వ్యాపీప్రతిక్షేత్రమాత్మాభిన్నస్వతస్సుఖి” ఎన్దితే ఆశవన్దారదుళిచ్చై యేతతు.

నిత్యరావార్-అస్పృష్టసంసారగర్భరాయ్ భగవన్ని త్యేచ్చైయా తే అవనుడైయ దివ్యగుణజ్ఞోపాతనిత్యభూతరాయ్, (౬) “యత్రపూ ర్వేసాధ్యాస్సన్తిదేవాః” ఎన్దుమ్, (౭) “విణ్ణాట్టువర్ మూతువర్” ఎన్దుమ్ శొల్లులామ్బడియాన అనన్తగరుడవిష్వక్సేన ప్రభృతికళానసూ రికల్.

ఇప్పుడి అనర్కళాదరిక్క, దివ్యపర్యబ్జ-జైక్కిట్టి(౧) “ము న్నినె మగ్గెనె”
ఎన్నిటపడియే, ముక్తానళికెల్లామ్ నాయకరత్నమాన శ్రీవైకుంఠానాథనై
క్కణ్ణు వేరల్ మరమ్మోలే విఘ్నవత్తున్దిరుప్పతాక, అవనుమ్, (౨)
“అజ్జేభరతమారోప్య” ఎన్నుమాపోలే ఆరటనై న్నమడియిలేనైక్క,
అవనుడైయ దివ్యమజ్జభవిగ్రహానుభవమెన్న, తన్మణానుభవమెన్న,
కైజ్జర్యానుభవమెన్న, తదీయకైజ్జర్యానుభవమెన్న ఇప్పుడిసవిభా
తికబ్రహ్మానుభవమేపణ్ణుమ్ భాగ్యాధికిర.

బద్ధరాకితార్ :- శేర్ శ్రీలక్ష్మిన్దినమాగిక్కమ్మోలవుమ్, రావూ
గ్రస్తమానవన్త్రముల్లమోలవుమ్, భగవచ్ఛేషభూతమాన ఆర్జ్య
స్వరూపతై యుడైయరాయిగుక్కచ్చియేనేయుమ్, అనాద్యవిదైత
యాలే తిరోహితస్వరూపరాయ్, ఇన్దుల్లరైయిలే వళినాడుకామమ్మా
తారైప్పోలేయిరుప్పారాయ్, శిశోన వినువల్ విన్దికళాకిల ఇరల్
విలక్టాలే కట్టుణ్ణు తిరియక్కడవరాయ్ శ్లోడివిషయప్రణయకళాయ్,
బ్రహ్మతలైయాక ఎలుముక్కడైయాక నడువుక్క ఆర్థజాతి.

ఆకఇప్పుడి త్రివిధార్థవర్ణనయుమ్ జాత్యేకవచనత్రాలే శొల్లుకిల
తెన్దు (మకారార్థోజీవకి) ఎన్నితార్.

ఇప్పుడి జీవశబ్దార్థుక్కు-యాధసిద్ధమాన అర్థజ్ఞేయగుళిచ్చెయ్తు,
మకార త్రిలే అర్థసిద్ధార్థకథనపూర్వకమాక అకార త్రిల్లు ప్రచనుర్థ్య
ర్థజ్ఞేయగుళిచ్చెయ్కితార్ (తదుపకిరణంనైస్తవమిదమ్) ఎన్దు.

అకారత్తుక్కు “తాదర్థ్యచతుర్థవత్తివ్యా” ఎన్ద వచన త్రినాలే
“ఆయ” ఎన్దు పఱినతాదర్థ్యచతుర్థవిభక్తి - “సుపాంసులుక్” ఎన్దు
లోవిక్కప్పట్టశేయాకిలుమ్, వేదపదమాక్రియాలే “ప్రత్యయలోపప్రత్య
యలక్షణమ్” ఎన్దు-ప్రత్యయమ్ లుప్తగుణాలుమ్ ప్రత్యయలక్షణమ్
కిడన్దు చతుర్థిపారుళాకక్కడవతు. ఇన్దుకార త్రిల్ చతుర్థి పలుమెన్ను

లోక త్రిలేశేన్దు, ఇన్ద్రలోక త్రిలేశేన్దు, ప్రజాపతిలోక త్రిలేశేన్దు అజ్ఞు
 శ్వవర్కశడైయ పూర్ణకుమ్భమ్వైప్పార్, తోరణమ్నాట్టువార్, మజ్జ
 డీమ్ వైప్పార్, మాలైకళై కొండ్డునిత్పార్, ఏత్తువార్, ఇత్తైళ్ళువార్
 వాల్త్తువార్, వణ్ణువార్, వల్లిపడువార్, (౧) “వల్లియితునై కున్ద
 ర్కు” ఎన్దిప్పడితన్దామెల్లెయళవుమ్ వన్దాదరిక్క, అవ్వరుకేపోయ్
 అణ్ణకపాలత్తైక్కణ్ణు, దళోత్తరమాన ఏత్తావరణత్తైయుమ్కడన్దు, అనన్త
 రమ్ మూలప్రకృతియైక్కడన్దు, సంసారపరమపదజ్జళుక్కు ఎల్లెయాన
 విరజైయిలేశేన్దవళవిలే, వాననాదిదోషమ్కట్టిన్దు ఆల్ శ్రీలేకుళిత్తు అఱ్ఱు
 క్కణుప్పారైప్పోలే సూక్ష్మశరీరత్తైక్కట్టిత్తు, అప్రాకృత దివ్యవిగ్రహ
 పరిగ్రహత్తైయుమ్ పణ్ణి, యావరాజ్యోన్ముఖనాన రాజకుమారన్ పట్ట
 త్తుక్కురియ ఆన్తెయైమేఱ్ఱొక్కణ్ణు వరుమాపోలే పెరియతిరువడియై
 మేఱ్ఱొక్కణ్ణు*నలమన్దమిల్లతోర్నాట్టిలేపుక్కు “విరమ్మదీయమ్” ఎన్ది
 సరన్సెక్కిట్టినవళవిలే, భర్తృసకాశత్తుక్కుప్పోమ్ పెణ్బిళ్ళెయై ఒప్పి
 త్తుకొండ్లుపోమాపోలే (౨) “నితియుమ్నఱ్ఱున్దుముమ్ నిత్తై కుడవిళక్క
 ముమ్ మతిముకమడన్దెయరేన్దినర్వన్దే” ఎన్దిపడియే బ్రహ్మనుభవత్తు
 క్కు అనురూపమాక అలజ్జరిత్తుకొండ్లు కలజ్గాప్పెరునకరానపరమ
 పద త్రిలే శేన్దవళవిలే * పతియినిల్ పాణ్గినర్ పాతజ్జళోక్కువువార్,
 (౩) * తుడర్నెజ్జుమ్ తోత్తిరమ్పణ్ణువార్ * కొడియణినెడుమతిల్
 కోపురత్తువాళలిలే శేన్దు*ముడియుడై వానవర్ ముత్తైముత్తైయెతిర్
 కొళ్ళ త్తిరుమామణిమణ్ణాపత్తిలే శేన్దవళవిలే * ఎతిరెతిరిమైయవరిరు
 ప్పిడమ్ వకుప్పార్, కితిరవరవరవర్ కై నిరై కాట్టువారాయ్ కొండ్లు
 పార్ త్తప్పార్ త్తవిడమెజ్జుమ్ అజ్జలిపద్మబన్దనూమ్బడి మజ్జళాశా
 సనమ్ పణ్ణువారాయ్, ఇవన్దుడైయ సంసారతాపమడైయప్పొమ్బడి
 అమృతధారైకళై వర్షిత్తాప్పోలే అఱ్ఱుకియకటాక్షత్తాలేపార్ ప్పారాయ్,

పడియే చేతనగలిగినట్లే యచిత్రేత్వమానము - అచేతనవిషయమానపుమే
సమ్భవితమ్. అని శేష్యామైక్కాక శేషియినట్లేయ రక్ష్యత్వశే
చ్ఛొట్టుకై యాలే రక్షకనానచేతననై విషయమాక వృద్ధతాయితీ శే
యాకిలుమ్, రాజాపుక్కుమ్ రాజ్యపుక్కుముగ్గాన సమ్భవమ్ బాహ్య
రక్షణమేయాన్ అన్తరక్షణమియామ్; కాస్తవీర్యాననుభూబాహ్య
భ్యన్తరసూపమాన ఉభయవిధరక్షణముమ్ ఉగ్ధాయాలే, రక్ష్యత్వ
శేషిత్యయుక్తమాన రాజ్యగినుడైయ స్వరూపరక్ష్యుడనై ఇవివ
త్తిల్ అన్యార్థినహాకా గెయాలే, అన్తరక్ష్యశేషియైక్కాక శేషియి
నుడైయ సర్వకారణ్యమ్ బొన్నాయమ్, ఉత్పాదకనాన్ రక్షకనాన్
శేషియానపితావై పుత్రాపుత్రాన పుత్రశేషత్వమ్ రచ్చపితకళానపితా
మహాదివిషయ త్తిలుమ్ పరిష్కారయాలే సడగు మాపాలే యన్తియిలే,
ఇన్తశేషిత్యమ్ ఈశ్వరనిడ త్తిల్ పర్యవస్థితైక్కాకపుమ్, శేషియిను
డైయ సర్వాధికత్వవైప్రకాశిప్తికైక్కాకపుమ్, కారణత్వాదిశక్తికైక్కా
కస్పదభూతరాన బ్రహ్మశివాదిదేవతాన్తరగ్గణి వ్యానత్తికైక్కాక
పుమ్, శ్రియపతిత్వమానతు అకారవాచ్యమైక్కాక సర్వస్మత్పరత్వశై
ప్రకాశిప్తికైక్కాయాలే, శేషిత్యమ్ అనవధికాతిశయమైక్కాకతాయితీయి.

(౧) “క్షరం ప్రధానమమృతాక్షరంపారగి” (౨) “క్షరాత్తా
నావీశతేదేవపకగి” (౩) “ప్రధానశ్చేతన్తపతిగి” ఎన్దు - చేతననోపాతి
అచేతనముమ్ ఈశ్వర శేషమాన ప్రతిపత్తిమాయునుక్క, ఇప్పుడ త్తిల్
శొల్లాతోభిన్తతు - చేతననుక్కు అచేతన నిర్మాత్ర్ త్తిల్ భోగమోక్ష
భాక్తిప్రసాధాన్యమ్ తోదీగుత్తికైక్కాకపుమ్, శేషత్వజ్ఞానమ్ విలపృతు
చేతనవస్తువుక్కేయాయాలుమ్, ప్రతిబన్ధకనిన్దు నిపూర్వకమాక శేష
వృత్తిసిద్ధిక్కు ఉపాయస్వకారమ్ పట్టువానుమ్ చేతననాకైయాయుమ్,
“అహమన్నమ్” ఎన్దిఅపడియే ఈశ్వరనుక్కు శ్రీకాన్తభక్త్యాంపుమ్,
శ్రీస్తనమ్యాలపుమ్ స్పృహవిషయమాయునుప్పతుమ్ నిరస్తనమస్త

మిడ త్రిల్ ప్రమాణమెన్నెన్నిల్; ఇతిల్ వివరణమాననారాయణపదమ్
చతుర్థ్యంతమాకై యాలుమ్, (౧) “బ్రహ్మణేత్వామహానఓమిత్యాత్మా
నం యుజ్జీత” ఎఱ్ఱ అనుష్ఠేయార్థప్రకాశకమన్త త్రిలే అకారార్థతై
చతుర్థ్యంతమాకచ్చొల్లుకై యాలుమ్, సజ్గ్రహమాన ఇతువుమ్ చతు
ర్థ్యంతమాకక్కడవతు.

చతుర్థ్యంతమాకాతే ప్రథమాంతమాయ్ *తత్త్వమసిపోశే
ఆత్మపరమాత్మాక్కళుడైయ ఐక్యపరమాకిఱ తన్ను మర్థమ్-వివరణతో
డుమ్ విరోధిక్కుమ్; అతుక్కుమేలేనారాయణపద త్రిత్తొచ్చొల్లుకిఱశరీ
రాత్మభావతోడుమ్ విరోధిక్కుమ్; (౨) “అహమపినమమ-భగవతపవా
హమస్మి” ఎఱ్ఱ - స్వస్వాతన్త్ర్యనివు త్తిపూర్వకమాక భగవదేకపార
తన్త్ర్యతైచ్చొల్లుకిఱ నమశ్శబ్దతోడుమ్ విరోధిక్కుమ్; (౩) “పతిం
విశ్వస్య” (౪) “పతింపతీనామ్” (౫) “ప్రధానక్షేత్రజ్ఞపత్నిగణేశః”
(౬) “క్షరాత్తానావీశతేదేవఏకః” (౭) “యస్యాఽస్మి” (౮) “పరవా
నస్మి” (౯) “దాసభూతాస్త్వత స్స ర్వేహ్యత్తానః పరమాత్మనః” (౧౦)
“ఆత్మదాస్యంహరే స్సాన్వమ్యం స్వభావఞ్చసదాస్మర” (౧౧) “దాసోఽ
హంవాసుదేవస్య” ఎఱ్ఱ ఈశ్వరనుడైయ శేషిత్వతైయుమ్, చేతన
నుడైయ శేషత్వతైయుమ్ శొల్లుకిఱశ్రుతిస్మృతికళోడు విరోధిక్కుమ్;
అకై యాలే ఇతు-చతుర్థ్యంతమాకక్కడవతు.

ఇన్ద్రచతుర్థ్యంతమాన తాదర్థ్యతై (వైష్ణవమ్) ఎన్ద్రుళిచ్చెయ్కి
తార్. (వైష్ణవమ్) ఎన్గిఱవిత్తాల్-విష్ణుంప్రతిశేషత్వమ్ శొల్లుప్పడుకి
ఱతు. “వైష్ణవమ్” ఎన్గిఱవిష్ణుశబ్దతాలే ప్రకృతమానజగత్కారణ
వస్తువైష్ణరామర్మికై యాలే, శేషిత్వత్తినుడైయ అనవధికాతిశయ
త్వమ్ సూచిక్కప్పడుకిఱతు.

ఎజ్జనేయెన్నిల్; తాదర్థ్యప్రతిసమ్బంధియాన శేషిత్వమాత్రతై
చ్చొల్లుమళవిల్, “కుణ్డలార్థంహిరణ్యమ్” “యజ్ఞార్థంపశుః” ఎన్గిఱ

శేషత్వము. యోగ్యతైయైయాయుకు, ఇన్ద్రప్రస్థప్రతిపేదమ్
ఎన్నెన్నిల్; లోక త్తిలే ఒనుననుకు శేషమాన గృహరామక్షేత్రాది
కల్ పిటర్ కుమ్ అర్హమాకక్కాణ్డయాలుమ్ “హిరణ్యంకుణ్డలాయ”
ఎన్దిరుక్కచ్చెయ్ తేయుమ్ కటకమకుటాదికళుక్కుమ్ అర్హమాకక్కాణ్డ
యాలుమ్, (౧) “మాత్సదేవోభన, పితృదేవోభన, ఆచార్యదేవోభన,
అతిథిదేవోభన” ఎన్ద్ర-ఒనుననుకు అనేక శేషత్వనై విధిక్కక్కాణ్డ
యాలుమ్, అప్పడియే ఉశ్వరనుక్కు ఇవ్వాత్మనస్త శేషమామిడి త్తిల్,
అన్యరుక్కుమ్ శేషమాయ్ ఉశ్వరనుక్కుమ్ శేషమాయునుక్కు. మా
వెన్ద శక్తై-పిటర్ కు, అన్దశక్తై-మైక్కళీన్దు అననుక్కే శేషమై-అరు.

ఆనాల్ ఇప్పడి శేషత్వమ్ అనన్యార్హమాయునుక్కు మేయాకిలుమ్
ఒరువనుక్కు అనన్యార్హమానక్షేత్రాదికళిన్ శేషత్వమ్ అన్యార్హమాక
క్కాణ్డయాలే, ఇట్టుమప్పడి యోగ్యతైయన్ద్ర-వెన్నిల్; అన్దకల్
పుకక్కిన్దియోగ్యమాన ద్రవ్యజ్ఞానాయాలే క్రయవిక్రయార్హత్వాది
కళాలే అన్యార్హమాన్ద్ర యోగ్యతైయన్ద్ర. ఇట్టు పుకక్కిన్దియోగ్య
ద్రవ్యమాన్ద్రయాలే అన్యార్హమాన్ద్ర కు యోగ్యతైయన్ద్ర.

ఎజ్జనేయెన్నిల్; క్షేత్రమ్ క్రయవిక్రయార్హమాన్ద్ర యాలుమ్, పు
త్రన్-క్రయవిక్రయార్హనుమాయ్, మాతాపితాక్కళుక్కుమ్ అనేకదేవతై
కళుక్కుమ్ శేషమాయున్ద్ర యాలుమ్, భార్య-సానిగ్రహణపూర్వ
కాల త్తిలే మాతాపితాక్కళుక్కు శేషమాయుమ్, అన్దరమ్ సామ
గన్ధర్వాదికళుక్కు శేషమాయుమ్, శరీరా వధియాయుమ్, ఉపేక్షావధియా
యుమిరుక్కు యాలుమ్, దేహముమ్-భార్యశరీరమ్ భర్తాపున్దు శేషమా
యుమ్, భర్తాశరీరమ్ దేవాదికళుక్కు శేషమాయ్, క్రయవిక్ర
యయోగ్యమాయున్ద్ర యాలుమ్, గుణముమ్-నిరాశ్రయమాక నిల్
యైయైయాన్ద్ర యాలే ఓరాశ్రయత్తైప్పదీనిత్తై యాలే, స్వాశ్రయశేష
యాన వ్యక్తిక్కుత్తానుమ్ శేషమాన్ద్ర యాలుమ్, క్షేత్రపుత్రదారదేహ

హేయ విషయమాన చేతనవస్తువేయాకై యాలుమ్ చేతననై ప్రధాన
మాక ప్రతిపాదిక్కిట ఇమ్మకారత్తిలే అవనుక్కుకర్ణానుభవోపకరణ
మాయుమ్ కై జ్ఞర్యోపకరణమాయుమిరుక్కిట అచేతనద్రవ్యముమ్
సజ్గ్రహిక్కుప్పడుకిటతెన్నిట అభిప్రాయత్తాలే “తదుపకరణమ్” ఎన్టరుళి
చ్చెయ్కిటార్.

“తదుపకరణంవైష్ణవమ్” ఎన్తెయాలే ఇతినుడైయ వైష్ణవత్వ
ముమ్ అర్థసిద్ధమ్. “ఇదమ్” ఎన్ఱు ప్రత్యక్షసిద్ధమాన ఉపకరణత్వతై
చ్చులుకిటతు.

ఆ క , ఇప్పడి ఆశ్రయమానమకారార్థతైయుమ్ ఆశ్రయ
యాన శేషత్వప్రతిపాదకమాన లుప్తచతుర్థ్యర్థతైయుమ్ అరుళిచ్చెయ్
తారాయిన్దు.

అనన్తరమ్ - ఉకారార్థతైయరుళిచ్చెయ్కిటార్ (ఉకారోఽనన్యార్థ
ర్థంనియమయతిసమ్బంధమనయోః) ఎన్ఱు. (అనయోః) జీవేశ్వరయోః
ఎన్ఱపడి. “అనయోః” ఎన్ఱిటఇదంశబ్దత్తాలే శేషశేషికభుడైయ
వైలక్షణ్యమ్ పరామర్శిక్కుప్పడుకిటతు. సమ్బంధశబ్దత్తాలే వైష్ణవశబ్దో
క్తమాన శేషశేషభావసమ్బంధమ్ శొల్లప్పడుకిటతు. సామాన్యనిర్దేశ
త్తాలే సమ్బంధత్తినుడైయ నవవిధత్వమ్ ద్యోతిక్కుప్పడుకిటతు. (నియ
మయతి) ఎన్తెయాలే-ఉకారశ్చక్కుఅవధారణార్థకత్వమ్ వివక్షిక్కుప్పడు
కిటతు. “భగవతపవాఽహమస్మి” ఎన్ఱిటవిడత్తిలే ఉకారస్థానత్తిలే ఏవ
కారతై ప్రయోగిక్కైయాలుమ్, (౧) “తదేవాగ్నిస్తద్వాయుస్తత్సూర్య
స్తదుచన్ద్రమాః” ఎన్ఱిటస్థానప్రమాణన్యాయత్తాలుమ్ అవధారణార్థకత్వ
మ్యుక్తమ్. “అనన్యార్థమ్” ఎన్ఱిటవిత్రాల్ భగవద్వ్యతిరిక్తరెల్లా
రుమ్ అన్యరాకైయాలే అవర్కతై వ్యవచ్చేదిక్కిటతు - ఉకారమన్ఱు
తోన్దుకిటతు.

సర్వాధికనాన అకారవాచ్యనుక్కు శేషమాన వస్తువుక్కుమ్అన్య

“మాతృదేవోభవ” ఇత్యాదికలితౌచ్చులుకిఱ అనేక శేషత్వస్తుక్కుమ్ ఉదయమిల్లె. కుణ్డలూన్మామాన హారణ్యత్రినుడైయ స్వామ్యధీనమాన మకుటార్హత్వమౌచ్చలే, ఇక్కుమ్ శేష్యధీనమాక పుణ్డాన శేషత్వమ్, శేషిభూత భగవన్నియోగాధీనమాక వరుకిఱతాకైయాలే, భగవచ్ఛేషత్వమిత్తనె యొట్టియ అన్యశేషత్వమస్తు.

ఇప్పడి అన్యశేషత్వశక్తియిల్లామెయాలే తన్నివుత్త్యపేత్తైయిల్లెయెన్దిట్టు, తద్వాచకమాన ఉకారస్తుక్కుమ్ ఉదయమిల్లెయాలే తాతోవెన్నిల్; ఇప్పడి శేషభూతనాక చచ్చుల్లప్పదుకిఱ చేతనన్, కిర్మహేతుకమాక ఉత్పన్నమానశరీరస్థనాకైయాలే అన్తశరీరోత్పాదకరాన మాతాపితాశక్తిశెన్న, అన్తశరీరస్థిప్రబోధపుణ్డాన వర్ణాశ్రమనిబన్ధనమాకమరుకిఱక్రియాప్రతినమ్బునికళాన అగ్నిన్ద్రాదిదేవదైకశెన్న, ఇవరోకైప్రబోధపరువతోరుకర్మోపాధికమాక శేషత్వముగ్దాకైయాలే తన్నివుత్తియెచ్చులుకిఱ ఉకారస్తుక్కు ఉదయమిల్లెయెన్నకొగ్దాతు. అనాలకిర్మహేతుకమాన శరీరస్థనాయిరుక్కచ్చెయేతే, తత్కార్యమాన అన్యశేషత్వతై నివర్తిప్పిక్కుమ్మడి ఎజ్జనేయెన్నిల్; ఏవమ్భూతనాన చేతనన్విషయమాక ఈశ్వరన్ నిర్దేశుకాజ్జీకారతైప్పజ్జె స్వరూపయాథార్థ్యజ్ఞానతై ప్రితిప్రిక్కైయాలే, స్వాత్మశరీరజ్జిలుగ్దాన అత్యంతభేదజ్ఞానమ్ పిఱన్దు అన్తశరీరత్తిట్కాట్టిల్ అన్యనాక తిన్నె అనుసన్ధిక్కైయాలమ్, ముముక్షుక్కల్ల స్వరూపానుగుణమాక రక్షిక్కుమ్మెనియాలే, స్వరూపవిరుద్ధక్రియాహేతువాన కిర్మజే నేరాకనివర్తిప్పిన్దు స్వరూపానురూపమాన ఉపాయజ్ఞెయమ్ పరిగ్రహిప్పిన్దు ప్రియైక్కైయాలమ్, శరీరహేతువాయమ్ క్రియాహేతువాయమ్ వరుకిఱ అన్యశేషత్వజ్జె నివర్తిప్పిక్కుమ్మైయిల్లె.

(౧) [యావానర్థ ఉదపానే సర్వతస్సంస్థితోదకే । తావాసవ్యేషు వేదేషు బ్రాహ్మణస్య విజానతః] ఎన్దు అలువిరుకప్పకానిన్దాల

గుణాదికళుక్కుమ్ అనన్యార్హత్వమితి. కుణ్డలార్థమాన హిరణ్యముమ్ కర్తావినుడైయ రుచివిశేషతాతే కటకాదికళుక్కుమ్ యోగ్యమాకై యాతే అతుక్కుమ్ అనన్యార్హత్వమితి. “మాతృదేవోభవ” ఇత్యాది కళుమ్ అనేకవిషయవిధియాకై యాతే అన్తవిధివిషయభూతనానననుక్కుమ్ అనన్యార్హత్వమితి.

ఇక్కు అప్పడిఅన్తియితే (౧) “నతద స్తివినాయత్స్యా న్మయాభూ తంచరాచరమ్” (౨) “తన్నుళోకలవాతతెప్పొరుళుమ్ తానిలైయే” ఎన్ఱు-పుథక్కితియోగ్యమన్ఱెన్ఱెయాలమ్, పుథక్కితిశొన్నపోతు ఈశ్వ రనుడైయ ప్రకారిత్యాదికిళ్ భగ్నమాకై యాలమ్, (౩) “ఆత్మేవేదం సర్వమ్” ఎన్ఱిఱసామానాధికరణ్యతాతే శరీరాత్మభావసమృద్ధతైచ్చొల్లి, తత్సహితమాన శేషశేషిభావసమృద్ధతై “ఆత్మైవ” ఎన్ఱు - అవధరిత్తు కొండ్లు అసాధారణమాకచ్చొల్లై యాలమ్, (౪) “స్వత్వమాత్మని సజ్జాతంస్వామిత్వం బ్రహ్మణిస్థితమ్” (౫) “దాసభూతాస్సత్వత్స ర్వేహ్య త్థానంపరమాత్మనః” (౬) “ఆత్మదాస్యంహ రేస్సాస్విమ్యం స్వభావశ్చ సదాస్మర” (౭) “కులతొలడియేన్” (౮) “తొల్లడిమైవభివరుమ్తొడ్డార్” ఇత్యాదికళాతే ఇన్ఱశేషత్వతైనిరుపాధికమాకవుమ్, అనన్యసాధారణమాక వుమ్, స్వాభావికమాకవుమ్ శొల్లై యాలమ్, ఇప్పడిశేషమానవన్ఱు- జ్ఞానానన్దస్వరూపమాయ్, జ్ఞానగుణకమాయిరుక్కుమెన్ఱు మకారతాతే ఉక్తమాకై యాలమ్, క్రయవిక్రయాన్తమ్, అసాధారణమ్, నిరుపాధి కమ్, నిత్యమ్, జ్ఞాపాధికదేహవ్యావృత్తమ్, శరీరమ్, గుణియెన్నుమిడమ్ సుస్పష్టమ్;

అకై యాతే తేత్రపుత్రదారదేహగుణాదికళిల్పోతే అన్యశేష త్వశక్కా హేతువాన క్రయవిక్రయార్హత్వ సాధారణత్వ జ్ఞాపాధికత్వ అనిత్యత్వజ్ఞో ఇవిడ త్తిలిల్లమైయాతే, ఇక్కు అన్యశేషత్వశక్కైయితే. పూర్వోక్తమానపుథక్కిత్యన్తై యాలమ్, అసాధారణతై యాలమ్,

ఇటుకు... పురిహారము - కలిస్సిననాచార్యరదశిచ్చయతా
అప్పుడు అవధినినుజ్జయ విధానకాల ద్విత, "అగ్నియే, ఇస్త్రియ"
విష్ణు-అగ్నిన్ద్రాదిదేవతల పరిసమృద్ధిరక శిలక్రియైకై విధిక్రమ
హోపాతి, "విష్ణవే" విష్ణు-సర్వవ్యాపకనానసర్వశ్వరనై ప్రతిసమృద్ధియాక
శిలక్రియైకై విధిత్వప్రారంభము. అగ్నిన్ద్రాదిదేవతా ప్రతిసమృద్ధి
క్రియైతానే భగవత్సర్వవసాయయముగాయ, అన్యదేవతానామక్యో తానే
భగవన్నామజ్ఞుమామాహ, "విష్ణవే" విష్ణురవిత్తవిధిక్రమ కూడాతు;
ఇటుకు మేలే అన్యక్రియైకభుక్కు రిద్దిదేవతా ప్రతిసమృద్ధి ర్వమిద్దయా
త, సర్వక్రియైకభుక్కు "విష్ణవే" విష్ణు - సర్వవ్యాపకత్వన సర్వవిశేష్య
హతనాన సర్వశ్వరనై ప్రతిసమృద్ధియా విధిక్రమమైయుమ్. అజ్ఞానన్తి
యలే, అన్యదేవతైకై యుమ్ సర్వశ్వరనై యుమ్ తనిత్తు విధిక్రమాగ్నై
మాతే, అన్య విధిక్రమకు ప్రతిసమృద్ధి అన్యదేవతైక శేయాక వేయమ్.
యలే అన్యదేవతైక తాన్ విశేషగత్వన శేషభూతరాయక్రమై

విపాసితనుక్కు స్వదాహశాంతిమాత్ర జలపానమే అపేక్షితమామా
 పోలే, సకలవేదజ్ఞుమ్ సకలార్థజ్ఞై యమ్ శొల్లిథ్ ద్రేయాకిలుమ్ జ్ఞాతా
 వానవనుక్కు స్వరూపానురూపమాన అర్థమే ఉపాదేయమైత్యు శొల్లి
 కైయాలుమ్, బ్రహ్మణధర్మమాన యాజనాధ్యాపనాదికల్ వర్ణాస్త
 స్థరుక్కు త్యాజ్యమామాపోలేయుమ్, బ్రహ్మచారిధర్మమ్ గృహస్థ
 నుక్కు త్యాజ్యమామాపోలేయుమ్, గృహస్థధర్మమ్ నానప్రస్థనుక్కు
 త్యాజ్యమామాపోలేయుమ్, అ తు తాన్ భిక్షువు కుక్కు త్యాజ్య
 మామాపోలే యమ్, స్వరూపప్రధాననాననకుక్కు శరీరప్రధాననాననను
 దైయ క్రియై త్యాజ్యమామైయాలుమ్, (౧) “దేవర్షిభూతాత్మనృణాం
 పితౄణాం నకిఙ్కరోనాయమృణీచరాజన్ । సర్వాత్మనాయశ్శరణం శర
 ణ్యంనారాయణంలోకగురుంప్రపన్నః” ఎన్తు-భగవచ్ఛ్రేష్ఠోపాయత్వ
 జ్ఞానముడైయవన్ దేవతాన్తరజ్ఞుక్కు కిఙ్కరనుమ్మన్, ఋణీయుమ్ల
 నెన్తుమ్; (౨) “బ్రహ్మచర్యేణఋషిభ్యః, యజ్ఞేనదేవేభ్యః, ప్రజయా
 పితృభ్యః” ఎన్తుశొల్లికిఱ దేవర్షిపితృభూత విషయజ్ఞాన ఋణమోచనా
 ర్థక్రియానిబద్ధనమాకవరుకిఱ కిఙ్కరత్వతై అన్దక్రియాహేతుభూతమాన
 ఋణీత్వనిషేధపూర్వకమాక నిషేధికైయాలుమ్, (౩) [యోనైస్వా
 దేవతామతియజతే, ప్రస్వానైదేవతానైచ్యవతే, నపరాంప్రాప్నోతి,
 పాపీయాన్భవతి] ఎన్తు-యావనొరువన్, స్వరూపానురూపదేవతైయై
 యుభీయ యజిక్కితాన్; అవన్ తన్ దేవతైయిన్బక్కల్ నిన్తుమ్భిష్ట
 నామ్; అవనుక్కు పరగతిప్రాప్తియమిలై, పాపిన్తనుమామైనైయాలు
 మ్, (౪) [సంసేవ్యపకోహారిద్వియాణాం సేవాన్యదేవేవ్యభిచారపప
 అన్యోపిసేన్యోయదిదేవసామ్యాత్కోవాహృషీకేశపదాభిమానః] ఎన్తు
 సకలేద్వియజ్ఞాలుమ్ సంసేవ్యనాయురుప్పాన్ హరిశబ్దవాచ్యనాన సర్వే
 శ్వరనే ఎన్తుమ్, ఇద్వియజ్ఞైకొండ్లు తద్వ్యతిరిక్తదేవతైకతై సేవిత్రా
 నాకిల్, భర్తృశేషమాన శరీరతైఅన్యపుపక్షపయోగమాక్కిన స్త్రీకు

“అగ్నిస్త్రాది సమస్తదేవతాస్త్ర్యామితయా శరీరభూతనాన పరమ
పురుషనే సర్వకర్మసమాహార్యః ; ఆనపిన్చ, నిత్యవైమిత్రికకామ్యూహప
సర్వకర్మజ్ఞశాలుమ్ అగ్నిస్త్రాది సమస్తదేవతాస్త్ర్యామితయాన పరమ
పురుషనై అశ్రయియ్యత్” ఎన్మ అనుభిచ్ఛయేను, అనర్కళ అతితే
ఉళ పుకానిన్దవాతే, అనర్కళై అనన్యరాక్కునై కాక, అనన్యప్రయో
జనకపడియైయమభిచ్ఛయేను (౧) “మేవిత్త్యునునుమిగిరికళ” ఎన్మ
పాట్టితే, “వేదప్రతే అనర్కవిభూతివిషయమాః పురన్మనానదీక
యన్మిక్కే, అసాధారణగుణ విగ్రహచప్టితగ్గళియమ్, స్వరూపస్థియమ్
పొన్మిక్కిరి శ్రీస్తురుషసూక్ష్మాదికైకొల్లై, భక్తిమార్గమ్ తప్పమే
పుష్పభూసదీపాననలే పసనలిలాన్యపకరణజ్ఞశాలే అనన్యప్రయోజన
రాయ్కొల్లై అహదయమాదప్పన్నార, అన్తే సహదయమాక
(౨) ‘సత్యజేయమ్’ ఎన్నమననై విజితేన్మ అత్తిమైశమ్మయవక
కళమ్, పరమగుణచేష్టితాన్మభవైకళగళాన దివ్యజనైగళమేయా
యిల్ దుత్తనలోకమ్ సిగ్గళమ్ అప్పడియే అనన్యప్రయోజనరాయ్కొల్లై
ఎమ్మెరుమానుక్కు అత్తిమైశమ్మై ఉత్తవియ్యత్” ఎన్మ అనుభిచ్ఛయే
కైయాలుమ్;

అగ్నిహోత్రాగ్నిక్కుమ్ శ్మశానాగ్నిక్కుమ్ అగ్నిత్వసాన్య
ముణ్డాయుక్కుచ్చయేతే, విధితస్త్రాదీతే ఒన్మనిషిగ్గళమాకళమ్
బన్మగుడ్డమాకళమ్ శొల్లమాపోలే, ఇన్మ శుద్ధాగ్నివివేకమ్ పల్ల
వేణునైయాలుమ్, యన్మిగిరేగ్గిరైవనుక్కు, నిత్యకర్మజ్ఞ త్యాజ్య
మామాపోలే భగవదుపాయనిష్ఠరాననర్కళమ్, ఇన్మ త్యాజ్యమాక
యాలుమ్, స్వరూపయాధాత్మ్యజ్ఞానవాగ్గళుక్కు తర్పికారాన్మహా
నమ్ అనుపపన్నమ్. అన్తేయాతే అనుశొల్లగొల్లై.

కర్మ హేనుకోత్పన్న శరీరమేయాకళమ్, ఇన్మజ్ఞానానస్తరమ్
కర్మనిరాసపూర్వకకేవలభగవదీచ్ఛాహేతువాన శరీరస్థితియాకై

తజ్జల్ స్వరూపసిద్ధియాయరుక్కచ్చెయ్ తేయుమ్, “నామ్-విశేషణత్వేన
 శేషభూతర్, అవన్-విశేష్యత్వేన శేషి” ఎన్నిటజ్ఞానమిన్త్రియితే, “చేహ్
 హమ్, స్వతస్రోహమ్” ఎన్ఱు అహజ్కారమమకారగస్తరాయరుప్పార్
 శిలరాకై యాలే, భర్తృశేషభూతై యానభార్యై యాననల్ ఆర్తవాది
 దూషితై యానవన్ఱు అన్దభర్తావోడు పుత్రర్కళోడువాశియట సర్వర్
 కుమ్ స్వస్వర్పయోగ్యతై య్గతాప్పాలే, భగవదేకశేషత్వజ్ఞానముడై
 యార్కు తత్తద్దేవతా ప్రతిసమ్బద్ధికమానక్రియైకల్ త్యాజ్యజ్ఞాకై
 యాలుమ్, విధి-విశేష్యపర్యస్తమానపోతుమ్ ఇన్దన్యాయత్తాలే విశేషణ
 త్తుక్కుజ్ఞాననిబన్ధనమాన అన్యత్వమ్ వరుకై యాలుమ్, పూర్వోక్తన్యాయ
 త్తాలే సమ్మన్తాననిష్ఠనై క్కుటిత్తు విధియిల్లమెయాలుమ్” ఎన్ఱు.

ఇన్ద త్తిరువుశ్శక్కురుత్తాలే భాష్యకారరుమ్, పిల్లైయటన్దా
 విల్లిదాసర్ విషయమాక ముతలియాన్దానుక్కు అరుళిచ్చెయ్ కిటపోతు,
 “నామ్ అగ్నిన్ద్రాదిదేవతై కళుక్కు శేషమాయరుప్పతోమ్; అవర్కల్
 ‘అవనుక్కే శేషమ్’ ఎన్ఱు అతియిట్టుయరుప్పార్కల్” ఎన్ఱు అరుళిచ్చెయ్
 తార్.

సంశయ విపర్యయరహితమామ్బడి నిర్దేతుకమాక లబ్ధజ్ఞానరాన
 ఆత్వార్, (౧) “సీరాయ్ నిలనాయ్” ఎన్ఱు తొడన్ది సర్వేశ్వరనుడై య
 సర్వశరీరత్వతై సామానాధికరణ్యత్తాలే అనుసన్ధిత్తు, తమక్కు అనుభా
 వ్యతై నిర్ణయిక్కిటవిడత్తిల్, (౨) “కూరారాత్రివణ్ శక్లన్ది క్కొడియే
 న్బల్వారాయ్” ఎన్ఱు - అసాధారణ లక్షణమాయరున్దశ్శబ్దచక్రధర
 మాన విగ్రహతోడే వరవేణుమెన్ఱు పేక్షిక్కై యాలుమ్,

పరోపదేశవేళై యితే స్వతస్త్వదేవతా న్దరపరరై క్కుటిత్తు, (౩)
 “నిటు త్తినుమ్” ఎన్నిటపాట్టిలే - “ఇరుప్ప తెల్లమవన్మూర్తియాయవర్
 క్కై యరుమిన్” ఎన్ఱు - స్వతస్త్వదేవతా న్దరపరతైయై పోక్కుకైక్కాక,

అకైయాలే ఇచ్చాహేయవాన శరీరస్థితిక్కుమ్ కుట్రవిస్తే.
శేషత్వ నివృత్తియుమ్ అత్యంతమ్ ఉపపన్నమ్.

అనాల్ శాస్త్రీయమాసక్రమైక శ్లోమ్ త్యాజ్యమన్తాల్, ఉత్పథ
యైయోవెన్నిల్; (౧) “దేవతాస్తర సమ్భృత్తి నిత్యకర్మవిధిం
” ఎన్త ప్రపన్నపారిచాతర్తిలే, నిర్వృత్తి వ్యతిరిక్తవిషయమాశ
శిచ్చయతారితే. ఇతినుదైయ అనుమానప్రకారణే చరమశ్లోకర్తిలే
పాదిక్కితోమ్.

అక, ఉకారత్తలే శాస్త్రీయమాస అగ్నిన్ద్రాదిదేవతానువర్త
యుమ్, మాతాపితౄః కుడైయ అనువర్తనాదిశ్చైయుమ్ వ్యావ
క్తికతు. అజ్ఞాన్తయితే ఇవ్వకారమ్ భగవద్వ్యతిరిక్తశేషత్వత్తి
కైయ నిరుపాధినివృత్తిప్రతిష్ఠాశ్చైయుమ్ అథమ్. తద్వ్యతిరిక్త
త్వత్తిల్ నిరుపాధిత్వ ప్రసక్తమిల్లాయేనాల్ సరస్త్మ్. అక-సర్వ
భూతనాయ్, సర్వరక్షకనాయ్, శ్రీయహరియాయ్, సర్వశేష
న అకారవాచ్యనుక్కే, అసన్యార్థ శేషమన్తతాయీదు.

ఇప్పదీక్షణవర్తినుదైయ అధస్వరూపస్తే అరుశిచ్చయేతు, శబ్దస్వ
పత్తై యరుశిచ్చయేకీతాల్. (త్రయీసారస్త్రాత్మా) ఎన్త.

త్రయీసారమాకై యావతు-(౨) | భూరితిఋగ్వేదాదజాయతః
సఖియజుర్వేదాల్, సువరితిసామవేదాల్, తానిశుక్రాణ్యభ్యత
, తేభ్యోఽభితప్తేభ్యస్తయోవర్ణా అజాయంతి, అకారోకారమకార
, తానేకథా సమభరత్తదేతకోమిరి] “భూః” ఎన్త-ఋగ్వేదాదిన్తమ్,
“సవః” ఎన్త యజుర్వేదాదిన్తమ్, “సువః” ఎన్త సామవేదాదిన్తమ్
న్తమ్మడిపల్లి, పరిశుద్ధమాన వ్యావృత్తిత్రయైయుమ్, వాన్తై
వైక్కుమాపోలే, తన్ సమ్మల్పత్తలే అధరతిత్తు, అనర్థనిన్తమ్
కారఉకారమకారార్థాకిం మూన్తక్షరణ్ణుమ్ తోన్తమ్మడిపల్లి, అన్త

యా లే, అన్దఱ్ఱచ్చాశ్రయభగవద్విషయశేషత్వమే ప్రాప్తమాకై యా
లుమ్, పూర్వజన్మమాతాపితృ శేషత్వమ్, అనన్తరజన్మ త్తిలిల్లాతాప్సలే,
అన్దశరీరోత్పాదకరాన మాతాపితృవిషయశేషత్వమ్ ఇవనుక్కిల్లామై
యాలుమ్, తన్నివృత్తి అత్యంతమ్ ప్రాప్తమెన్నుమిడమ్ సునిశ్చితమ్.
(౧) “సహివిచ్యాతస్తం జనయతితచ్ఛ్రేష్ఠంజన్మ” ఎష్టమ్, (౨) “అష్ట
నాన్ పిఱన్దిలేన్ పిఱన్దపిన్ మఱన్దిలేన్” ఎష్టమ్ ఇన్దజ్ఞానోత్పత్తియై జన్మా
న్తరమాకచ్చొల్లిల్లితే. జ్ఞానమ్ పిఱన్దవనన్తర త్తిలే శరీరవిమోచనమ్
పిఱక్కుమాకిల్ ఒరువర్క్కుమ్ ఇన్దజ్ఞానేచ్చెపిఱవాలెష్టమ్, ఇవనాలే
అనేకచేతనరై త్తిరుత్తలామెష్టమ్, ఇవనుడై యచరమశరీరమాకై యాలే
తనక్కుణ్డాన ఆదరాతిశయత్తాలుమ్ ఈశ్వరన్ తన్నిచ్చె యాలేవైక్కు
మెష్టమ్ పూర్వాచార్యరకశదుళిచ్చెయ్కై యాలే, కేవలభగవదిచ్చె
యెన్నక్కుత్తైయిలె.

ఆనాల్ దుఃఖ హేతువాన వ్యాధ్యాదికళుణ్ణావానెన్నెన్నిల్;
కర్మఫలన్దాన్ వ్యాధ్యాదిరూపేణవుమ్, దేవతాన్తర శేషత్వరూపేణవుమ్,
దేశకాలాదినిబన్ధనమాన శీతోష్ణాదికల్ - అన్నపానాదివాఙ్మై ఇత్యా
దిరూపేణవుమ్ త్రివిధమాయురుక్కుమ్.

అతిల్, వ్యాధ్యాదికల్ - తజ్జనితకేశాతిశయత్తాలే తదాశ్రయ
మాన స్వరూపవిరుద్ధశరీర త్తిల్, ఉపేక్షైపిఱక్కైక్కు హేతువాకై యా
లే, హితపరనాన ఈశ్వరన్ తద్దేతువానకర్మజై నిశ్శేషమాక నివర్తి
పిప్పన్. దేవతాన్తర శేషత్వమ్ స్వరూపవిరుద్ధమాకై యాలే, స్వరూ
పానుగుణరక్షణమ్ పణ్ణుకిఱ ఈశ్వరన్, తద్దేతువాన కర్మత్తినుడై య
నిశ్శేషనివృత్తియైపృణ్ణుమ్. దేశకాలనిబన్ధనమాన శీతోష్ణాదికల్, అన్న
పానాదివాఙ్మై - ఇతై దేవతాన్తర శేషత్వత్తోపాతి, స్వరూపత్తుక్కు
అత్యంతమ్ విరుద్ధమన్దియిలే, వ్యాధ్యాదికల్ పాతిశరీరోపేక్షాదికల్ పిఱ
క్కైక్కు హేతువాకై యాలే, తద్దేతువానకర్మజై అవన్ ఉపేక్షి త్తిరుక్కుమ్.

శ్రుమ్ స్వీకరిక్కితి వాచార్యకవిషయంతిల్ సూక్ష్మగూఢాస్పిక్కుమ్ ముఖతైయుడైయనాయ్, ఆచార్యసియోగంతిల్ పక్షపాతియాయిను క్కుమ్మెన్దపడి. బహ్మమ్ - ఇలక్కాకైయానతు;-తాన్ అపరిచ్ఛిన్న నాకైయాలే, ఎన్దనుమ్ పోకిలుమ్ ఏద్రుక్కొ క్కుమ్మెన్దపడి. ఎయ్కితి వన్-అపమన్దనాకైయానతు;-కలక్టామత్ శేవైయళిన్దు ఎయ్కై యాలే బ్రహ్మంతిలే ఇవాత్తావై సమర్పిక్కితి వాచార్యన్ ఇనన్ ఉజ్జీనమొట్టలుమ్, అనధాసన్దయుడైయనాయ్, ప్రయోజనాన్తరజ్జిలిమ్ పరక్కద్రున్దు.

“వేదన్యమ్” ఎన్దెయాలే విల్లుక్కు ఎయ్కైయిలే స్వభావమాయినుక్కుమోపాతి, ఆచార్యనుమ్ తన్దెన్దుక్కునానై భగవద్విషయ త్తిలే సమర్పిక్కియే విధియాయినుక్కు. “శరవన్తనయోధవేత్” ఎన్దతు - అన్వమ్బు ఇంక్కిల్ కుళిత్రావ్పాలే, ఇననుమ్ భగవత్స్వరూపాన్తరతనాయ్ అప్పభస్మిన్దనామిన్దపడి.

(ఇమమర్థమ్) ఆత్మావినుడైయ భగవదనన్యార్థ శేషత్వతై.(౧) “అకారోవిష్ణురిత్యుక్తో మకారోజీవవాచకః । తయోస్తునిత్యసమ్పన్న ఉకారేణ ప్రకీర్తితః” ఎన్దు శొల్లక్కడవతితే. (౨) “స్వర్వమాత్మని సజ్జాతం స్వమిత్వం బ్రహ్మాణ్స్థితమ్ । ఉభయోరేవసమ్పన్నోవేతరోభమ తోమమ” (౩) “దాసభూతాస్త్వతస్త్వేహ్మత్మానః పరమాత్మనః । నాన్యథాలక్షణం తేషాం బనేమాక్షేత్రత్వవచ ” ఇత్యాదికభుమను సనేయమ్.

ఇన్ద్రప్రణవోదితమానశేషత్వజ్ఞానమే యాగాదియానసర్వపుణ్యకర్మ మ్మిన్దు శ్రుతిశొల్లిద్రు- (౪) “యోహమస్మిససన్మతే” ఎన్దు; ఇతుక్కు అర్థ మాక,భట్టరుమ్;- (౫) [స్వభావదాస్యేనచ యోఽహమస్మి ససన్మతేజ్ఞా నమదైర్మతే నమ్] “స్వాభావికదాస్యత్రాలే నిరూపితమాన స్వయా పతైయుడైయనాయినుక్కితేన్” ఎన్దు అన్దశేషత్వజ్ఞానరూపమాన యజ్జ

మూన్త్రాయమ్ ఓరక్షరమాకకూట్టినాన్ ప్రజాపతియానసశ్వేశ్వరన్;
అతు “ఓమ్” ఎన్తాకిఱ తెన్తమ్; (౧) “అకారఞ్చైశ్చకారఞ్చ మకార
ఞ్చప్రజాపతిః । వేదత్రయాన్ని కబ్బుచాత్ భూభృనస్సర్వరితీతిచ” అకా
రత్తైయుమ్ ఉకారత్తైయుమ్ మకారత్తైయుమ్ ప్రజాపతియానవన్ “భూభృ
వస్సుస్య” ఎన్తిఱ వ్యాచృతికత్తై త్తని త్తనియే ఇదై యాడాకకొన్తై,
వేదత్రయ త్తనిన్తమ్ సజ్జహితానెన్ను మిత్యాదికళాతే, త్రయాసారత్వమ్
ప్రతిపాదితమితే;

(త్యాత్మా) ఎన్తిఱ విత్తాల్ అసంహితాకారత్తాతే పదత్రయత్వ
ముమ్, సంహితాకారత్తాతే ఒరుపదనూకై యుమ్ విచక్షిక్కుప్పడుకి
అతు. అతువుమ్ “తానేకధానమభర త్తదేతదోమితి” ఎన్త శ్రుతి
ప్రసిద్ధమితే.

(ప్రణవః) ఎన్తిఱ విత్తాల్, (౨) “ప్రణవోధనుశ్శరోహ్యత్మా
బ్రహ్మతల్లత్యముద్యతే! అప్రమత్తేన వేదన్యం శరవ త్తన్మయోభవేత్”
ఎన్తిఱ శ్రుతిస్మరిక్కుప్పడుకై యాతే, ఎయ్కిఱవన్ ఎయ్త వేగత్తాతే
ఇలక్కిల్ కుటిత్త అమ్బుపోతే, ప్రణవమ్ ధనుస్సాక, ఆత్మావాకిఱ శర
మానతు బ్రహ్మమాకిఱ ఇలకై కుక్కుఱిత్తు అవహితనాన పురుషనాతే
ఎయ్యప్పడువతాయ్, అక్లే అన్తర్భవికై యాతే బ్రహ్మమాయ్ విడుమె
న్తస్వరూపాన్తర్భావమాన ఇక్యమ్ ప్రణవప్రతిపాద్యమెన్తతోన్తుకిఱతు.

ప్రణవమ్ - ధనుస్సాకై యావతు; - కోటిద్వయ త్తైలుమ్ సమ్బద్ధి
త్తనాణీయాతే వలిపెల్లి విల్పోతే, ప్రథమచరమాక్షరజ్గభుడై య అర్థ
ద్వయ త్తైలుమ్ అన్వయత్తైయుడై యసమ్బన్ధన్తుక్కు మధ్యమస్థమాన అవ
ధారణత్తాతే దార్ఢ్యమ్ పిఱకై యాతే. ఆత్మా-శరమూకై యావతు; -
ఎయ్కిఱవన్ కై కొళ్ళుమ్బడి శైవ్యయైయుడై త్తాయ్, ఇనన్ ఇలకై
క్కుణ్ణోక్కిన ముఖిత్తిలే కూర్చయైయుడై త్తాయ్, ఎయ్కిఱవన్ ఏవిన
కార్యత్తిలే నడక్కుమిడ త్తిల్ పక్షపాతియాన అమ్బుపోతే, ఆత్మా

హోరేణాఽఽత్మాపహారిణా” ఎన్ఱశొల్లక్కడవతితే.

ఇస్పాపత్తుక్కు స్రాయశ్చిత్తముమ్, (౧) “యమోనై వస్వతో
రాజా యస్తనైషహృద్ధిః తేనచేదవివాదస్తే మాగజ్ఞాంమాకురూన్
గమః” ఎన్ఱశొల్లప్పట్టము. అతావతు - [యమః] ఎన్ఱ - (౨) “య
ఆత్మానమస్తరోయమయతి” ఎన్ఱశొల్లప్పట్టము, ప్రశాసితావన్ఱ
పడి. [నై వస్వతః] వినస్వత్సమృద్ధి ఎన్ఱ - సవిత్సమన్ఱమధ్యనర్తియె
న్ఱపడి. [రాజా] ఎన్ఱతు - పుల్లరీకాక్షత్వాదికభాషణ ఉస్వరత్వ చిన్ఱజ్జ
శాలే విశజ్ఞానిన్ఱశ్శపెన్ఱపడి. [యః] ఎన్ఱతు - (౩) “యః షోఽస్తరా
దిత్యేహిరణ్మయః పురుషోద్విశ్యతే” ఇత్యాది శ్రుతిప్రసిద్ధాన్ఱపడి.
[ఏషతవహృద్ధిః] ఎన్ఱతు - ఇవన్ డన్ఱుడై య హృదయన్ఱలేనిన్ఱ
న్ఱపడి. (౪) “సయశ్చాఽయంపునషే, యశ్చాసావాదిత్యే, సపకః”
ఎన్ఱపడియే కీర్త ఆదిత్యమన్ఱలా నర్వర్తియాక చొల్లప్పట్ట ఇవన్
డనక్కు అన్ఱరాత్మావాయురానిన్ఱాన్ఱన్ఱతాయుధ్దు.

[తేన] ఎన్ఱతు - కీర్త చొన్ఱన్ఱస్వభావజ్ఞై యుడై యవన్ డ
యెన్ఱపడి. [అవివాదః] ఎన్ఱతు - వివాదమ్ తవిర్కై. అతావతు -
అవనుడై య స్వరూపత్తుక్కు. విరుద్ధమాన స్వారన్ఱ్యాభిమానమ్ తవిర్
కై. ఎజ్జనేయెన్నిల్; - అవనుడై య నియన్ఱత్వతైయుమ్, ఉపాస్యత్వ
తైయుమ్, శేషిత్వతైయుమ్ అన్ఱరాత్మత్వతైయుమ్కడ్డాల అతుక్క. తిరా
మృడిస్వస్వతస్త్వమ్కొడ్డాదాతే, తన్నుడై య నియామ్యత్వతైయుమ్,
ఉపాసకత్వతైయుమ్, శేషత్వతైయుమ్, శరీరత్వతైయు మనుసన్ఱిత్తు అవ
నుడై యస్వరూపోత్కన్ఱత్తుక్కు, “ఓమ్” ఎన్ఱ ఇన్ఱై యెన్ఱపడి. [చేత్]
ఎన్ఱతు - ఇన్ఱఅవివాదరూపమాన శేషత్వజ్ఞానమ్మగ్గభనూయిరుక్కుమ్.
అతుడ్డాకిల్ అభుకితెన్ఱపడి. [తే] ఎన్ఱతు - డనక్కన్ఱపడి. [మాగజ్ఞాం
మాకురూన్ గమః] ఎన్ఱతు - ఇన్ఱశేషత్వజ్ఞానముడ్డానాల్ పాపక్షయార్థ

నజ్జఘాతే, శేషియానవనై యజిక్కితేన్," ఎస్తరుభిచ్చేమతాత్. ఓరు దేవతై యొక్కుటిత్తు ద్రన్యతైక్కి-శుక్తై-యితే యాగమానతు; అతిత్ ఇజ్జుమ్ పార్త్తాత్, నిరుపాధికదేవతై-పరమాత్మా; నిరుపాధికమాన హవిస్సు-ఆత్మ; నిరుపాధికమానయాగమ్-ఆత్మసమర్పణమ్; నిరుపాధిక మాన మస్త్రమ్-ప్రణవమ్. నిరుపాధికఫలమ్-మోక్షమాయరుక్మమ్.

(౧) "సర్వోపాధివినిర్ముక్తంక్షేత్రజ్ఞం బ్రహ్మణిన్యసేత్ | ఏత జ్ఞానశ్చ జ్ఞేయశ్చ శేషోఽన్యోగర్థవిస్తరః" ఎస్త, చేతననుక్కు - జ్ఞాత వ్యమానజ్ఞానయోగముమ్, జ్ఞేయముమ్-ఇన్ద్ర ఆత్మసమర్పణమ్.

(౨) "ఓమిత్యేతదక్షరముద్గీఢముపాసీత" (౩) "ఓమిత్యాత్మా నంధ్యాయథ" ఎస్త ధ్యానోపాసనశబ్దముఖత్రాతే ప్రణవాజ్ఞానస్తే భజ నరూపమాన భక్తియోగమాక చ్చిల్లుకైయాతే, ఉపాసనాత్మకమాన ధ్యానయోగముమ్ ఇతువే.

(౪) [ఓమిత్యాత్మానంయుజ్జీత] ప్రణవముఖత్రాతే సమర్పణరూప మానన్యాసస్తే పుణ్ణువానెన్తైయాతే, నిక్షేపమెష్టుమ్, న్యాసమెష్టుమ్ శొ ల్లప్పడుకిఱ ప్రపదనముమ్ ఇన్ద్రప్రణవార్హానమ్.

(౫) "పరజ్ఞ్యోతిరుపసమ్పద్యస్వేనరూపేణాభినిష్పద్యతే" (౬) "సమ్పద్యావిర్భావస్వేనశబ్దాత్" ఎస్త సాధనవిశేషబ్దభాతే సాధ్య మానఫలముమ్ ప్రణవోక్తమాన ఇన్ద్రస్వరూపయాథాత్మ్యమ్.

ఆకైయాతే సాధనసాధ్యజ్ఞానికిఱనైయెల్లామ్ ప్రణవోక్తమాన అనన్యార్హ శేషత్వమ్. ఆకైయాతే "ఇమమర్థమ్" ఎస్త గౌరవిత్తరుభి చ్చేయ్కితాత్.

ఇన్ద్రస్వరూపయాథాత్మ్యమ్, తన్నుడైయ ఉజ్జీవనార్థమాక శ్చ తవ్యమాకైయాతే, యథావస్థితమాన ఆత్మస్వరూపత్రినుడైయ అన్య థాప్రతిపత్తిరూపమాన ఆత్మాపహారమ్ సర్వపాపమూలమెన్నిఱతు. (౭) "యోఽన్యథాసన్తమాత్మాన మన్యథాప్రతిపద్యతే కిన్తేననకృతంపాపం

అజ్ఞానని కే, జీవస్వరూపశోభనతైయుమ్ ఈశ్వరస్వరూపశోభన
తైయుమ్ పలుకఁజూచె, తిథి యార్థమునకుమ్ వాచకమాగునుక్కితఁ
“ఇమమర్థమ్” ఎన్నికార్.

ఎజ్జనేయెన్నిల్ :- ముకారన్తిల్ (౧) “జేహేన్ద్రియమనకిప్రాణ
ధీభ్యోన్యోఽనన్యపాదనకి : నిత్యోవ్యాపీప్రతిక్షేత్ర మంత్యాభిన్నస్వత
స్సుభి” ఎన్నికపడియే-ప్రకృతేఽపరనాయ, స్వయంప్రకాశనాన్, నిత్య
నాయ, వ్యాపకనాయ, ప్రతిశరీరమ్ భిన్ననాన్, స్వాభావిముఖ్యతైయు
దైయనాయునుక్కు మన్తశోలి, అనన్తాన్ పరతన్తనాయునుక్కుమ్, అ
స్పారతన్త్ర్యన్తాన్ అనన్యార్థమాయునుక్కు మన్తశోలి, ఇస్పారతన్త్ర్య
త్తుక్కు ప్రతినన్త్ర్యయుమ్ సర్వరక్షకనాన సర్వశ్వరన్త్ర్యశోలి, అక
ఇప్పడి జీవస్వరూప శోభనమ్ పలుకఁజూచె జీవవాచకమెన్నపు
మామ్. సవిభక్తికమాన అకారన్తిల్ సర్వశేషిత్వమ్శోలి, అవధీయ
క్కు శేషియామిదన్తిల్-అన్త అనన్యార్థమమ్మడి శేషియామియుక్కు
మిడజ్జేడకారన్తిల్శోలి, ఇన్త శేషిత్వత్తుక్కు ప్రతినన్త్ర్యనిలపీఠిత్మాన్త
యాల్లెచిత్ప్రకారమాన చేతనవర్గజైవత్వలి, అక ఇప్పడి వ్యావర్తక
విశేషణమాన ఈశ్వరసుదైయ శేషిత్వజైశోభిత్తుక్కుయాల్లె భగవద్వాచక
మెన్నపుమామ్.

(సమదశత్) ఎన్నికవిత్తల్ - విహితత్వమ్ ద్యోతితమాకితతు.
(౧) “దిశ-అతిసర్జన” ఎన్నితేధాతు. (౧) “ఓమిత్యాత్మానన్యాయత్తేత”
(౧) “అప్రమత్తేనవేదన్యమ్” ఎన్నితే విధిక్కితతు. అన్తయాల్లె భగ
వదనన్యార్థ శేషత్వాఽనుసన్ధానరూపమాన ప్రపదనముమ్, సజ్జిహేణ
వివక్షితమెన్తభావమ్. ఇన్తే పున్తేవిత్తే (౧) “స్వపురుషమభివీక్ష్య”
ఎన్నికశోకన్తిల్ “ప్రపన్నాన్” ఎన్నికపదత్తుక్కుర్థమాక (౧) “తిరువ
డితన్నామమ్ మున్తమ్ పున్తన్త్రామాన్తర్” ఎన్త తిరుమన్తైత్తిరా
నరుళిచ్చెయ్తతు. అప్పడియే అన్తదాచార్యరాన జీయరుమ్, “అత్తో

మాక పుణ్యతీర్థమానగజైక్కుమ్ పోకవేణ్ణా. పుణ్యక్షేత్రమాన కురు
క్షేత్రత్తుక్కుమ్ పోకవేణ్ణావెన్టపడి.

ఆకైయా లే ఇప్పడిక్కుత్తశేషత్వత్తై “ఇమమర్థమ్” ఎన్టరుళి
చెయ్కితార్.

ప్రణవద్దాన్ - భగవద్వాచకమో? ఆత్మవాచకమోవెన్నిల్;

(౧) “బ్రహ్మణేత్వామహస ఓమిత్యాత్మానంయుజ్జీత” ఎన్తెయా లే
ఆత్మవాచకమాయ్, (౨) “ఓజ్కారోభగవాన్విష్ణుః” (౩) “ఓమిత్యేకా
క్షరం బ్రహ్మవ్యాహరన్తామను స్తరన్” ఏవమాదికళా లే, భగవద్వాచ
కమాయరుక్కుమ్.

ఉభయార్థత్తుక్కుమ్ వాచకమాకిటపడి ఎజ్జనేయెన్నిల్; “రా
జపురుషః” ఎన్నుమాపో లే ఎన్ట-ఆధ్వానరుళిచెయ్యుమ్వార్తై. “రాజ
పురుషః” ఎన్గిటవాక్యమ్-రాజావై యుమ్ పురుషనై యుమ్వచిక్కుమా
పో లే, ఉభయవాచకమాకిక్కడవతు. రాజా-పురుషవి శేషణమాయ్
క్కుండ్లు శేషమాకిటాపో లేయుమ్, అర్థతః రాజా ప్రధాననాయ్, పురు
షన్ శేషమాకిటాపో లేయుమ్, అవనై చొచ్చిల్లియల్లతు ఇవనై చొచ్చిల్లి
వొణ్ణామెయా లే, శబ్దత్తా లే ఆత్మవాచకమాయ్, అర్థత్తా లే భగవద్వాచక
మాయ్, ఆత్మస్వరూపనిరూపణార్థమాక భగవత్స్వరూపమ్ శొల్లక్కడ
వతాయ్, ఆత్మస్వరూప త్తి లే నోక్తాయరుక్కుమ్. ఆదిత్యనై యుగ్రీయ
ప్రభైయై చొచ్చిల్లివొణ్ణాతాపో లేయుమ్, అజ్గియైయిగ్రీయ అజ్జైచొచ్చి
ల్లివొణ్ణాతాపో లేయుమ్, గుణిపోలవుమ్ అజ్గిపోలవుమిరుక్కిట పరమా
త్తామున్నాకవల్లతు, గుణమ్ పోలవుమ్ అజ్గమ్ పోలవుమిరుక్కిట జీవా
త్తావై చొచ్చిల్లివొణ్ణామెయా లే, ఎమ్మెరుమాన్మున్నాక చొచ్చిల్లిత్తే
యాకిలుమ్, ఆత్మవాచకమే; ఆకైయా లే, మరమ్కూటి ప్పురుమ్శొల్లి
వార్తై పో లే ఎమ్మెరుమాన్మున్నాక చొచ్చిల్లిత్తే యాకిలుమ్, నోక్కు
ఆత్మావిన్బక్కులి లే యాయరుక్కుమ్.

ప్రతివాదిభయంకరార్య విరచితం ద్వితీయశ్లోకవ్యాఖ్యానమ్. ౧౦౧

అవ; - పనం ప్రణవం వ్యాఖ్యానం అథనమశ్శబ్దం వ్యాచక్షే (మస్త్ర
బహుళితి.)

మూ.- మస్త్ర బహుళితి మధ్యమేననమసా పుంసస్త్వరూపం గతిః
గమ్యం శిక్షితమీక్షితేన పురతః పశ్యాదపిష్టా నతః।
స్వతస్త్వం సిజరక్షిణం సముచితాన్ త్రిశ్చనాన్ న్యోచితా
తస్యైవేతిహ శర్వవిచ్యుతః స్వస్థానాన్ తతః॥ (౧)

వ్యా; - “మస్త్రమ్ అనుస్థానమ్, త్రాయస్త్రమ్ స్థితి,
మస్త్రాః తేషు బహు-మస్త్రాః తస్యే, (మస్త్ర) బహుళితి మస్త్ర శేష్ఠే -
శ్రీమదష్టాక్షరే. (౧) “యథాసర్వేషు దేవేషు నాస్తి నారాయణార్పణః।
తథాసర్వేషు మస్త్రేషు నాస్తి చాష్టాక్షరార్పణః॥ భూత్వోర్ధ్వబాహుర
ద్యాత్ర సత్యపూర్వం బ్రవీమి॥ హే పుత్రః ప్యాశ్య నిగుత నమస్తోష్టాక్ష
రార్పణః ॥ సర్వవేదాస్తసారాన్ స్వంసారాన్ ర్జనతారకః। గతిరష్టాక్షరో
నూనామపునర్భవకాక్షిణమ్ ॥ ఐహికమైశ్వర్యం స్వర్గాద్యం పార
తాకికమ్ । కైవల్యం భగవంత్యా మస్త్రాయంసాధయిష్యతి ॥ కింత్రబ
హుభిర్మస్త్రైః కింత్రబహుభిర్వృత్తైః । నమోనారాయణాయేతి మస్త్ర
స్వర్వార్థసాధకః ॥ ఋచోయజుఃసామాని తక్త వాఽధర్మగానిచ ।
సర్వమష్టాక్షరాస్త్రం యచ్చాన్యదపివాఙ్మయమ్ ॥ అష్టాక్షరస్తుప్రణవే
అకారే ప్రణవస్థితిః” ఇత్యాదివచనశతమత్రాన్ సుసంస్థయమ్.

మధ్యే-ప్రణవనారాయణపదయోరస్తరాశే, భవతి-మధ్యమః,
తేన, (పురతః) అగ్రే. (ఈక్షితేన) అన్వితేన-ప్రణవాన్వితేన. (నమసా)
సఖిజ్ఞానమసా. (పుంసః) చేతనస్య. (స్వరూపమ్) శేషత్వరూపస్వరూపమ్.
(శిక్షితమ్) శోధితం భవతి. కథమితిచేత్ ; ఉచ్యతే: “ఓం నమః” ఇతిసఖిజ్ఞా
నమసః ప్రణవాన్వయే, “మ్-అదైవ, మహి” ఇతియోజనాయామ్, తేన
విష్ణోరేవ శేషభూతః, నస్వాత్మనః ఇత్యర్థబోధనేన, స్వశేషత్వనివృత్త్యా
స్వరూపం శోధితం భవతి. (౨) “యోగ్యథాసస్త్రమార్థానమస్యథావతి

భగవదనన్యార్థ శేషత్వాను సన్ధానరూప ప్రపదనమిహ సజ్జగహేణవివక్షితమ్” ఎన్ఱ ఇన్ద్రశ్లోకవ్యాఖ్యాన త్రితే అరుళిచ్చెయ్ తరుళినార్.

అథవా, సకలశాస్త్రసజ్జగహమాన ఇప్పగిణవత్తాతే శాబ్దమాకవుమ్, ఆర్థమాకవుమ్, అచిత్స్వరూపత్తోడు చిత్స్వరూపత్తోడు ఈశ్వరస్వరూపత్తోడు తత్సమ్బంధవిశేషత్తోడు ప్రాప్యత్తోడు ప్రాపకత్తోడువాశియఱుచొల్లుకిఱుతెన్ఱు “ఇమమర్థం సమదిశత్” ఎన్ఱు హృష్టరాకితార్.

బ్రహ్మసద్భావతైయమ్, అన్ద్రబ్రహ్మమ్ జగత్కారణమెన్నుమతైయమ్, జగదన్తర్యామి యెన్నుమిడతైయమ్, అనన్తగుణమెన్నుమిడతైయమ్, జగద్రక్షకమెన్నుమిడతైయమ్, తత్వమ్ ఇరుపత్తునాతెన్నుమిడతైయమ్, ఆత్మా అచిద్వ్యాప్తతనెన్నుమిడతైయమ్, జ్ఞానస్వరూపనెన్నుమిడతైయమ్, జ్ఞానగుణకనెన్నుమిడతైయమ్, శేషభూతనెన్నుమిడతైయమ్, ఇచ్చేషత్వమ్ అనన్యార్థమెన్నుమిడతైయమ్, అతుతాన్ పృథక్కిన్త్యనర్హప్రథజ్ఞిర్దేశాన్తర్హమెన్నుమిడతైయమ్, ఇతరవిరుద్ధదర్శననిరాకరణతైయమ్, అవన్బోరుట్టెన్నుమిడతైయమ్ ప్రతిపాదిక్కిఱుతు -ప్రణవమ్; ఎన్ఱు “ప్రణవఇమమర్థం సమదిశత్” ఎన్ఱు ఆశ్చర్యప్రదుకితార్.

అకారత్తాతే శేషియాన బ్రహ్మస్వరూపమ్ శొల్లి, మకారత్తాతే శేషమాన ఆత్మస్వరూపమ్ శొల్లి, అకార త్రిల్ ధాతువాతే ఉపాయస్వరూపమ్ శొల్లి, అతిల్ చతుర్థియాతే-పురుషార్థస్వరూపమ్ శొల్లి, అన్యశేషత్వశక్కూరూపేణ విరోధిస్వరూపమ్ శొల్లుకైయాతే, ప్రణవత్తాతే అర్థపశ్చకముమ్ శొల్లుకిఱుతు.

ఆక ఇప్పడిప్రథమశ్లోకత్తాతే ప్రణవార్థతై అరుళిచ్చెయ్ తారాయిత్రు.

ప్రథమశ్లోకవ్యాఖ్యానమ్ సమూర్ణమ్.

భవతి. (౧) “బ్రహ్మవిదాప్నోతిపరమ్” (౨) “సాక్షుశేసర్వాన్
కామాన్ సహబ్రహ్మణావిషశ్చివేతి” (౩) “ఏతత్సామగాయ
న్నాస్తే” (౪) “యేనయేనధాతాగచ్ఛతి తేన తేన సహగచ్ఛతి” (౫)
“ఛాయావాసత్వమనుగచ్ఛత్” (౬) “భవాంస్తు సహవై దేహ్యగిరి
సానుషురంస్యతే । అహం సర్వంకరిష్యామి బాగ్రతస్త్వపరిశ్చతే” (౭)
“బద్ధాజ్జలిపుటాహ్లాష్టా నమశ్చైవవాదినః” ఇత్యాదికమత్రాఽను
సన్దేయమ్. అనేనస్వరూపాపాయ పురుషార్థాశ్శ్లోధితాఇతిభావః.

శిక్షణ ఫలమాహ, (స్వాతంత్ర్యమిత్యాది) స్వతంత్ర్యభావః-
స్వాతంత్ర్యమ్-స్వాధీనత్వమ్; (తస్య) స్వతంత్ర్యేన వేదాంతప్రసిద్ధస్య.
(హరేః) “హృష్కోహరణే” ఇతిధాతుః. సర్వంస్వార్థతయా హరతో
విష్టారేవ, ఉచితమ్; (అన్యోచితంన, అన్యేషాం-భగవద్వ్యతిరిక్తానామ్,
ఉచితమ్-అర్హమ్, న. అత్ర, (౮) “సర్వస్యవశే” (౯) “సర్వస్యశాసకః”
(౧౦) “సాక్షురవిపరమస్త్వరాట్” (౧౧) “సతస్యశేకశ్చన” (౧౨) “తస్య
నామమహద్యశః” (౧౩) “తమీశ్వరాణాంఋరమంబుషీశ్వరం తంజేవ
తానాం పరమశ్చైవైవతమ్” (౧౪) “దుద్రంసమాశ్రితాదేవాకుట్రో
బ్రహ్మణమాశ్రితః । బ్రహ్మణామాశ్రితో రాజన్నాహంకశ్చిదుపాశ్రితః”
ఇత్యాదికమత్రాఽనుసన్దేయమ్.

నిజచ్ఛతత్ - రక్షణార్థ, (నిజరక్షణమ్) స్వరక్షణమ్ - చేతనసం
రక్షణమిత్యర్థః. (తస్య) సర్వరక్షకత్వేన వేదాంతప్రసిద్ధస్య. (హరేః)
(౧౫) “హరిర్హరతిపాపాని” ఇత్యుక్తిరీత్యా స్వాశ్రితపాపనివర్తకస్యవిష్టో
రేవ, ఉచితమ్; అన్యోచితంన. (౧౬) “యేనకాలానిజేవన్తి” (౧౭) “ఏష
సర్వేశ్వరః, ఏషభూతాధిపతిః, ఏషభూతపాలః” (౧౮) “లక్ష్మ్యసహ
హృషీకేశోదేవ్యాకారుగ్యరూపయా । రక్షకస్సర్వసిద్ధాస్తేవేదాంతమచ
గీయతే” ఇత్యాదికమత్రాఽనుసన్దేయమ్.

పద్యతే । కింతేననకృతం పాపం చోరేణాత్మాపహరిణా” (౧) “అనాత్మ
నాత్మబుద్ధిర్యా అస్వేస్వమితియామతిః । అవిద్యాతరుసమ్భూతం బీజమే
తద్విధాస్థితమ్” ఇత్యాదికమత్రానుసంధేయమ్.

(స్థానతః) అస్మిన్మస్తే “నమః” ఇతిపదద్వయంతస్త్రోపాత్తమ్; తత్ర
ఏకం అఖిణ్డమ్ - ఉపాయవాచి; (౨) “నమశ్చక్రుర్జనార్దనమ్” ఇత్యుపాయా
నుష్ఠాన ప్రకాశకవాక్యే ఉపాయవాచకశరణపదస్థానేనమశ్చక్రుప్రయో
గాత్; అన్యత్నుసన్సఖిణ్డం స్వార్థత్వనిషేధవాచి; అన్వేషణస్థానత్రయా
న్వయః; ఏవశ్చ సతి (స్థానతః) స్వస్థానే, (ఈక్షితేన) అన్వితేన, అఖిణ్డనమో
న్వితేన, (నమసా) సఖిణ్డనమసా, (గతిః) ఉపాయః, శిక్షితా; కథమితిచేత్;
ఉచ్యతే; - “నమోనమః” ఇతి - సఖిణ్డనమసః అఖిణ్డనమోన్వయే, నమః -
రక్షణోపాయః - స్వరక్షణే ప్రవృత్తిః, మః - స్వాత్మనః; కిన్తుభగవతపే
త్యర్థబోధనేన, స్వరక్షణేస్వాన్వయ నివృత్త్యా, గతిశ్శోధితాభవతి. (౩)
“అమృతస్యైష సేతుః” (౪) “భోక్తాభోగ్యం ప్రేరితారశ్చమత్వాజుష్ట
స్తతస్తేనామృతత్వమేతి” (౫) “నాన్యఃపథా అయనాయవిద్యతే” (౬)
“సంసారార్థవమగ్నానాం విషయాక్రాంతచేతనామ్ । విష్ణుపోతం
వినా నాన్యత్కించ దస్తిపరాయణమ్” (౭) “దైవీహ్యేషా గుణమయీ
మమమాయా దురత్యయా । మామేవయే ప్రపద్యస్తే మాయామేతాం
తరన్తితే” (౮) “సంసారసాగరం ఘోరమనన్తకేశభాజనమ్ । త్వామేవ
శరణం ప్రాప్య నిస్తరన్తి మనీషిణః” ఇత్యాదికమత్రానుసంధేయమ్.

(పశ్చాత్) అస్తే. (ఈక్షితేన) అన్వితేన - కాకాక్షన్యాయేన
నారాయణపదాన్వితేన. (నమసా) సఖిణ్డనమసా. (గమ్యమ్)
ప్రాప్యమ్, శిక్షితమ్. కథమితిచేత్; ఉచ్యతే; - “నారాయణాయనమః”
ఇతి - సఖిణ్డనమసా నారాయణపదాన్వయే, “నారాయణాయసర్వశేషిణే
శ్రీమతేవిష్ణవ ఏవ సకలవిధ కైజ్కర్యాణి కరవాణి; మః న - మదర్థంనకర
వాణి” ఇత్యర్థబోధనేన కైజ్కర్యేస్వార్థత్వనివృత్త్యా, గమ్యంశోధితం

ద్వితీయశ్లోక వ్యాఖ్యానారంభము.

అనన్తరమ్ మన్తశేషముమ్ ప్రణవవివరణమాకై యానుమ్,
 వివరణమానతు-ప్రస్తతమానవర్తన్తమ్ ఉపయుక్తమానవర్తన్తమ్
 కొండ్లు పూర్వోక్తమానవర్తన్త విశేషకర్తృకమాలుమ్, ఉకారవివ
 రణమాన నమశ్శబ్దమ్, శేషభూతనాన ఆత్మావిన్యాయ అవాక్కార
 మమకారనివృత్తియైష్వర్యానిష్ఠకొండ్లు, స్వస్వతః స్వస్వనివృత్తియమ్,
 తత్త్విద్ధమాయ్ స్వగతమాన స్వామిత్వశేషనిష్ఠానిష్ఠయ రూపిత్యనే
 యమ్, తత్ఫలితమాన పారతన్త్ర్యయమ్, పరిత్యజ్య స్వరూపన్తమ్,
 అనురూపమాన ఉపాయస్వరూపన్తయమ్, శాంతినిష్ఠ నమస్కార
 ర్థమరుళిచ్ఛయేకీతార్. (మన్తబ్రహ్మణీత్యాది).

శ్లో:- మన్తబ్రహ్మణీ మన్యమేనసమసా మంసస్త్వరూపవివిధి
 గమ్యంతీతిత మీక్షితేన పురితః పశ్చాద్విష్ణు సతః ।
 స్వతన్త్ర్యం నిజరక్షణంసముచితావృత్తిశ్చనాన్వయచితా
 తస్యైవేతిహ కర్ణవిచ్య కథితం స్వస్యాపినాన్తంతతః (అ)

వ్యా:- మన్తశబ్దత్వాలే-“మన్తారంత్రాయతే” ఎన్నియుల్లర్పితి
 యాలే, వాచ్యవ్యతిరేకేణపుమ్ అనిష్టనివృత్తిపూర్వకమాళ ఇష్టప్రా
 ప్తియై పుణ్యకొండ్లుకై వాచకత్తుక్కే వివక్షిక్క-పుడుగీతతు.
 *బ్రహ్మశబ్దమ్-ఇవిదగ్ధిలే మన్తపరమ్. ఇత్తాల స్వవాచ్యసామ్యమ్
 వివక్షిక్క-పుడుగీతతు. (గ) “మన్తనాథంసుసం మన్తం సమత్వేనా
 నుభావయేత్” ఎన్నక్కడనతితే. అననుమ్ మనసమృద్ధుగీతవర్త
 రక్షిక్కుమితే. (బ్రహ్మణీ) ఎన్ఱ-సత్తయియాలే “బ్రహ్మణీప్రణవమ్”
 “బ్రహ్మణీనమసా” ఎన్ఱ ఇరద్దగ్ధియమ్ సమృద్ధి-అతు.

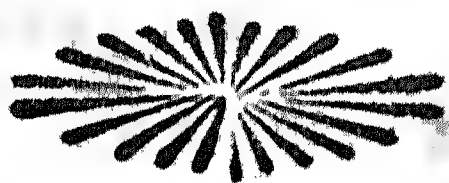
ప్రథమశ్లోక త్రిలే, “మన్తబ్రహ్మణీ” ఎన్ఱశాల్లాతే, ఇన్ఱే అను
 లిచ్ఛయేతతు - ప్రణవవ్యతిరేక ర్తియమ్ కార్యకరత్వమ్ తోదయై
 క్కా-క; (అ) “సమానారాయణాయేతి మన్తస్సర్వాగ్రసాధకః” ఎన్ఱ

(సముచితా) సమ్యగుచితా - శేషత్వరూపాఽనుగుణా. (వృత్తిః) వ్యాపారః - వ్యక్తచతుర్థ్య క్తకై జ్ఞర్యశ్చ, (తస్య) సర్వ శేషి త్వేన వేదాత్త ప్రసిద్ధస్య. (హరేః) సర్వం స్వన శే కుర్వతో విష్ణో రేవోచితా; అన్యోచితాన. (౧) “సకారణంకరణాధిపాధిపోనచాఽస్య కశ్చిజ్జనితానచాధిపః” (—) “సర్వేషు దేశకాలేషు సర్వాఽనన్తాసుచాఽచ్యుతా కిజ్జ రోఽస్తి హృషీ కేశభూయోభూయోస్మికిజ్జ రః” ఇత్యాదికమత్రాఽనుసన్ధేయమ్. (ఇతి) ఇత్థమ్. (వివిచ్య) విభజ్య. (కథితమ్) ప్రోక్తమ్; - స్థానత్రయాఽన్విత సఖిజ్ఞానమసా ప్రతిపాదితమిత్యర్థః. ప్రధానార్థమాహ (స్వస్యాపీతి). (తతః) తస్మాత్కారణాత్; - స్వాతంత్ర్యాదిత్రయస్య భగవత ఏవోచితత్వాదిత్యర్థః. (స్వస్యాపి) పరమాత్మనః, స్వస్యచ. (నార్హమ్) నోచితమ్; - స్వాతంత్ర్యాదిత్రయముభయసాధారణం న భవతీత్యర్థః. అత్ర, (3) “అహమపిమమన; భగవత ఏవాఽహమస్మి” (౪) “యాః కాశ్చన కృతయోమమభవన్తి, తాసుమమతానాన్తి, భగవత ఏవతాః” (౫) “నాఽహం మమస్వతస్త్రోహం నాఽస్మిత్యస్యాఽర్థఉచ్యతే । నమేదే హాదికం వస్తున శేషంపరమాత్మనః । ద్వ్యక్షరస్తుభవేన్మృత్యుఃత్వక్షరం బ్రహ్మణః పదమ్ । మమేతిద్వ్యక్షరోమృత్యుర్నమమేతిచ శాశ్వతమ్” ఇత్యాదికమత్రాఽనుసన్ధేయమ్. తథాచ, అనన్యార్హ శేషత్వాఽనన్య శరణత్వాఽనన్యభోగ్యత్వరూపమాకారత్రయం ఫలితమితిభావః.

ప్రతిపాదిభయజ్ఞరార్యకృతే అష్టశ్లోకీ వ్యాఖ్యానే

ద్వితీయశ్లోక వ్యాఖ్యానం

సమూర్థమ్.

కళిక్యాట్టిల్ ప్రధానోపాయమాక భగవద్విషయశ్చేచ్ఛాల్లకితు-నమ
శ్శబ్దమెచ్చ నిర్వచితైకాయామై, ప్రపత్తిపరమాయుష్యమ్ నమశ్శబ్దమ్.

ఇప్పటి అనన్యశరణార్థతాల్ వన్యనమనమ తత్ప్రసాదోపాయ
మెచ్చ భగవచ్ఛాస్త్రాంతే నమశ్శబ్దమ్ నిర్వచితైకప్రదానిస్తతు; (౧)
[నామయత్యపివాదేచ ప్రహ్లాదాచయతిధ్రువమ్ ప్రహ్లాద వతిరీచేహి
ఫరోనైచ్యం విలోకయతి. అలోపానమ ఉత్తిష్టంయ త్తన్నామయతి
స్వయమ్] ఎన్ట-దేవనానసర్వశ్వేన్తే నమిప్సిక్కి-తాకపుమామ్; అతా
వతు-అవనైత్తామిష్టమ్. శేషభూతిస్త్విక్కి-లితేతాత్త్విక్కి-కాల్
శేషయానపరన తాన తాత్థానిఱ్ఱుమిత్తే. అన్తయాచే అవనై నమి
ప్సిక్కి-మెచ్చ “నమః” ఎన్ట శాల్లిల్ తాకపుమామ్ - ఎన్ట నిర్వచితై
ప్రదతు.

ఇప్పటి ఇన్నమస్సికితు-శరణాగతియిత్తే. (౨) [వాచానమ
ఇతిప్రోచ్య మనసావర్జమాచయత్. తస్మిన్ పూర్ణముద్దిష్టమతోన్య
న్మూనముచ్యతే | త్రికిరణత్తాలుమ్ పల్లవికితుయాతోన్ట అతుపూర్ణ
మాననమస్సు; ఇతిలే ఒన్టకుజైయిలే కుజైయాయుష్య మెన్ట శాల్లి,
(౩) [ఇయం కరణపూర్తిస్సన్యత్ అర్థపూర్తిమిమాంశృణు] ఇతు
నమస్సుక్కిరణపూర్తిమాయుకుక్కుమ్; అర్థపూర్తియైశ్చేన్ట
శుశూషయైస్పిఱిప్పిత్తు, (౪) [శాశ్వతీ మమసంసిద్ధి రియ ప్రహ్లాద
వామియత్ : పురుషంపరముచ్యతే సమే సిద్ధిరతోన్యథా. ఇత్యర్థముది
తం శ్రేష్ఠం ఫలేప్సారద్విరోధి | పరనానపురుషవైక్కుటిత్తు ఇన్న
మస్సోల్ వరుకితాత్త్విక్కియైయై యేనాకానిస్తేన్ ఎన్టివితు యా
తోన్ట, అతుశేనిశై నిష్టపురుషామ్. ఇతోభీయవేతేనక్కు పురుషార్థ
మిత్తే, ఎన్టిపారతన్త్ర్యమే ఫలమాక అనుసన్తిక్కియాకిత ఆత్మనిశ్చే
పమ్ శ్రేష్ఠమాన అర్థమాక చన్ట ప్పట్టతు; ఇతుక్కు ఫలశ్రద్ధావిరోధియా
యికుక్కు-మెన్టమ్,

శొల్లిగ్గిరితే. *మన్తబ్రహ్మశబ్దతాతే (౧) “నమోనారాయణాయే
యోవిద్యాద్బ్రహ్మశాశ్వతమ్” ఎన్నిటవచనమ్ స్మరిప్పిక్కప్పడుకిటు
(మధ్యమేన) ఎన్నిటతు - హేతుగర్భపదమాయ్, మధ్యస్థితత్వాత్
ఎన్తపడి. మధ్యమమాకై యాతే, కాకాక్షిన్యాయతాతే పూర్వోత్త
సమ్బంధమ్ కూడుమెన్తుభావమ్.

(నమసా) ఎన్నిటనిర్దేశతాతే సముదాయస్వరూపతాతే ఉపాయ
ప్రతిపాదనపరత్వమ్ వ్యఖిక్కిటు. ఎజ్జనేయెన్నిల్; - (౨) [యశ్చ
దేవోమయాద్భుష్టః పురాపద్మాయతేక్షణః । సపష పృథుదీర్ఘాత్
స్సమ్బంధీతేజనార్దనః । సర్వేషామేవలోకానాం పితామతాచమాధవః
గచ్ఛద్వమేనం శరణం శరణ్యం పురుషన్నభాః] ఎన్తు - “సర్వలోకజ్ఞ
భుక్కుమ్ ప్రియహితజ్ఞై నడత్తిక్కొణ్ణు పోరువానోరువనాకై యాతే,
ఎల్లార్కుమ్ మాతావుమ్ పితావుమాయ్, (౩) ‘ఉయిర్కెల్లామ్
తాయాయళిక్కిన్తతణ్ణామరైక్కణ్ణా’ ఎన్నిటపడియే అన్తప్రియహిత
పరతైకతెల్లామ్ తోన్తుమ్బడి * పద్మాయతేక్షణనాయరుప్పాన్ యావ
నారుదేవన్-మున్బు ఎన్నా లేకాణప్పట్టాన్; అన్తజనార్దనన్ పృథుదీర్ఘాత్
నాయ్కొణ్ణు ఉజ్జభుక్కునమ్బన్దియాయరుక్కితాన్; అవనైచ్చరణమ్
పుకుళ్ళోళ్” ఎన్తు ఉపదేశిక్క; అనుష్ఠానవేళైయిలే (౪) “ఏవముక్తా
స్త్రయః సార్థాయమాచ భరత్సభ । ద్రౌపద్యాసహితాన్సర్వే నమ
శ్చక్రుర్జనార్దనమ్” ఎన్నిప్పడిశొల్లప్పట్ట పాణ్డవర్కకై వరుమ్ ద్రౌపది
యోడు కూడిక్కొణ్ణు నమనైస్సప్పణ్ణినార్కళ్ ఎన్నిటస్థానప్రమాణతా
లుమ్, ఉపాయమాకచ్చుల్లకై యాలుమ్, (౫) “పన్థానకారఉద్దిష్టామః
ప్రధాన ఉదీర్యతేవిసర్గః పరమేశస్తు తస్యాఽర్థోయంనిరూప్యతే । అనా
దిః పరమేశోయ శ్శక్తిమానచ్యుతః ప్రభుః । స్వప్రాప్తయే ప్రధా
నోయం పన్థా నమననామవాన్” ఎన్తు భగవత్ప్రార్థిక్కు కర్మజ్ఞానాది

(౧) [స్వస్వస్వామినివృత్తిర్యాప్తాతికుల్యవిచ్ఛనమ్ । తదజ్ఞం
పశ్యమంప్రోక్ష మాజ్ఞావ్యాఘాతన్వనమ్ । అశాస్త్రీయోఽప సేవా తు
తద్వ్యాఘాత ఉదీర్యతే] శేషభూతనుక్కు స్వామిమక్కుల్ అననాజ్ఞయై
అభీయామల్ నడక్కైయాకిం ప్రాతికుల్యన్వనమ్ అజ్ఞామజ్ఞమాత
చ్చొలప్పట్టతు; అశాస్త్రీయజ్ఞై సేవిక్కై అతుక్కువిరోధియెన్వమ్,

(౨) [చరాచరాభిభూతాన సర్వాభిధగనద్యుః । అతస్త
దానుకూల్యంమేకాద్యమిశ్యేనవిశ్వయః । షష్టమజ్ఞం సముదీప్తం తద్వి
ఘాతోనిరాకృతిః । ఏనమజ్ఞేషుపాశ్చశ్చనమనంతే ప్రకీర్తయే] చరా
చరజ్ఞాన ఎల్లాభూతజ్ఞభుమ్ భగవానుక్కు శరీరమాయినక్కుమ్;
ఆకైయాలే అతినుజ్జైయ ఆనుకుల్యమే ఎనన్తక్కైర్తస్యమెన్వనిశ్చ
యిక్కైయాకిం ఆనుకుల్యసజ్జల్పమ్ ఆతామజ్ఞమాత చ్చొలప్పట్టతు;
అతుక్కువిరోధి - భూతహింసై యెన్వశాన్తి, ఇప్పడి అజ్ఞభోదుమ్
ఉపాజ్ఞభోదుమ్ కుచిననమనమ్ ఉనన్తచ్చొలప్పట్టతెన్వ శాల్లిద్ర్దతే;

అప్పడిప్పట్ట ఉపాయమ్ నమస్స లేళ్ళొప్పట్ట తెన్గిటు (నమసా)
ఎన్గిట్రా లేన్వశ్చిక్కిటు.

(పుంసః) ఎన్గిట్రాల్ “న” ఎన్వమ్, “మః” ఎన్వమ్ పద
మాకైయాలే, న్యజ్ఞనకూపమకారన్తుక్కు షష్టస్తత్వమ్ వ్యశ్చిక్కిటు.
పుంశ్చబ్దత్రా లే, మకారప్రతిపాద్యమాన ఆత్మావినుజ్జైయ జ్ఞాతృత్వమ్
హేయోపాదేయజ్ఞానమూలమాకైయాలే, తద్గర్భానోపాదానాదిచీకర్
కర్తృతానిబన్ధనై యాకైయాలే, కర్తృత్వముమ్, (3) “స్వతన్తజిత్రా”
ఎన్గిట్రా అనుశాసనత్రా లే స్వతన్త్ర్యకూపమాకైయాలే, కర్తృత్వనిబన్ధ
నమాన స్వాతన్త్ర్యయ్యుక్తినాన ఆత్మాపుక్కు ప్రకృతమానశేషత్వమ్
సకలశాస్త్రవైయర్థ్యప్రసజ్జత్రా లే అయ్యుక్తమెన్గిట్రా శక్తై నూచిక్కు
పుడుకిటు.

(౧) [అనాదివాసనారోహదనై శ్వర్యాత్స్వభావజాత్ । మలావ
కుణ్ణితత్వాచ్చ దృక్తియావిహతిర్నియా । తత్కార్యణ్యం తదుద్బోధో
ద్వితీయం హ్యజ్జమీదృశమ్ । స్వస్వాతంత్ర్యం వబోధస్తు తద్విరోధఉదీ
ర్యతే] అనాదియానవాసనై యినుడై యకిళప్పత్తాలుమ్, స్వాభావికమాన
అనై శ్వర్యముణ్ణు-అసామర్థ్యమ్, అత్తాలుమ్, కర్మకృతమానఅజ్ఞానాదిమ
లత్తాలే మూడప్పడుకై యాలుమ్, జ్ఞానయోగకర్మయోగాదికళిన్త్రియితు
కై-యాకిఱవితు-కార్యణ్యమ్. ఇతినుడై య అటివు ఇరణ్ణామజ్జమాయి
రుక్తుమ్; స్వస్వాతంత్ర్యజ్ఞానమానతు-కార్యణ్యత్తుక్తు విరోధియాక-చొల్ల
ప్పడుకిఱతెన్తుమ్.

(౨) [పరత్వేసతి దేవోయం భూతానామనుకమ్పనః । అనుగ్రహే
కధీర్నిత్య మిత్యేతత్తుత్పతీయకమ్ । ఉపేక్షకోయదాకర్మ ఫలదాయాతి
యామతిః । విశ్వాసాత్మకమేతత్తు తృతీయంహ నివైసదా] సర్వస్మా
త్పరనాయిరుక్కచ్చెయ్ తేయుమ్ చేతననశవిత్ కృపాపరతన్త్రనాయ్
కొండ్లు ఎన్తుమ్ అనుగ్రహిక్కెయ్యెన్త్రిలుమ్ నెజ్జాయుడై యనాయిరుక్తు
మెన్గిఱవిశ్వాసమ్ మూన్ఱామజ్జమ్; ఇట్టై, కర్మత్తుక్కిడాన ఫలతై తరుకై
యాలే ఉపేక్షకనాయిరుక్తుమెన్గిఱనినై పునెప్పొతుమట్టియానిన్త్రిమెన్తుమ్.

(౩) [ఏవమృతోష్యశ స్తస్యన్ నత్రాణంభవితుంక్షమః । ఇతి
బుద్ధాభ్యస్యదేవస్య గోప్తృశక్తినిరూపణమ్ । చతుర్థమజ్జముద్దిష్టమము
ష్యవ్యాపాతిః పునః । ఉదాసీనోగుణాభావాదిత్యుత్ప్రేక్షానిమిత్తజా
ఇప్పడి అనుగ్రహబుద్ధియాయురుద్దానేయాకిలుమ్ అశక్తినామాకిల్ రక్షక
గాక మాట్టానెన్తునినై త్తు, ఇన్ద్రకశ్వరనుడై య రక్షకత్వశక్తినిరూపణ
మాకిఱ గోప్తృత్వవరణమ్ నాలామజ్జమాక-చొల్లప్పట్టతు; ఇతుక్తు
విరోధి - ఇన్ద్రరక్షకత్వశక్తియాకిఱగుణమిల్లామైయాలే ఉదాసీననాయిరు
క్తుమ్ ఎన్గిఱనినై వడియాక ఉణ్ణామెన్తుమ్,

*స్వరూపపదత్తా లే ప్రణవోదితమానశేషత్వరూపమాన స్వరూపమ్ వివక్షిక్కుప్పడుకిఱు. స్వమ్-రూపమ్-స్వరూపమ్; అసాధారణ ధర్మమెన్దపడి. ఇత్తా లేజ్ఞానానన్దగ్ధై పున్దు శేషత్వమ్ అన్తరజ్ఞనిదూప కమెన్దు న్యజ్ఞిక్కిఱు. *గతిశబ్దత్తా లే-నమశ్శబ్దప్రతిపాదితమాన ఉపాయ స్వరూపమ్ శొల్లప్పడుకిఱు. *గమ్యశబ్దత్తా లే-త్తతీయపదోక్తమాన కై జ్ఞరూపప్రప్రప్యై చ్చులుకిఱు. (శిక్షితమ్) శోధితమెన్దపడి ఎజ్జనేయెన్నిల్; “మః” ఎన్దిఱుషష్ఠి-సమ్బన్ధసామాన్యతై చ్చులుకై యాలే అకారనారాయణపదజ్ఞోపాలే తాదన్యపరత్వంయు క్తమ్.

ఇవిడ త్తిల్ నివర్తిక్కుప్పడుకిఱు విరోధియానతు-మమతారూపమాక శాస్త్రసిద్ధమాకై యాలే, షస్త్వన్తత్వముమ్ యుక్తమే. ఎజ్జనేయెన్నిల్; (౧) “ద్వ్యక్షరస్తభవేన్ద్రత్య స్త్యక్షరంబ్రహ్మణఃపదమ్ | మమేతిద్వ్యక్షరోమృత్యు ర్నమమేతిచశాశ్వతమ్” ఎన్దు మమత్వమ్ విరోధియెన్దుశొల్లప్పట్టతు. ఆనాల్ ఇవిడ త్తిల్ మమత్వమాత్రమే నివర్తిక్కుప్పడుకిఱుతాకిల్, మమత్వత్తుకు హేతుభూతమాయ్ స్వాతన్త్ర్యానురూపమాన అహజ్కారమ్ నివర్తిక్కుప్పడుకిఱుపడి ఎజ్జనేయెన్నిల్; (౨) [అహజ్కృతిర్యాభూతానాంసంసారజననీమతా] ఎన్దు-అహజ్కారమానతు సంసారహేతువాకవన్తో శొల్లప్పడుకిఱుతెన్నిల్; (౩) “అనాత్మన్యాత్మబుద్ధిర్యా అస్వేస్వమితి యామతిః | అవిద్యాతరు సమ్భూతి బీజమేతద్ద్విధాస్థితమ్” ఎన్దు-అహజ్కారమమకారరూపమాయి రుక్మి ఉభయవిధమాన స్వార్థత్వముమ్ నివర్తిక్కుప్పడుకిఱుతు.

ఎజ్జనేయెన్నిల్; [అహంమమ] ఎన్దు-నాన్ ఎనక్కు ఉరియే నెన్దిఱు అభిమానమ్-అహజ్కారమ్. ఇతుతాన్ ఇరణ్ణునకై యాయుకుమ్; దేహత్మాభిమానరూపమాయమ్, దేహత్పరమదైయస్వతన్త్ర్యాభిమానరూపమాయమ్. ఉభయవిధమాన ఇన్ద్ర అహజ్కారముమ్, అనాత్మావిల్ ఆత్మబుద్ధియే యాయురుక్తుమ్. నిష్కృష్టమాన

(గమ్యం క్షి తమ్) మేలిచ్చద త్రిల్ శొల్లుకొలుభోగ తైప్పుద
వత్తునతానభో ద్విత్వరూపాహక్కార భోగవిషయమమత్వబ్ధినుజ్జయ
నిపు త్రియుమ్, కాకాక్షిన్యాయత్తాలే ఉత్తర త్రనగు ద్విమాననమస్సలే
ప్రతిపాదిక్కప్పడుకొను. ఎద్దవేయొన్నిల్ : (3) [అహమవినమమ, భగ
వతపవాహమ స్తి] ఎత్తు-నానుమ్ ఎనకు ఉరియేనలేన్ ఎత్తుకొల్లు,
తనకుస్వాగతైయుగ్గాదుకొలు మమతాన్వయత్కొ-ట్టిన్, భగవచ్చేవత్వతై
ప్రతిపాదిత్తు, (ర) [యాకికాశ్చనక్రతయోమమభవత్తి, మమ మమతా
నాస్తితాను, భగవతపవతాకి] ఎత్తు తన్నుజ్జయ ప్రవృత్త్యాదిక
శ్లోవద్యుక్కుమ్ స్వాగత్యవైయుగ్గాదుకొలు మమతాన్వయత్కొ-
ట్టిత్తు, భగవదీయత్వతై ప్రతిపాదిక్కయాలే.

ఆనాల్ లుప్తచతుర్థియా లే తాదర్థ్యమ్ ప్రతిపాదిక్-పృట్టతిత
యోవెన్నిల్;-ఉణ్ణు; అన్త తాదర్థ్యమ్ కీర్తే ప్రతిపాదితమానాలుమ్, ఉకా
రత్తిలే అన్యశేషత్వనిష్పత్తియైచ్చులుకై యాలే, అన్యేస్వస్యతమనాన
తన్నుడై యస్వాతస్త్వమ్ నిరస్తమానాలుమ్, అతిస్మేలే మకారత్వ
ప్రతిపాదితమాన జ్ఞాతృత్వబలాయాతకర్తృత్వాభిభూతనాకై యాలే,
స్వరూపశోధనమ్ పణ్ణవేణుమెన్టు, “మః” ఎన్టు-స్వస్య స్వార్థత్వజై ఆశ
జ్ఞిత్తు “న” ఎన్టు-అతైనిషేధిక్కి-అతు. ఇత్తాల్ మకారోద్ధమానానన్త
రూపజ్ఞానమాయ్, స్వస్మై స్వయంప్రకాశమాయ్, అతపవ అహమర్థ
మాయ్, అనుకూలజ్ఞానాశ్రయమాయ్ నిత్యమాయురుక్కి-అ ఆత్మస్వరూ
పమ్-భగవదధీనమాయ్ భగవత్ప్రయోజనమాయురుక్కు-మెన్తిఅతు.

ఎజ్జనేయన్నిల్; జాతిగుణక్రియైకల్ స్వాశ్రయమానన్యక్తిగుణ
కర్తాక్కుళోడే విశిష్టమాయ్ కొణ్ణు ప్రతిపత్తివ్యవహారజ్ఞుక్కు-విషయ
మామాపోలే, ఇవాత్మస్వరూపమ్ సర్వవిశేష్యమానభగవత్స్వరూప
త్తుక్కు విశేషణతయా విశిష్టమాయ్ కొణ్ణు శేషమాయురుక్కు-మెన్టు,
ఇమ్మన్తసజ్గ్రహమాన ప్రణవత్తుక్కు ప్రకృతియాయురుక్కి-అ అకార
త్తిలే శొల్లుకై యాలుమ్, ఇప్పడి అపృథక్సిద్ధ విశేషణమాయ్ కొణ్ణు
విశేష్యత్తుక్కు సర్వప్రకారత్తాలుమ్ అతిశయకరమాయురుక్కు-మెన్
యాలుమ్, (౧) “జ్ఞానానన్తమయస్త్వాత్మా శేషాహిపరమాత్మనః”
ఎన్టు-జ్ఞానానన్తమయమాన స్వరూపత్తిస్థైయ పరమాత్మశేషత్వప్రసి
ద్ధియాలుమ్, (౨) “తద్ధానంబ్రహ్మసంజ్ఞితమ్” ఎన్టు విశేషణరూపమాన
ఇన్దజ్ఞానత్తై విశేష్యైక్యత్తాలే “బ్రహ్మసంజ్ఞితమ్” ఎన్టు - బ్రహ్మమాత
వేద్యవహరికై యాలుమ్, (౩) “అహంబ్రహ్మాస్మి” ఎన్టు-నాన్ బ్రహ్మవి
శేషణమాయ్ కొణ్ణుసిద్ధసత్తాకనాకానిష్టేనెన్టు, అహమర్థత్తిలే బ్రహ్మవ్యవ
హారమ్ పణ్ణుమ్బడి ఇవ్వహమర్థననక్కు అహమ్భూతమాన అన్తర్యామి

బద్ధదశైయిల్ పుణ్యాపాపహాపకర్మజ్ఞోల్ కర్తృత్వముమ్, (౪)
 “ఏషఏవసాధుకర్మకారయతి, ఏషఏవాపసాధుకర్మకారయతి” ఎన్ఱుమ్,
 (౫) “కరుమముమ్కరుమపలనుమాకియకారణమ్” ఎన్ఱుమ్, (౬) “కయ
 క్షిణకితియెల్లామ్యానయెన్ఱుమ్” (౭) “ఉన్ద్రువినువినై యాయ్” ఎన్ఱుమ్,

ఇప్పడి ఇవ్వర్థతైభగవచ్చాస్త త్తిలుమ్ ఉపబృంహి త్తతు. (౧)
 “చేతనస్యయదామమ్యంస్వ స్థి స్థియేచవస్తుని మమఇత్యక్షరద్వన్ద్వం
 తదామమ్యస్యవాచకమ్ । అనాదివాసనాధీనమిథ్యాజ్ఞాననిబద్ధనా । ఆత్మా
 త్మీయపదార్థస్థా యా స్వాతంత్ర్యస్వతామతిః । మేనేత్యేనం సమీచీన
 బుద్ధ్యా సాత్రనివార్యతే” ఎన్యుమ్, (౨) “నాహంమమస్వతంత్రోహం
 నా స్తీత్యస్యార్థఉచ్యతే । నమేదేహాదికం వస్తు సశేషః పరమాత్మనః ।
 ఇతిబుద్ధ్యానివర్తంతే తాస్తాస్త్వీయామనీషికాః” ఎన్యుమ్ ఇప్పడి ఆత్మా
 వినుడైయ స్వామ్యత్తైనివ ర్తిప్పిక్కిఱ నమస్సా తేప్రకృతమానభగవత్పార
 తన్త్ర్యముమ్ స్థిరీకృతమాయ్, గమ్యముమ్ శిక్షిక్కిప్పట్టతు.

ఇత్తాల్ పదార్థజ్ఞళినుడైయ వై లక్షణ్యమడయాకవరుకిఱ రసజ్ఞ
 శుక్కుత్తాన్ ఫలియాకై యాకిఱభోక్తృత్వమ్ భగవదధీనమాయ్ భగ
 వత్ప్రయోజనముమాయిరుక్కు మెన్గిఱతు. ఎజ్జనేయెన్నిల్; ఇన్దభోగో
 పకరణమానధర్మముమ్, భోక్తావాసచేతనస్వరూపముమ్-భగవదధీన
 సత్తాకముమాయ్ భగవత్ప్రేరితవ్యాపారముమాకై యాలే, శేషత్వ
 పారతన్త్ర్యరూపజ్ఞానస్వరూపనాకై యాలే, పదార్థవిషయీకారముమ్
 తన్ని బద్ధనరసముమ్-తత్ప్రేరితమాయ్, తదతిశయోపయోగియుమా
 య్, తిరామైయాలుమ్, విప్రతిపత్తివిషయమాన సంస్కృత్యవస్థైయిలుమ్
 అవనుడైయలీలారసత్తుక్కు ఉఱుప్పాకై యాలుమ్, ముముక్షుదశైయి
 లుమ్ (3) “అహమన్నమహమన్నమదంతమద్మి” (౪) “ఉన్దన్ తిరువుళ్ళ
 మిడర్ కెడున్దోఱుమ్ నాన్దల్ వియక్కవిన్బుఱుతుమ్” ఇత్యాదికళాలే,
 స్వపరవిభాగమఱి సర్వరోదుమిశ్వరనుక్కుణ్ణాన అనుభవత్తాల్, అవను
 క్కుప్పిఱన్దరసజ్ఞు అవన్ ప్రయోజనమాన ప్రీతియే - భోగ్యభూతనాన
 తనక్కు పురుషార్థమాక ప్రార్థిక్కియాలుమ్, విరోధియిల్లాతమోక్ష
 భూమియిలుమ్ అవనుడైయ ఛన్దానువుత్తికళాన స్వరూపస్థితిప్రవృత్తి

కైయాలుమ్, అవనుమ్ అప్పుడియే కొళ్ళుకై యాలుమ్ కర్తవ్యమ్ భగవదధీనమువగాయ్ భగవత్ప్రయోజనముచూచుకుమ్.

ఏనమ్భూతకర్తవ్య తాదర్శ్యమ్ తదధీనజ్ఞానస్వరూపానుబంధి యాయ్ కొల్లు, అతిల్ స్వాచారాదినిరర్థివృత్తినిర్దిష్టితి అనమ్శబ్దతాతే, స్వరక్షణకర్తవ్యముఖతాతే ఇనన్దైయ భగవదేక రక్ష్యత్వ ప్రతిపాదనతాతే, ఇష్టానిష్టప్రాప్తి పరిహారరూపమాన ఎల్లావ పేక్షితముమ్ ఈశ్వరాయ తమెన్దు, అనన్దైయ ఉపాయత్వమ్ దోషి క్రితము. ఆకై యాలే ఆత్మావిచారైయ భాతస్వరూపాయత కర్తవ్య నిబంధన స్వాతన్త్ర్యనివర్తనతాతే సిద్ధమానఅత్వ ప్రసారతన్త్ర్య ఫయుక్త మాన అనన్యశరణత్వముమ్ ప్రతిపాదిక్కు పుడుకును.

ఇప్పుడి గతిశిక్షిక్కుప్పట్టు. ఒరుపదన్తుమ్, అర్థిత్రయశిక్షణమ్ కూడుమ్బడి ఎజ్జనేయెన్గిటశక్తైయితే అరుభిచ్చెయ్ కితార్ (ఈ తేనపురతః పశ్చాదపిష్ఠానతః) ఎన్దు. ఇవిడన్దిల్ “పురతః” ఎన్గిటను ప్రణవస్తయాకిక్కుడవతు; “పురతః ఈ తేన, స్వరూపమ్ శిక్షితమ్” ఎన్గిట అన్వయస్వరస్యతాతే. “పశ్చాత్” ఎన్గిటను నారాయణపదత్తై; నారాయణపదమ్ ప్రాప్యపరమాకై యాలే. “స్థానతః” ఎన్గిటను స్వస్థానవరమ్; నమస్సాలే గతియై ప్రతిపాదిక్కుయాలే. “ఈ తేన” ఎన్గిటన్దిల్ కాకాన్యాయమ్ న్యభిక్కిటతు; ఆకై యాలే “సన్మద్ధేన” ఎన్నాతోభిన్దు. (స్వరూపం గతిర్లమ్ముమ్) ఎన్గిటశ్రమనిర్దేశమ్ స్వరూపోపాయ పురుషార్థజ్ఞై యథాశ్రమమ్ ప్రతిపాదిక్కిట మన్తన్తై పదత్రయానుపూర్వికవివక్షయాలే. (పురతఃపశ్చాదపిష్ఠానతః) ఎన్దు త్మక్రమమానవరుభిచ్చెయ్ తతు - ప్రాపకస్వరూపన్తుక్కుమ్ ప్రాప్య త్తుక్కుమ్ అనుగుణమాన వేణుకై యాలే తదభయశోధనానన్తరమ్ ఉపాయశోధనమ్ వణ్ణవేణుమెన్గిట తిగుపుశ్శక్కురుతాతే.

ఇత్యాదికలితౌల్లకిటపడియే (౧) “తానాగ్ధారమాయ్ పుక్తు” ఎన్ఱు అహ
మర్థత్తుక్కుభిమానియాన ఈశ్వరనాతే అనాద్యచిత్సమ్బంధనిబంధనమాన
పూర్వపూర్వకర్మజ్ఞుక్కునుగుణమాక ప్రేరితముమాయ్, (౨) “హాశే
విహరసిక్రీడా” (౩) “క్రీడతేభగవాన్సూభతైః” (౪) “ఇన్బుఱు
మిన్విత్తే యాట్టుడై యాన్” ఎన్ఱుమ్ శొల్లకిటపడియే ఇననుడై యలీలార
సత్తుక్కు ఉపయుక్తమాయుక్తుక్కుయాలమ్, ముముక్షుదశై యిలుమ్
స్వరూపయాథా త్యరూపశేషత్వ పారతన్త్ర్యజ్ఞై యిమ్, భగవదేక
రక్ష్యత్వత్తైయిమ్, తత్ప్రతిసమ్బంధియాయ్ శేషియాయ్ స్వతన్త్రనాయ్
సర్వజ్ఞనాయ్ సర్వరక్షకనాయ్ సర్వశక్తియుక్తనాన భగవత్స్వరూపత్తై
యిమ్, స్వరూపతిరోధాయకమాన ప్రకృతిప్రాకృతజ్ఞై యిమ్ సదా
చార్యోపదేశత్తాతే అఱియుమ్బాతు, అవనై ఉపదేష్టావాకవుమ్ ఇననై
ఉపదేశ్యనాకవుమ్ ప్రేరిత్తు, ఉపదిష్టార్థ ప్రతిపత్తియైయిమ్ పణ్ణువిన్తు
జ్ఞానలాభత్తాతేవన్దప్రీతియాతే (౫) “ఎనై ఎత్తిమనమ్ కడుత్తాయ్”
(౬) “మరువిత్తోక్తుమ్ మనమేతన్దాయ్” ఎన్ఱు ఉపకారస్మృతిక్కుమ్
ప్రేరకనాయ్, “సారిసారికసుఖదుఃఖనివృత్తిక్కుమ్ - మోక్షరూపసుఖ
ప్రాప్తిక్కుమ్ - ఉపాయమ్ భగవత్ప్రీతియే” ఎన్ఱు ప్రతిపత్తిపణ్ణు
విత్తు, అతుక్కువిషయమ్ పూర్వోక్త స్వరూపయాథా త్యజ్ఞానమిన్ఱు
మఱివిత్తు, అవృపాయాధ్యవసాయత్తై ప్రాప్తియశవుమ్ కెల్లుమ్బడిగణ్ణు
ఇప్పడి సకలప్రవృత్తినివృత్తికళుక్కుమ్ ప్రేరకనాకై యాలమ్, అవై
తాన్ స్వరూపానుగుణమాక పుణ్ణుకిట ఈశ్వరనుడై యరక్షణరూపాతి
శయత్తుక్కు ఉఱుప్పామెనైయాలమ్. మోక్షదశై యిల్ కై జ్ఞాన్య
రూపవ్యాపారజ్ఞుమ్ - (౭) “స్వయంతురుచిరదేశక్రియతామితిమాం
వద” (౮) “ముకప్పేకూవిప్పణికోళాయ్” ఎన్ఱుమ్ ఇత్యాదికలితౌల్లకిట
పడియే ఇవనుక్కు (౯) “సర్వంకరిష్యామి” ఎన్ఱిటపడియేసజ్జల్పమే
యాయ్, భగవదర్థమాకవుమ్ భగవత్ప్రేరితమాకవుమ్ వేణుమెన్ఱువేడి

(వివిచ్య) ఏన్దివిత్తాల్ - మన్త శేషమ్ ప్రణవవివరణమెన్దున్యన్యోక్తి అను.
*కథితపదతాలే - అభిధానమ్ వినత్తుక్కు ప్పడుకీటతు. లక్షణాదికళా లేక్కిష్ట
మనెనపడి.

ప్రధానార్థజ్ఞై ఉపసంహరిక్కితార్ (తతస్త్వస్యాపినార్హమ్)
ఎన్దు. (తతః) అప్పడియాకై యానే, స్వాతన్త్ర్యాదికళ తనక్కు అర్హమన్దు.
ఎజ్జనేఁదున్నిలో; - అసామ్ మమతారహితనానపడియా లే ధర్మధర్మికళ
స్వాధీనమల్లాతపడియినా లే ధర్మత్తా లుగ్గాన విషయగ్రహణమెన్న,
గ్రహీతమానవిషయత్తినజ్ఞైయ హేయోపాదేయ ప్రతిపత్తియెన్న,
తన్నిబద్ధసమానత్యాగస్వీకారేత్తై యెన్న, ఇచ్ఛాకార్యఃసంప్రయత్న
మెన్న, ఇన్దైముతలానక్రియికళ స్వాధీనమిన్దైక్కి యుభీకై యాలుమ్,
తన్స్వరూపస్వభావజ్గళాలుమ్ ఇక్కిన్దైకళాలుమ్వరుకీట అతిశయమ్
తన్నతన్దైక్కి యుభీకై యాలుమ్, అత్తాత్మీయపదార్థజ్గళుక్కుత్తాన్
ఉడైయవనన్దైక్కి యుభీకై యాలుమ్, శేషత్వాదివిగిష్టనాక త్తన్దై అను
సన్దైక్కియా లే స్వాభిమానాన్వయరాహిత్య పూర్వకపరాభిమానాన్
స్వయానుసన్ధానమ్పట్టియరుక్కి యాలుమ్, స్వాతన్త్ర్యత్తుక్కు అర్హనన్దు.

స్వప్రయోజనరాహిత్యజ్ఞైయుమ్, స్వస్యస్వాధీనతారాహిత్యజ్ఞై
యుమ్ ప్రతిపాదిక్కియా లే స్వఫలప్రతిపత్తియుమ్ తత్సాధనానుష్ఠా
నముమిన్దైక్కి యుభీకై యాలుమ్, నిత్యసిద్ధ భగవదేకరక్ష్యత్వాను
సన్ధానత్తా లే స్వగతస్వీకారమిన్దైక్కి యుభీకై యాలుమ్, ఫలసాధనజ్గళిల్
అన్వయమిల్లాతపడియాన అత్యన్తపారతన్త్ర్యానుసన్ధానత్తా లే, శేషిత్వేన
ఫలియుమాయ్ ప్రాప్తనుమాన ఈశ్వరన్దైయే రక్షకనాక అనుసన్దిక్కు
మతోభీయ, తన్నుడైయరక్షణత్తిల్ తనక్కుప్రాప్తియిన్దైక్కి యుభీకై
యా లే నిజరక్షణత్తుక్కు అర్హనన్దు.

విశేషణత్వత్తా లే అభిమానరస్యతాదికళ తనక్కున్దైక్కి విశేష్య
నాన ఈశ్వరనుక్కియాయరుక్కి యాలుమ్, ఇష్టవినియోగార్హత్వేన

ఇప్పడిస్వరూపాపాయపురుషార్థజ్ఞో మూఙ్ఘైయుమ్ శిక్షి తత్తాల్, ఫలమ్ ఏతెన్న వరుళిచ్చెయ్ కిటార్ - (స్వాతంత్ర్యం నిజరక్షణం సముచితావృత్తిశ్చనాన్యోచితా) ఎన్ఱు. స్వాతంత్ర్యమావతు-స్వాధీనత్వమ్. నిజరక్షణమావతు-తన్నుడై యరక్షణమ్. “సముచితావృత్తిః” ఎన్ఱిటతు-స్వరూపానురూపమాన వృత్తియొస్తపడి. ఇత్తాల్ గుణానుభవజనిత ప్రీతికారితకై జ్ఞుర్యత్తై వివక్షిక్కి-టతు. అతుతాన్-శేషత్వరూపస్వరూపానురూపమాయితే ఇరుప్పతు. (నాన్యోచితా) ఎన్ఱిటవిత్తాల్. ఇవ్వర్థమ్ ఉకార త్తిలే సిద్ధమెన్ఱువివక్షిక్కిప్పడుకిటతు. అన్యశబ్దత్తాతే స్వపరవిభాగమట భగవద్వ్యతిరిక్తరెల్లారై యుమ్ శొల్లుకిటతు. ఇతు నమస్సుక్కు శాబ్దమానవర్థమ్.

(తస్యైవ) ఎన్ఱిటతు - ఉకారార్థితః. తస్యైవ - తస్మాదేవ ఎన్ఱపడి. ఇన్ద్రషష్ఠీయుమ్ సమ్బంధసామాన్య విషయైయాకై యాలుమ్, అకారముమ్ నారాయణపదముమ్ చతుర్థ్యంతమాకై యాలుమ్, అకారస్థమాన చతుర్థిక్కుమ్ మకారస్థమానషష్ఠిక్కుమ్, అర్థభేదమిరై యెన్ఱు అటివిక్కైక్కాక సస్థీనిర్దేశమ్. “తస్యైవ” ఎన్ఱిటఏవకారమ్ అయోగవ్యవచ్ఛేదమ్ పణ్ణుకిటతు. “నాన్యోచితా” ఎన్ఱు-అన్యయోగవ్యవచ్ఛేదమ్ శొల్లుప్పడుకై యాల్; అన్ఱిక్కే, అన్యయోగవ్యవచ్ఛేదపరమాయ్ ఉదితశక్తైక్కయై నివర్తిప్పిక్కి-టతు. ఎజ్జనేయెన్నిల్; “నాన్యోచితా” ఎన్ఱిటవిడత్తిల్, అన్యశబ్దత్తిలే స్వస్వాప్యంతర్భావమ్ అనుపపన్నమ్. జ్ఞాతృత్వబలాయాతకర్తృత్వత్తాతే పారతన్త్ర్యమేకూడాతెన్ఱిటశక్తైక్క-అవధారణత్తాతే నిరసిక్కిప్పడుకిటతు. (౧) “పరాత్మతచ్చుతేః” ఎన్ఱతితే. స్వాతన్త్ర్యాదికల్ అవనుక్కే అర్థమ్, తనక్కుయోగ్యతై యితైయెన్ఱిటతు.

*హరిశబ్దత్తుక్కు-అభిప్రాయమ్, [హరితి-హరిః] సర్వతైయుమ్ స్వవశమాకప్పణ్ణుమెన్ఱపడి. *ఇతిశబ్దత్తాతే ఉక్తార్థతైప్పరామర్పిక్కి-టతు.